

2 400 40

MADE IN SPAIN

Del Colegio de la Comp^a de 1418 de Granada

32

ORDINATIONS
E NOV RED REC
FET PER INSTAVRATIO,
REFORMATIO, E REPARATIO,

1780

DE LA VNIUERSITAT DEL
*Studi general de la Ciutat de Barcelona, en lo
any Mil cinc cents noranta y sis.*

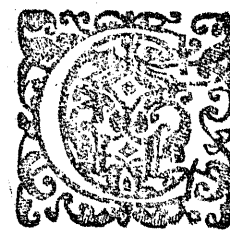

EN BARCELONA

Ab llicentia del Ordinari.

En la Estampa de Gabriel Graells, y Giraldo Dotil.

PROEMI

*O*M entre les molt grans excellentias, que la scientia, com a preclarissima, y mes sublimada de totes les coses humanes, eminentissimament obra en aquelles, vna, y mes principalia, que les creatures racionals exercitades per aquella en bones lletres, y verdadera intelligentia de aquelles, expellida tota ignorantia, per special adiutori, y gratia de nostre senyor Deu, de mortals son fets immortals, y aconsegueixen y alcançen la vida, y beatitut eterna, com a vltim fi, per al qual son stades creades: e ja sia, q̄ totes les altres coses exteriors, visibles, corporals, e altres qualsseuols de aquesta machina mundana, disposant ho aixi lo Creador universal de totes, per lo cel sian regides, la scientia empero solament es governada per nostre senyor Deu Iesu Christ, en lo qual son recondits tots los tresors de la scientia, y sapientia diuina. Ab lo favor perço special seu, qual seuol republica relluint de continuats exercicis de bones lletres, resta no solament decorada, e illustra

da, pero encara recta, y sanctamet administrada
regida, y al seu sanct seruey, y culto diuinal en-
dreçada, prosperada, e felicissimamet cōseruada.
Per les quals considerations, a supplicatio dels
Magnífichs a les hores Cōsellers de la present in-
signe Ciutat d' Barcelona, lo clementissim, catho-
lic, y sapientissim Rey don Alonso quart de son
nom, de gloriosa recordatio, ab son Real priuile-
gi, lo dat del qual fonc a tres de Setembre del any
1450. concedi perpetuament a dita Ciutat, y
Consellers de aquella, libera y ampliissima facul-
tat de erigir, fundar, e instituir perpetuament,
to temps, y quant volguessen en dita Ciutat, Vni-
uersitat, y Studi general de totes arts, y facul-
tats, aixi de Gramatica, Rhetorica, Arts, Drets
Canonic, y Civil, Medicina, y Theologia, y de
totes altres facultats y scienties, en decoratio de
dita Ciutat, per los merits de aquella, e per altres
singulars motius y causes en lo priuilegi narra-
des: ab expres poder de crear, y anomenar Cance-
ller, Rector, e altres officials necessaris per al de-
gut orde, y regiment de dit Studi, ab totes prerro-
gatiues, gratias, cohercions, preeminencias, y al-
tres concessions qual seuols cōcedides aixi per sa
Real Alteza, cō per altres predecessors Reys
en

en qual seuols parts, e Vniuersitats, dels Regnes
de la Real corona d' Arago, com en dit precha-
lendat priuilegi Real es contengut. E no solamet
los cōcedi dit priuilegi Real, pero encara a petitio
e intercessio sua, y supplicatio d' dita Ciutat se ob-
tingue del summo Pontifice Nicolau Papa V.
de son nō, e de la sancta Sede Apostolica, no sola-
ment cōfirmatio de dit Studi general, mes encara
noua concessio spetial a dit Studi general, en dita
Ciutat fundador, d' totes les gratias, immunitats,
preeminencias, jurisdiccions, prerrogatiues, priuile-
gis, exēptions, y indults per dita Sede Apostolica
y sos predecessors summos Pontifices en aquella cō-
cedits, e cōcedides a la Vniuersitat Tolosana, y
Studi general de aquella: volent, y decernint, siā ha-
gudes totes aquelles per exprimides, e insertas a
dit priuilegi, e indult Apostolic, e a dit Studi ge-
neral fundador cōcedides, e indultes, com en dit
indult, e, o lletres Apostolicas sobre dita confir-
matio, e noua concessio Apostolica decernides,
y plumbades, y altres debites solemnitats exspe-
dides, la data deles quals fou pridie Kalendas
Octobris, del any 1450. mes llargament es
narrat, y contengut. E ja sia, que en temps
passat diuerses voltes se haja entes per los antics
predecessors Consellers de dita present Ciutat, en

virtut de dits privilegis, usant de aquells, en donar principi a dita fundatio, e institutio de dit Studi general, y fer llegir, y continuar moltes lliçons en aquell, y finalment per deslberatio dels cinc Consellers, y consell de dita ciutat sia constituïda, y edificada una casa per dit Studi general al cap de la rambla de dita ciutat, vers lo portal de Sanct Seuer ab adjutori, e particular assignatio de salaris, per dita ciutat, y reuerent Capitol, e congregatio de les persones Ecclesiasticas de aquella, feta als Mestres lectors de dit Studi, se son llegides, y continuades alguns anys en aquell lliçons ordinaries de Grammatica, Rhetorica, Arts, y Theologia, y otras facultats: pero attes que per inobservança del degut y requisit orde, e regiment de dit Studi, remissio, y negligentia dels lectors, y inobediencia dels studians, e finalment per causa de les inquietuts de les guerres passades, e pestilentia subsequida en dita ciutat, e altrament, dit Studi general fos peruent a molta diminutio, y falta, en molt grandany de la republica de dita ciutat, y dels poblats, y habitatio en aquella, e fills llurs, y encara dels qui deles demes parts de Cathalunya

tenien

tenien acostumat trametrer sos fills per estudiar en dit Studi. Per la qual falta, y ruyna de dit Studi general, y altrament, lo consell de cent Jurats de la Ciutat de Barcelona, celebrat a vint y cinc de Abril Any M. D. LVIII. desijant instituir, fundar, estabir, y perpetuar en la dita ciutat, Vniuersitat, y Studi general en totes les scientias, y facultats, en virtut dels privilegis Apostolichs, y Reals a dita ciutat per dit effecte concedits, feu deslberatio, y conclusio, ab la qual remete, y comete la forma de la institutio, fundatio, stabilitio, y perpetuatio de dita Vniuersitat, y Studi ab tots los incidents, dependents, y emergents de aquell, als Magnifichs Consellers de la dita ciutat, qui a les hores eren, ab la mateixa, tanta, y tal potestat, qual, y quanta dit consell de cent tenia. En virtut de la qual, los Magnifichs mossen Ioan Bonauentura de Gualbes, Miquel Bastida, Pere Farreras, Antoni Gori, e Ioan Baga, a les hores Consellers, hagut primer los vots y parers de diuerses persones doctes, y expertes, deduhiren a total executio dites concessions Apostolicas, y Reals, y confirmacions de aquelles apres fetes a

dita

dita Ciutat per los successors gloriosos Reys de Arago, instituhiren, reformaren, e perpetuament stabiliren, en dita Ciutat, en la casa pera dit Studi general dedicada, y edificada, Vniuersitat, y Studi general, en lo qual statuhiren, y ordenaren, se haguessen de llegir, profeguir, y continuar de alli auant perpetuament lliçons de totes les facultats, en dits priuilegis, y concessions Apostolicas, y Reals designades, y se donassen los graus de Bachillers, Llicenciats, Mestres, y Doctores en totes les dites facultats.

Per la qual instauratio, e perpetuatio, y conseruatio de dit Studi, y Vniuersitat, elegiren, en virtut d' dites concessions, en Cancellor de dita Vniuersitat, y Studi general lo Reuerent Dissim senyor Bisbe de Barcelona, y sos successors en la dignitat Episcopal, lo qual com a principal cap de aquella, tinga lo principal carrec de donar los graus a tots, los que en dita Vniuersitat se agraduaren de Llicenciats, Mestres o Doctores: y entreuinga en tots los actes, en los quals lo Cancellor deu, e acostuma entreuenir. E en Conseruador de dita general Uniuersitat y Studi lo molt Reuerent Prior del monastir
de

de Sancta Anna de la Ciutat de Barcelona, y a sos successors en la dignitat Prioral, ab les acostumades facultats, y potestats, de semblants Conseruadors de Vniuersitats, y Studis generals, solites donar, y concedir, en quant per dits priuilegis Apostolicas, y Reals demunt dits, los eralicit y permes. Y per Rector de aquell any, lo Reuerent Mestre Damia Ortola, Doctor en Theologia, per esser, com era, y deu esser dit Rector general en les demes doctrines, y facultats llegidores en dit Studi, e com a practich, y versat en Vniuersitats, y govern de aquelles. Lo qual Rector ringues, y hagues de tenir tot lo govern vniuersal de dit Studi, y Vniuersitat, y a obedientia del qual, tots los de dita Uniuersitat y Studi, presents y esdeuenidors fossen sotmesos, en tot lo que tocaria a dit Studi, y iurisdicció solita, y acostumada de dits Rectores de Vniuersitats, y Studis, aixi sobre Mestres, Doctores, Lectors, y Regents, com sobre los Studiants: y en los anys apres esdeuenidors fos Rector, lo que annualment seria elegit, y a nomenat, tenint les predites parts, y qualitats, en lo modo, y forma a les hores statuhida, y ordenada. E en Rational de dit Studi vniuersal de
de dita

dita Ciutat, pera que aportas lo compte de tots los diners, que entrarian en la taula de la Ciutat, per raho, y en compte del Studi, y assentas, y continuas les partides dels salaris dels cathedratics, y regents, y junctament ab lo Reuerendissim Cancellor, y Rector, pagas dits cathedratics, y regents: Y en Notari, y scriua de dita Uniuersitat, y Studi general, lo scriua del consell de dita Ciutat, que a les hores era, y per temps seria; e mes anomenaren, y elegiren dos Vedells per als exercicis, que en lo Studi general se solen y acostumen de fer.

Y volent donar a dita Uniuersitat, y Studi general, la forma, y modo de govern, y regiment, que les bones y celebres Uniuersitats, y Studis generals tenen, los quals son governats per les Uniuersitats dels Doctors collegiats de aquelles (retenintse dits Consellers per si, y per sos successors Consellers, en nom de dita Ciutat lo supremo domini, y superintendencia en totes les coses tocants al be, y utilitat del dit Studi.) ordenaren, que en la electio de Rector, y cathedratics, no entreuinguessen, ni donassen son vot los magnifics Consellers,

sellers, sino que en presentia de ells dit Rector fos elegit per los cathedratics de dit Studi, y les cathedras fossen donades per los dits cathedratics, y Priors dels monastirs de la present Ciutat: y que lo Rector regis y governas lo dit Studi general, y tingues lo uniuersal regiment de aquell.

Y encara que lo intent que dits magnifics Consellers a les hores tingueren, en voler donar tal assiento en dit Studi, fonch molt bo, y digne de gran llabor, per esser fundat en bon zel, y fora de tota affectio, y propri interes, y tant solament encaminat a fer lo que pensauen que conuenia al be, y utilitat del dit Studi, tota via en la executio, no fonc tant acertat, com era menester: per que en lloc de acomanar les dites elections de Rector, y cathedratics de dit Studi, y govern de aquell als sols Rector, y Doctors collegiats de totes les facultats, com se fa en bons, e insignes Studis, les acomanaren als sols Rector, cathedratics, y Priors sobredits.

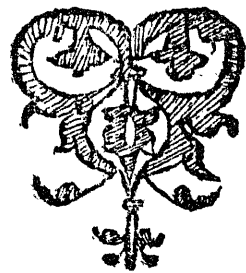
Y com los principis de totes les coses humanes ordinariament son imperfets, o foren los de esta institutio, e fundatio de dit Studi, per no aduertir en ordenar sobre dites

elections, y govern, tot lo que conuenia, pera que se fessen be, y acertadament: y perço tantost se seguiren en dites elections y govern, molts inconuenients, de gran preiudici per al be de dit Studi, los quals, alguns dels Consellers que apres han succehit, volent remediar, y reparar, y pensant acertar en lo remey que donaren, absolutament aboliren, y lleuaren la dita facultat, del govern, y de fer dites elections al Rector, y Cathedratic, y altres sobredits, y ordenaren altra noua forma de elections de Rector, y Cathedratic, fahedores per los mateixos Consellers, y cert numero de prohomen, per dits Consellers a son arbitre elegidors.

Ab la qual forma de elections, no sols nos repara, lo que faltaua en les primeres ordinations, ans be se lleva, lo que millor, y mes important hauija en ellas, per al govern del dit Studi, y se obri la porta a particulars interessos, y desordenades affections, y a ferse les coses en dit Studi per prechs, y joborns, y a ques fessen, y desfessen cada any ordinations, en gran dany del govern, y regiment del dit Studi: per hont dit Studi es vingut a gran diminutio, y quasi a total royna, en gran detriment de la dita Ciuitat

tat, poblats en aquella, y de tot lo Principat de Cathalunya. Perço lo Consell de cent Jurats, celebrat a X. del mes de Agost M.D.XCIII. affectant en gran manera lo degut redreç, instauratio, stabilitio, y reparatio de dita Vniuersitat, y Studi general, feu desliberatio, y conclusio que los Consellers fessen electio de algunes personas doctas, y graues, y experimentadas en totas scientias, las quals persones elegidas vessen, y regoneguessen totas las ordinations del dit Studi, y aduertissen quines, y quals ordinations se han de seruar, y si ni faltassen algunas per a fer, las fessen, ordenassen, y apuntassen, y apres ho representassen en vn altre consell de cent, per aque vist en aquell, se puga desliberar lo que mes conuinga al benefici de dit Studi: lo que posant en vs los Magnifics Cōsellers del any present de 1596. Ioã Miquel Bastida, Hieronym Cardona, Gabriel Antoni Bossier, Rafel Iorda, y Ioan sala, tinguts entresi diuersos colloquis sobre dit redreç, instauratio, e reparatio, e hagut primer los parers de diuerses persones doctes, y pratiques en moltes celebres, e insignes Vniuersitats, y Studis generals, sobre lo dit redreç, instaura-

tio, reformatio, e reparatio de dit Studi, y Vni
uersitat, e sobre lo degut assiento, orde, y conser
uatio de aquell, vsant de la facultat y poder a
ells concedida, a llahor y gloria de nostre Senyor
Deu Iesu Christ, y de la humil Verge Maria
mare sua, y del Archangel sanct Raphael, y de
la benauenturada sancta Eulalia, verge, y
martyr, patrona de dita Ciutat, y del glorios
Euangelista sanct Lluç, patro de dita
Vniuersitat, y Studi general, los
dits magnífichs Consellers sta
tuhiren y ordenaren,
en la manera
seguent.

ORDINATIONS

FETES, PER INSTAVRATIO,
Y REFORMATIO, DE LA
Vniuersitat del Studi general de
la Ciutat de Barcelona.

CAPITOL I.

Del Govern y Regiment del Studi.

PRIMERAMENT, considerant los Magnífichs Consellers, que lo dany mayor que ha rebut lo Studi en los anys passats, es estat per no esser governat, y regit, per les persones praticas, y expertes, que conuenian pera dit regiment, statuhiren y ordenaren, que de así auant lo regiment, y govern de dit studi sia acomanat per dits Magnífichs Consellers, com de present acomanen, en virtut del predit poder a ells donat, a la sola Vniuersitat de Doctors, y Mestres, sens interuentio de altres persones: ço es al Rector de dita Vniuersitat, y Doctors, y Mestres collegiats de aquella, distribuïts en quatre collegis, que son de Doctors en Theologia, Doctors en Drets, Doctors en Medicina, y Mestres en Arts. Y perque los sobredits Doctors y Mestres al dia de vuy son en gran numero, y si tots entrenuenien en dit govern, y regiment, sen porien seguir grans inconuenients, statuhiren y ordenaren

A dits

²
dits Magnífichs Consellers, que de tots los sobre
dits Doctors, y Mestres collegiats de dita vniuer-
tat, se formas vn consell cada bienni, de vinty qua-
tre Doctors, y Mestres, ço es de sis Doctors en
Theologia, sis Doctors en Drets, que no sien del
real cõsell, sis en Medicina, y sis Mestres en Arts:
los quals hajen esser extrets a la fort, posant tots
los noms dels Doctors y Mestres de cada collegi
per si, y de aq̄lls extrahentne sis pera cada collegi.

Als quals vinty quatre Doctors, y Mestres col-
legiats, juntament ab lo Rector de dita Vniuersi-
tat, sens interuentio de altres Doctors, ni Mestres,
ni altres persones, sie acomanat lo govern, y regi-
ment de dit Sudi, com de present acomané, pera q̄
lo dit Rector ab lo consell dells dits vinty quatre
Doctors, y Mestres, o de la major part de aquells,
quant a ell, y als quatre cõsiliaris, o a la major part
dells aparexera ques degan juntar, resolga, y fassa
totes les coses importants, y conuenients pera dit
govern y regiment: no contra fahent en cosa algu-
na ales ordinacions, que pera donar degut assento
y orde perpetuo a dit Studi, per dits Magnífichs
Consellers seran ordenades.

CAPITOL II.

Del Rector y electio de aquell.

Tem statuhiren y ordenaren dits Ma-
gnífichs Consellers, que finida la prou-
sio deles chatredas, se faça electio de Re-
ctor

³
ctor pera dit Studi, y Vniuersitat, per al biéni me-
diadament venidor: y que la dita electio sia en la
manera seguent, ço es que lo Rector faça a enten-
dre al molt Illustre y Reuerédif. senyor Bisbe de
Barcelona, Cãceller de dita Vniuersitat, y als ma-
gnífichs Consellers, que sie seruits de trobarse en
dit Studi, per al dia, q̄ sera assenyalat pera fer Re-
ctor, y que conuoque los Doctors collegiats dels
quatre collegis de dita Vniuersitat, notificãt los,
que dita cõuocatio es a effecte de fer electio de nou
Rector, y manant los, q̄ y vingué sots pena del ju-
rament, q̄ li auran prestat. Y que estant junts lo dit
Reuendif. senyor Bisbe, y magnífichs Consellers,
Rector, y Doctors collegiats de dita Vniuersitat
q̄ alli se trobarã, en presentia de tots, primeramét
sie scrits los nõs dels Doctors collegiats en Theo-
logia de dita Vniuersitat, cada hu en son albara, y
sien posats dits albarans dins vna capsa, y per vn
minyõ menor de set anys sie extrets dos albarans
de dita capsa, y q̄ aquells Doctors, axi extrets, sian
electors per la facultat de Doctors collegiats en
Theologia, pera elegir dit Rector; y que aquestos
tals se assenté en vn banch, deuant los dits senyors
Bisbe, y magnífichs Consellers, y que ninguna
persona communique, ni parle ab ells, a effecte
de llevar tota occasio de soborn: y apres se fassa
lo mateix dels Doctors collegiats en Drets, Medi-
cina, y dels Mestres en Arts, extrahentne dos de
cada vna deles dites facultats, seruant lo mateix
modo, y forma, en tot, com esta dit en la extractio

A 2 dels

4
dels Doctors en Theologia, a fi, que de aquesta manera sien extrets vuyt Doctors, y Mestres collegiats; pera fer la electio de dit nou Rector: los quals vuyt, junctamēt ab lo Reuerendissim señor Cāceller, y Rector, q̄ tots junts seran deu votants, per scrutini, e no altramēt, ço es scriuint cada hu de fama propria lo nom de aquell, aqui volra donar son vot, y posant aquell dins vna capsa, se faça electio de tres Doctors collegiats de dita Vniuersitat, que tingan les qualitats, y conditions, que abaix se dirā esser necessaries, pera Rector, y que de cada hu dels dits tres Doctors se faça la electio per si, y apart, y que aquell ques trobara per dit scrutini hauer tingut mes de la meytat dels vots, sia hu dels elets pera Rector. Y q̄ no huenthi electio la primera vegada, se torne a votar, fins quelay haja: y de la mateixa manera se faça electio de altre Doctor collegiat, cō dit es, a fi, que sien tres Doctors collegiats elets pera Rector, y que de aquells tres elets, los dits Magnifichs Confellers immediadamēt en lo mateix lloch, sens poderho differir pera altre dia, anomenē per Rector, per aquell bienni seguent, lo que a la major part dells aparexera: y que no trobant si tots los Confellers, y venint aparitat de vots los qui si trobaran, que en tal cars, sien los elets trobats y iguals en vot, posats a la fort, y que aquell que dells primer sera extret, per vn minyo menor de set anys, sia tingut per Rector de dit bienni.

Declarant empero, que si lo Reuerendis. senyor
Bisbe

5
Bisbe Cāceller nos trobara alli present, no si posse altre votant en son lloch, sino q̄ fassen la dita electio dels sobre dits elets los vuyt sobredits Doctors, y Mestres, juntament ab lo Rector, sens interuentio de altres persones. Y que si lo dit Rector axi elet morra, o dexara lo carrech de Rector abans de esser passats diuuyt mesos de son offici, en tal cars, per lo restant del bienni tant solament, ne sia elegit vn altre en la mateixa forma, y manera; si empero morra, o dexara lo carrech passats deuuyt mesos de son offici, en tal cars, no sia elegit altre Rector, ans be lo vice Rector haja de regir, y exercir lo dit offici de Rector per lo restant tēps de dit bienni. Y perque dita electio de Rector sia mes acertada, y se fassa de persona conuenient per al bon gouern, y regiment de dit Studi, y Vniuersitat, itatuhiren, y ordenaren dits Magnifichs Confellers, ques ordenas vn capitol, en lo qual fossen exprimides y declarades la edat, qualitats, habilitat, y altres parts que ha detenir la persona, que se haura de elegir en Rector: Lo qual capitol, immediadament apres que seran extrets los dits electors, los sia llegit, y apres sian presos de jurament los dits vuyt Doctors, y mestres electors, per lo Rector, y lo Rector per lo Reuerendissim señor Cāceller, si alli sera, y si noy sera, jure dit Rector in animam suam, y hojen tots sentētia de excōmunicatio, y juren, q̄ eligiran pera esser elet en Rector aquells tres Doctors collegiats de dita Vniuersitat (e no altres) que mes conuindran

A 3 per

per al govern, y regiment del dit Studi, y Vniuersitat, yls aparexeran tenir mes deles qualitats, y parts en dit capitol posades, y exprimides. Lo qual capitol es del tenor seguent.

Com la Vniuersitat del Studi general dela Ciutat de Barcelona sia fundada, no solament en virtut de priuilegis Reals, mes tambe en virtut de indults, y priuilegis Apostolichs, ab los quals son concedides a dita Vniuersitat, y Studi, moltes gracies, immunitats, preheminenties, iurisdictiones, prerrogatiues, y exemptions, statuhiren, y ordenaren dits magnifichs Consellers, que lo Rector de dita Vniuersitat, y Studi haja de esser persona habil, y capas pera tenir, y exercir les iurisdictiones Apostolica y Real, y que perço sia elegit en Rector persona, que sia clergue, secular, no conjugat, ni bigamo, y no altre algu, y que no sia menor de trenta y sis anys, y que sia natural Catala, y Doctor collegiat de aquesta Vniuersitat de Barcelona, y que sia general en les demes doctrines, y facultats, ques lligen en dit Studi, y ques tinga de ses parts tal conexença, ques puga esperar que sabra governar, y regir dit Studi, y Vniuersitat de la manera que conue: y que nos puga elegir en Rector persona, en la qual no concorregan totes, o les demes de les sobre dites parts, y qualitats.

Y mes auant hoyran dita sentencia de excomunicatio, y juraran, que no faran dita electio de Rector, per esser estats sobornats, ni per promeses, o colligations, o per hauer offert y promes
son

son vot a algu, ni a altri per ell, ni algu dells dara lo vot a si mateix: sino que tant solament faran dita electio, per lo que conuindra a la honra, y utilitat del dit Studi. Lo qual Rector tinga de salari quiscun any cinquanta lliures.

CAPITOL III.

Del Vice Rector y electio de aquell, y dels Consiliaris.

Tem statuhiren y ordenaren dits magnifichs Consellers, que immediadamét apres que sera feta la electio del Rector, los mateixos electors, sens fer noua extra electio, elegefcan ab lo mateix modo y forma, pera fer Vicerector, tres Doctors collegiats de dita Vniuersitat, y de aquells axi elets, los magnifichs Consellers anomenen per Vicerector, per aquell bienni, dels tres lo que a ells aparexera, del modo qesta dit en la electio del Rector: lo qual Vicerector haja de tenir per lo manco trenta anys de edad, y les demes conditions, y qualitats, que estan exprimides en lo capitol de la electio de Rector: y qdit Vicerector, a consell dels consiliaris, (o si lo cars o requerira) ab parer d'ls vinty quatre Doctors y mestres del còsoll, o de la major part de aquells, regesca per lo Rector absent de la present ciutat, durát la absentia dell, o impedimét per malaltia, y no en altra manera, y tinga lo offici, preheminentia, dignitat,

dignitat, y lloch de Rector: y que pugua exercir en la vniuersitat, y studi, tot lo que exerciria lo Rector, si fos present, y q̄ les propines que tocaran al Rector, durant la dita absentia, o impediment, sic del Vice Rector, y q̄ si la absentia sera mes de dos mesos cōtinuos, se haja de llevar del salari ordinari del Rector per porrata, y donarho al Vice Rector, per tot lo temps que Regira en dita Vniuersitat, y Studi, vltra dels sobredits dos mesos. Entes empero, y declarat, que essent lo Rector dins Barcelona, y no estāt malalt, haja dit Rector de regir per si mateix, y no en ninguna manera per lo Vice Rector, exceptat en los casos que baix se diran. Lo qual Rector, y en absentia de aquell, o estant malalt, com dit es, son Vice Rector, en tots los actes, congregacions, elections, examens, y qualse uol altres exercicis, y negocis que se hajan de tractar, o ab consell dels dits vint y quatre Doctōrs, y Mestres, o en algu dels collegis, o en plena Vniuersitat (exceptats los actes, a hont per auctoritat de aquells se requereix presidencia de Cancellier, o Vicecancellier, conforme a la concordia) tinga lo mes principal lloch, y fassa la propositio en los consells generals, o particulars, dels collegis, y col·legesca los vots de tots los votāts, sens donar ell son vot, sino sera en cars de paritat; y que dit Vicerector pugua esser elegit per altre bien ni immediadament seguent, y pera altres, si axi parerera per be y vtilitat de dit Studi; y Vniuersitat. Sia empero tingut dit Vicerector, estant lo Rector

ctor en Barcelona, y no impedit per malaltia, aju dar a dit Rector, en tot lo que ell li ordenara, tocant al regiment, y exercicis fahedors en dita Vniuersitat, y Studi.

No pugua empero dit Vicerector firmar conclusions: ni presidir en actes, ques tindran per agraduacions, ni en donar dits graus, ni presidir en los consells generals, o particulars, de collegis que en dit Studi se tindrà, estant, cō dit es, lo Rector en Barcelona, y no essent impedit per malaltia: y que dit Vicerector no sia cathedratich en dit Studi, sino sera de cathedra que nol obliga a mes de vna hora de lliço cada dia, ni tinga moltes altres ocupacions, perq̄ pugua esser com vn sobrestāt als lectors, y perço haja de assistir cada dia continuament en lo Studi de mati, y a la tarde, mētre ques llegiran les lliçons, y s faran los exercicis per los mestres; Y tinga cuydado, que dits mestres llijan ses lliçons, y fassē los exercicis del modo, y a les hores, quels seran ordenades, y que tambe tinga compte, que tots los estudiants tingā respecte, y obediencia a sos mestres, y estigan en dit Studi ab la modestia, y disciplina que conue, y fassa diligencia, que los estudiants de les classes de llati parlen en llati, y los artistes en ninguna manera disputen en vulgar.

Y mes auant, que lo dit Vicerector, al principi de cada any, dins quinze dias examine tots los estudiants q̄ hauran de hoyr Grammatica, y Rhetorica, yls repartesca, posant a cada hu de aquells en

B la cla-

la classe, y debaix del mestre, que li conuindra, donantlos vna polica pera dit mestre: y que dit Vicerector scriga en vn memorial los studians de cada vna de les classes de Grammatica, y Rhetorica, y cada hu dels mestres tinga tambe memorial dels studians, que li haura posat dit Vicerector en sa classe, y que no admeta student algu en ella sens polica de dit Vicerector, y que distribuesca lo mestre los studians de sa aula, donantlos de deu en deu vn decurio, lo qual tinga compte en cada llisto quins studians li faltaran, y ne auise al mestre, per que los pugua corregir, y tambe per que si entraran alguns, que no sian de aquella aula, fentho a saber al mestre (si entraran per hojr continuament) los expellesca fora ab tota rigor, a fi, que ningu pugua hojr, sino del mestre que li fera assenyalat, y que fassa dit Vicerector, que asso se execute sens remissio alguna, y que de tot done raho al Rector, per que fentse li obstacle per alguna persona, dit Rector, sens respecte algu, o fassa executar, com esta dit.

Y que dit Vicerector, vltra del principi de cada any, passades les festes de Nadal torne a examinar tots los sobredits studians, y los que li aparexera que han aprofitat pera muntar a altra classe, los munte, y als que hauran desaprofitat, los abaxe a altra classe.

Mes auant que dit Vicerector examine tots los que volran hojr lo curs de Arts, y si no tindran la sufficientia en la llengua llatina, que es me

nefter

nefter, que nols dexe hojr dit curs, ni los lectors dels cursos los pugan admetre a sa aula, y llistons, y si seran sufficientes, com dit es, los done polica de sa sufficientia, ab la qual los admetan dits lectors de curs, y no altrament, y que totes les sobredites coses fassa dit Vicerector ab orde del Rector, y q̄ de tot li done raho: y que si hi aura algu, o alguns studians, que no voldran esser examinats, los mestres, y Vicerector ne donen auis al Rector, per que expellesca del Studi los dits studians, com a perturbadors del bon orde, y disciplina de aquell, a effecte, que entengan tots los que han de hojr llati, y Arts en dit Studi, que ningu ha de hojr lo que se li antojara, y del mestre que li aparexera, sino lo que li couindra, y del mestre q̄ per dit Vicerector, y Rector, com dit es, li fera assenyalat.

Empero los examinats, y aprouats pera hojr lo curs de Arts, poran elegir lo que voldran dels dos lectors opposits.

E mes que dit Vicerector reba los diners, q̄ tocara ala caixa de la Vniuersitat, per raho de graduations, y que de ells aporte compte, y q̄ per ells haja de prestar sufficient, e idonea cautio als administradors del Studi: y que dit Vicerector haja ha pagar de dits diners, lo que se haura de despendre per les conclusions dels actes mayors de Theologia, Drets, y Medicina, conforme alque debaix estara ordenat, y del pagat tambe aporte compte, y que de tots los sobredits diners q̄ haura rebuts per raho de la caixa, feli fassa lo cõpte per lo rational del

B 2

Studi:

Studi (lo qual per los treballs de son offici, tinga de salari vint y cinc lliures cascun any,) y que haja de hauer depofats en la taula de la present Ciutat tots los dines, de que restara deutor, per tot lo mes de Setembre del darrer any de son bienni.

E mes statuhiren, y ordenaren, que immediament apres de esser elegit lo Vicerector, los mateix electors elegeſcan ſens ſcrutini quatre conſiliaris per a dit Rector, ço es vn Doctor en Theologia, vn Doctor en Drets, vn Doctor en Medicina, vn Mestre en Arts, dels Doctors y Mestres collegiats de dita Vniuerſitat, los quals ſiã obligats de juntarſe ab lo Rector, ſempre quels demanara, y lo cars ho requerira, y aconsellarli lo que conuindra, y conexeran eſſer be y vtilitat del dit Studi, y Vniuerſitat: los quals conſiliaris ſien bienials, com lo Rector, y pugan eſſer altre bienni, e mes auant, ſi de nou ſeran elegits.

E statuhiren mes auant y ordenaren, que lo terç dia apres que ſeran elegits los dits Rector, Vicerector, y Conſiliaris, ſia conuocat per lo Rector vell en lo Studi lo confell dels ſobredits vinty quatre Doctors, y Mestres, o la major part de aquells, com eſta dit, y en preſentia dels magnifichs Conſellers, y de dit confell, juren lo Rector, y Vicerector en ma y poder del Rector vell en la manera ſeguent.

Ego. N. Doctor collegiatus huius Vniuerſitatis Barcinonen. in Rectorem, vel Vicerectorem

rem dicta Vniuerſitatis electus pro biennio proximo futuro, iuro Deum, & hæc ſancta Dei euangelia manibus meis corporaliter tacta, quod in dicto officio bene, et legaliter me habebō, & quantum in me fuerit, obſeruabo, & ab alijs quibuscumq. obſeruare faciam conſtitutiones, & ordinationes huius Vniuerſitatis & Studij, et omnia exercitamenta, ad quae ſecūdum dictas conſtitutiones, & ordinationes tenebuntur omnes dicta Vniuerſitatis, mihi ſubditi, fieri curabo: honorem, & vtilitatem dicta Vniuerſitatis, et Studij, ac perſonarum ipſius, in omnibus, et per omnia procurabo, et nullo modo abſolutionem, vel diſpenſationem iuramenti huiusmodi, aut alicuius partis ipſius petam, nec impetrabo per me, nec per alium, et conſeſſa, vel impetrata abſolutione non utar. ſic me Deus adiuet, et hæc Dei ſancta quatuor euangelia.

Apres juraran los Conſiliaris en ma y poder del mateix Rector vell, ſe hauran be, y llealment en ſon carrech.

CAPITOL. IIII.

De la ſubjectio de tots los de la Vniuerſitat y Studi al Rector, y de la matricula.

Tem statuhiren y ordenaren los dits magnifichs Conſellers, que tots y ſengles

gles Regents, Cathedratics, e altres qualseuol Lectors, Doctors, Mestres, Llicenciats, Bachillers, y tots los estudiants del dit Studi, y Vniuersitat, de qualseuol estament, grau, qualitat, orde, cõditio, o preheminẽcia sian, subdits sian en totes y sengles cofes al regiment, y govern del Rector de la dita Vniuersitat, y Studi, y siẽ obligats de obehir en totes y sengles cofes, als manaments licits, y honests de aquell, q̄ no seran contraris a las constitutions, y ordinations de la present Vniuersitat, y Studi: y mes sian obligats de jutar se en tots temps, que per manamẽt del dit Rector serã cõuocats; e mes sian obligats, a guardar inuiolablemẽt en tot, y per tot, los statuts, y ordinations de la dita Vniuersitat y Studi, y de procurar, a hont se vulla ques tropien, la hõra, y vtilitat de aquell, y deffensar la exemptio y llibertat de dita Vniuersitat, y Studi.

Les quals cofes sian obligats a jurar, quant se scriuran en la matricula, y los qui tal jurament fet no hauran, en ninguna manera gozen dels priuilegis, y prerrogatiues de dita Vniuersitat, y Studi, ni sian scirts en dita matricula: en la qual matricula sian tinguts de scriures de ma propria los Doctors, y Mestres, y Cathedratics, y Lectors vna vegada, prestant primer dit jurament, y los estudiãts se hajan de scriure de sa propria ma, o per ma del Vicerector cada any, per tot lo mes de Octubre, sis trobaran en dit Studi en lo principi del any, y los qui per auant vindran, dins quinze dies apres que hauran començat de venir a dit Studi, scriuint en dita

dita matricula los noms, y cognoms de quiscu, y la facultat en que enten cursar, si seran trobats habils pera aquella. E que no vlegã, ni sian admesos adalgu los cursos, que haura fet abans de prestar dit jurament, y matricular se, ni a student algu, q̄ no sia matriculat, li vlegan los cursos, y auditio per agraduarse, y que no li corregã sino desdel dia q̄ sera matriculat, y que a ningun se puga donar testimonial de auditio de anys, en los quals no sera estat scrit en lo llibre de dita matricula: y al quey sera scrit, no se li done dit testimonial, sino desdel dia de dita scriptura, prouant empero ab testimonis la auditio, que haura feta: entenent, que ningun puga juntament cursar en dues facultats, sino que sols li sian admesos los cursos de aquella sola facultat, en que sera matriculat, y haura elegida pera cursar, e que nos puga matricular en altra, e q̄ cada hu de dits estudiants sia obligat a pagar cada any per dita matricula, lo que esta ordenat, ço es los Grammatics quatre sous, y los altres dos sous y sis dines.

Y que dit Vicerector tinga carrech de rebre los diners de dita matricula, y lo procehit della, y apres done al Rector, y vedells, la part q̄ a cada hu dells tocara, conforme al q̄ de sobre esta dit, cõstituintli per salari, per los grãs treballs hade tenir, y supportar, cent y cinquanta lliures cascun any.

¶ *La forma del jurament prestador per los Doctors, Cathedratics, estudiants, y altres de dita Vniuersitat.*

Ego. N. Doctor, Magister, Licenciatus, Cathedralis, Baccallareus, Scholaris etc. huius almae Vniuersitatis Barcinonen. iuro Deum, et haec sancta Dei euangelia, quod vobis, dño Rectori praefatae Vniuersitatis, et Studij, et successoribus vestris, ac omnibus vestris, et eorum mandatis licitis, et honestis, quae constitutionibus, et ordinationibus praedictae Vniuersitatis, et Studij non obuiant, obediens ero, et in negotijs, et rebus praefatae Vniuersitatis, et Studij, auxilium, et fauorem ipsi Vniuersitati fideliter praestabo: iura libertates, exemptiones, et praerogatiuas ipsius, pro viribus meis defendã, damna autem et incommoda ipsius Vniuersitatis, et Studij, ac personarum illius, pro posse auertam, et propulsabo, et ad uocationem vestram toties, quoties fuero requisitus, veniam, honorem, dignitatem, et utilitatem ipsius, Vniuersitatis, et Studij, toto vitæ meae tempore procurabo, sic me Deus adiuet, et haec sancta Dei euangelia.

CAPITOL V.

Institutio de quatre Cathedras, o classes de Grammatica.

RER donar bon assento, y conueniét orde a les lliçons, que se han de llegir, y exercicis

cis que se han de fer en dit Studi, statuhiré y ordenaren dits magnífichs Confellers, que fossen confirmades, y de nou aprouades, y en alguns llochs millorades les ordinations fetes en lo mes de Octubre del Any M. D. Lxxxviiij. sobre la ordinatio, é institutio de les cathedras, y lectors de totes les facultats, en dit Studi acostumades a llegir, q̄ son en la manera de uall escrita.

Per esser lo principi de totes les facultats, y fonament de aquelles la Grāmatica, statuhiren y ordenaren, que per ço de assí auant, per lo bon exercici de dita Grāmatica, y fonament de aquella siã instituïdes quatre cathedras, o classes de Grāmatica, per son orde, y grau, entre lliçons y exercicis, en la forma que baix se dira: entre les quals quatre cathedras siã repartits tots los estudiants de Grāmatica, segons aparexera al Vicerector, per orde del Rector, conforme al examé que de ell haura fet dit Vicerector, en la forma que esta dita en lo capitol de Vicerector, y que cada hu dels mestres de dites classes siã tingut, y obligat, emplear cada dia tres hores continuës demati, y altres tantes apres dinar, entre lliçons, y exercicis.

CAPITOL VI.

De la primera classe dels Infimos.

LO mestre de la primera classe dels infimos, y principiats, la primera hora demati, ço es de set a vuyt, prenga lliço de cor
C de tots

de tots los estudiants que tindra en sa classe, sens de xarne algu, de les declinations dels noms, y conjugations dels verbs, y de les parts de oratio, cōforme al primer llibre de la Gramatica de Antoni de Nebrissa, y la segona hora, ço es de vuyt a nou, ocupe en ferlos declinar, y conjujar, segons la capacitat de cada hu dells, fent los declinar, y variar molts noms, y verbs, per totes les declinations, y conjugations, y la tercera hora, ço es de les nou a les deu, pose en fer conuenients en totes les maneres, y exercitarlos molt be en aquelles, per ses diuersitats, y perals que seran mes auançats en dita classe, los declarara, y posara en exercici, y vs las reglas generals de les parts: y al despres dinar, de les dues a les tres, los pèdra, y hoyra la llisto de cor, que sos estudiants haurà decorada, del q haura llegit lo dia abans, y de tres a quatre, los llija lo segon llibre de Antoni, tenint compte, que la llisto sia poca, y lo exercici molt, y fassa repetir la dita llisto a la major part de aquells, demanantlos de molts noms los genus, y declinations, dels verbs los præterits, y supins; y de les quatre a les finch los llija los colloquis de Viues, tenint compte que la llisto sia poca, y lo exercici molt, fent los repetir la dita llisto a la major part dells, y fent los declinar los noms, y conjujar los verbs per las reglas, y fent los fer orations, a imitatio de les paraules llatines que hauran oydes en dita llisto, per las reglas generals de les parts, y de la constructio, y los Diumenges, y festes, los llija

llijs de fet a vuyt Cato, fent los exercici, y practiga.

Lo qual mestre qui llegira la dita cathedra, y primera classe de infimos, tinga de salari quiscun any cent trenta lliures, y no puga exigir ducat dels estudiants, ans be dits estudiants sian franchs, y no hagen de pagar, sino quatre sous per la matricula, y que dit mestre qui tindra la dita primera classe, no puga tenir casa, ni cambra per repetir fora del studi, ni puga hoyr llistons de mestres algus de ninguna facultat, sots pena de priuatio de llur salari.

E tāpoch no pugapendre student algu en sa classe, sens polça firmada del Vicerector, sots pena de priuatio de vna terça irremissible de son salari, applicadora al Rector, y que lo terç sia del acusador.

CAPITOL. VII.

De la segona classe de Menors.

LO mestre de la segona classe, demati de fet a vuyt, prenga llisto de tots los dexebles, del llibre que haura llegit lo dia abans demati, y de vuyt a nou llija los syntaxis summariamment, yls fassa repetir a tots los que pora, y exercitar, tant quant bastara la dita hora, y de nou a deu los dicte vn prouerbi en vulgar, tret dels exemples, y fet per lo precepte quels haura llegit, y tanquels dins de la aula, yls

fassa cõpondre a tots dit prouerbi, y non dexe exir algu de ells de dita aula, que no haja compost dit prouerbi, y ell dit mestre nol haja emendat, y corregit, notant les falses ortographias, y males distincions, y apuntuations: apres de dinar de dues a tres, hoja les lliçons de sos dexebles, del llibre q̄ haura llegit lo dia abàs apres dinar, y de tres a quatre llija alguna comedia de Terenci, tenint compte en llegir poc, fent exercici sobre de ella, y fent la repetir, y de quatre a sinch los dicte algũ prouerbi en vulgar, lo qual aporte ja de casa ordenat sobre les paraules, y phrasas que haura llegides, y notades en dita lliçõ, y ell hi haura ajustades pera declaratio de aquelles, y no dexe exir algu de la aula, que no haja cõpost, y dit mestre nols haja corregida, y emendada la compositio, y obserue los accidents de les parts de la oratio en comu, y de cada vna delles en particular; y los Diuenges, y festes, de les set a les vuyt demati llija les epistoles de Ouidi, fent los exercici, y practiga.

Lo qual mestre, qui llegira la dita segona classe de menors, tinga de salari quiscun any cent y quaranta lliures, y serue tot lo que a cerca del primer mestre esta dit, ab les mateixes

penes, conditions, y modo predit.

CAP.

CAPITOL. VIII.

De la tercera classe de Mediocres.

LO mestre de la tercera classe de mediocres, demati de les set a les vuyt, reba de sos estudiants la lliçõ de cor del llibre, que haura llegit demati lo dia abans, y de les vuyt a les nou llija los sintaxis, ab tãta obseruatio de Grammatica, varietats de exemples curiosos, compora aportar sobre lo precepte que llegira, y conuindran a la declaratio de aquell, hi fassels repetir, y exercitar, tenint compte que la lliçõ sia poca, y lo exercici molt, y de les nou a les deu dicte vna compositio de major tinguda, y art, que nos fa en la segona classe, la qual aporte ordenada de casa, sobre los exẽples del precepte, que haura llegit, y les obseruacions, y elocutions que ell haura aportades, y notades pera major declaratio de aquell: a pres dinar, de dues a tres, reba lliçõ de sos estudiants de cor, del llibre, que haura llegit lo dia abans apres dinar, y de tres a quatre llija les epistoles familiars de Cicero, ab explicatio del artifici de aquelles, y obseruatio de phrasas, y manera de dir, y sobre tot obserue la propietat de la lengua llatina, y fassels repetir, y exercitar dita lliçõ y lo obseruat en aquella, y de quatre a sinch los dicte vna epistola artificiosa, la qual haja aportar ordenada de casa, tenint en si totes les parts q̄ a vna epistola conuenen, y que compenga en si les paraules

C 3 raules

raules llatines, y phrases, y obseruacions de dita lliſſo, variant ſempre la collocatio y diſpoſitio de aquelles, y no dexe exir algu de la aula, q̄ no hajan compoſt dita epiſtola, y ell no la haja emendada, y corregida, adnotāt la diuerſitat dels generos, y ſpecies dels verbs, de que principalment haura vſat, y la aſſociatio de aquells, y als Diumenges, y feſtes, de les ſet hores a les vuyt demati los llija Valerio Maximo, o altre auctor, a coneguda del Rector, ſent los exercici, y pratiga.

Lo qual meſtre, qui tindra la dita tercera claſſe de mediocres, tinga de ſalari quiſcun any cent ſin quanta lliures, y no puga exigir ducat dels ſtudiāts, com eſta dit dels infimos, y ſerue en tot, lo q̄ ab lo primer meſtre eſta dit, y ab los matexos pactes, y conditions, y forma demunt poſats.

CAPITOL. IX.

De la quarta claſſe de Majors.

LO meſtre de la quarta y ſuprema claſſe de Grammatica, demati de les ſet a les vuyt, llija a ſos ſtudiants lo quint llibre de Antoni de Nebriſa, qui tracta de la profodia, y de les vuyt a les nou faſſa exercici ſobre dita lliſſo, habitantlos en la conexēça de la quātitat de las ſyllabas y diuerſitat de peus, y varias maneras de carmens.

mens, amoſtrantlos de compondre dits carmens, y de nou a deu llija algú pœta, ço es Virgili, o Ora ci, ab molta obseruatio del q̄ toca a pœſia: apres dinar de dues a tres llija, ab molta diligentia, los officis de Cicero, y de tres a quatre les epiſtoles familiars de Cicero mes graues, o les epiſtoles ad Atticum, y de quatre a ſinch los dicte vna epiſtola de major artificio, que les de que eſta dit en les al tres claſſes, y aquella tambe aporte ordenada de caſa, a imitatio de la que haura llegida, no ſolament quāt al ſtil, y elocutio, mes tambe quant a la obseruança del artificio, y tropos, y figuras de aquella, emende a tots ab major diligēcia, y mes exqui ſit examen, moſtrantlos no ſols en lo que hauran errat, mes encara com porian hauer fet millor, lo que hauran ben fet.

Y als Diumenges, y feſtes, de ſet a vuyt llija la historia de Iuſtino, o Suetonio Tranquillo, o Lucio Floro.

Lo qual meſtre, qui llegira dita quarta y ſuprema claſſe, tinga de ſalari quiſcun any, cent ſexanta lliures, y que no puga exigir ducat dels ſtudiāts, y ſerue tot lo que en lo primer meſtre eſta dit, ab les matexes penes, y conditions demunt ditas.

E que tots los ſtudiants que hoyran de Grammatica de aſſi auant ſian frāchs, y no hajan de pagar mes auant dels quatre ſous per la matricula, com ja eſta dit.

Lo Diſſapte demati, y apres dinar, los meſtres

de les sobre ditas quatre classes de Grammatica re-
petescan les lliçons que hauran llegides entre sem-
mana, a les mateixes hores, que les haurà llegides,
y exerciten aquelles.

CAPITOL. X.

De la Cathedra de Rhetorica.

LO mestre que llegira Rhetoric a, de-
mati de les set a les vuyt, llija les particions
de Cicero, o la Rhetorica ad Herennium,
o altre llibre semblant, a coneguda del Rector
ab son degut exercici, y repetitio, de vuyt a nou
examine ab molta diligencia algunes deles com-
positions, que li aportaran fetas sos estudiants, so-
bre los temas, quels haura donat, y de nou a deu lle-
gira ab molta diligencia vna oratio de Cicero, ex-
plicantlos lo artifici della, y ensenyantlos com en
semblant argument lo hauran de imitar, y dete-
nintse en cada phrase, que li aparexera impor-
tant, variant aquella per lo mateix Cicero, y no-
tant ne de altres a ella semblants, pera donar ma-
jor copia als estudiants: y apres dinar de dues a tres
llijs algun llibre de Quintilia, lo que millor apa-
rexera còuenir, y de tres a quatre repetesca la lli-
ço, y fassa exercici sobre della, conferint lloch de
Cicero, y de altres graues auctors, axi en precep-
tes, com en exemples, ab lo q̄ haura llegit, examine
ab molta diligencia alguna de les dites composi-
tions,

tions, cò dalt esta dit, y en donarlos temas, o ar-
guments, pera fer dites compositions tinga lo
modo seguent, çorts, que lo dilluns apres de hauer
llegida la primera lliço, los dicte vn thema, o argu-
ment, donantlos tēps tota la femmana pera com-
pondre, y perque dits estudiants no tindran enca-
ra en lo principi conexença dels preceptes, que
conuindra pera fer dita compositio, explicarlos
ha sumariament, ensenyantlos com se hauran de
regir en dita compositio, y lo primer dia de la
femmana vinent los dara altre thema, o argumēt,
pera que compongan en dita femmana, y en les
hores sobreditas los examinara per tota aquella
femmana les compositions, fetes per los estudiants
la femmana precedent, demanera, que cada fem-
mana fassan vna compositio en sa casa, y sels ne
emende en lo Studi vna altra.

Y en los Diuméges, y festes, llija algun llibre de
Tito Liuius, o los còmentaris de Iulio Cesar, lo dis-
fapte de mati fassa repetir totes les lliçons, q̄ hau-
ra llegides en la femmana, apres dinar empero de
les dues hores fins a les quatre, algu de sos dex-
ebles, de la vna banda de les dues en que haura di-
stribuit son auditori, haja de aportar la sua compo-
sitio, que haura feta aquella femmana deffençant
aquella contra los de l'altra banda, que la volran
impugnar, y que los de vn bando la deffençan vna
femmana, y los altres l'altra femmana.

Y que de tres en tres mesos los fassa fer dues
declamatiōs publicques còtraries, lo hu accusant,
D y laltro

y laltro deffensant, o llofant, y vituperant, o persuadint, o disuadint, y que los de vna bandala reciten vn dia, e los de laltra la reciten en lo dia seguent.

Y mes auant lo dit lector de Rhetorica haja de fer cada any, per dar principi a les lliçons del dit Studi, vna oratio llatina, en presència dels magnífics Consellers, y Vniuersitat.

Lo qual lector de Rhetorica tinga de salari quiscun any, vltra del ducat que rebra de cada student, dos centes lliures, ab que haja de seruar tot lo sobre dit, y no puga pendre, ni admetre ningú student en sa aula, sens que primer no sia examinat, y tinga poliza del Vicerector, sots les penes sobre dites en les classes de Grammatica, seruant lo modo tambe, y forma en elles posades.

CAPITOL XI.

De las cathedras de Grech y Hebraych.

LO cathedratich de la cathedra de Grech llija demati, de les deu a les onze, les institucions de Nicolao Clenardo in linguam Græcam, o altra Grammatica grega a coneguda del Rector, repetint la lliço, y fent pratiga y exercici sobre della, apres dinar, de les quatre a les finch, llija algun auctor grech, com son los dialogos de Lucia, o las tragedias de Euripides, o alguna cosa de Demosthenes, o de algun auctor grech;

grech; e faça diligencia molt gran, en explicar los temas dels verbs, y propietats de dir, y phrases, y dialectos, y ferlos ha repetir dita lliço, y practicar, y exercitar aquella, a fi, que pogan, ab lo que ell los haura exercitat, entendre per si mateixos al tres auctors grechs: lo qual mestre tinga de salari ordinari sexanta lliures, sots les condicions, y penes de sobre mencionades en los cathedratichs de Grammatica, y Rhetorica. E mes uant instituiré altra cathedra de Hebraych, la qual se lija de nou a deu, y tinga de salari sexanta lliures

Item ordenaré dits magnífics Consellers, que los predits lectors de Grammatica, Rhetorica, y Grech, no pogan tenir cambres, ni cases algunes per repetir, ni fer exercici fora del dit Studi, ni pogan acceptar en llurs lectures, y classes, ninguns students sens poliza firmada del Vicerector, sots pena de priuatio de vna terça de llurs salaris, irremissible, aplicador lo terç al acusador, y lo restant al Rector.

CAPITOL XII.

Dels cursos de Arts, y Philosophia.

Mes statuhiren y ordenaren los magnífics Cónsellers, q̄ en dit Studi haja sis cursos de Arts, y Philosophia, dels quals ne comencen dos cada any, en oppositio lo hu del al-

tre, y que axi haien de perseverar, fins a complits los tres anys de sa lectura; e q̄ los dits lectors axi del primer any, com del segon, y del tercer hajan ha llegir tres hores demati, y tres apres dinar, entre lliçons, y exercicis, quiscu dells en la manera seguent, ço es que de les fet a les vuyt los qui començaran lo curs, hajan a repetir a sos studians, y exercitar la lliço, que lo dia abans hauran llegida, de les vuyt a les deu llegiran summariament lo cõpendi de Titelma, y donarã breus notas sobre los llochs difficultosos de aquell, y exercitarlos hã dita lliço en tot lo restant de les dites hores.

Los quals hajã acabat de llegir dit cõpendi per tot lo mes de Dezembre, y en les tres hores despres dinar, ço es de les dues a les finch llegiran de la mateixa manera, y acabat dit compendi, al principi de lener començaran les institucions de Porphyri, y consecutiament la llogica de Aristotil, seguint aquella fins a la fi, ab la mateixa manera de llegir, y exercicis, que en lo llegir del compendi esta dit, y que en lo que hauran de dictar, y notar a sos studians, tingan molta moderatio, y fugen tota prolixitat, y que apres de hauer los donat en scrits los preludis necessaris pera tota la obra succintament, y declarat lo argument del llibre, y partit aq̄ll en ses parts, y donada raho de la cõtinuatio al principi de cada capitol, donã raho de la cõtinuatio del dit capitol, ab lo precedet, yls noten tambe breument lo argument de dit capitol, y distributio de aquell, donãt tambe raho del

orde,

orde, y continuatio de les parts del dit capitol, yls donen algunes glosses marginals, e interlineals, per declaratio de la lletra, y apres quant y haura algũs llochs difficults declarẽ la difficultat, y declaren la resolutio de aquella, y llegint desta manera la llogica, acabaran les Perihermenies, ab Predicables, y Predicaments, per tot lo mes de Abril, y per tot lo mes de Agost los llibres de Priors, y Posteriors: y en lo segon any, començant los llibres de Topichs, acabẽ aquells ab los llibres dels Elencs pera Nadal vinent, y en los Diumenges, y festes, llijan vna hora, ço es de fet a vuyt, cõtinuant la lliço del llibre, que llegira entre semana. Acabada la llogica llegiran los vuyt llibres de Physichs, y quatre de Cœlo, y dos de Generatione, y quatre de Meteoros, y tres de Anima, fins a Pascha del tercer any, y acabada en aquex tẽps tota la Physica, començaran la Ethica, y llegiran de aquella tot lo que poran fins al Agost, y si del primer curs, y trienni, y lo mateix farã, los qui començaran lo curs en los anys següents, per son orde: y per fer mes degudament los exercicis, los mestres a sos studians tindran en sa aula partits en dos parts opposites, pera que disputen, y argumenten ab orde entre ells mateixos, y cada dissapte tindrã conclusions, ço es vn dissapte hu del primer any, y laltre del segon, y laltre del terç, y laltre dissapte apres, laltre del primer any, y en lo següent dissapte laltre del segon, y a laltre lo del tercer, presidint al responent lo mestre, de qui dit

D 3 responent

30
responent oyra. Los quals lectors tingan de salari quiscu dells, cinquanta lliures cada any, y de altra part cobren dels estudiants lo ducat, que acostumen de rebre, prohibint a tots los sobredits lectors, axi de Gramatica, com de Rhetorica, Grech, y Philosophia, que no pugã hoyr en dit Studi ningunes facultats, ni scientias, sots priuatio de llur salari, ni rebre estudiants, que no sia examinats per lo Vicerector, y tingan poliça de aquell, sots pena de priuatio de vna terça de llur salari, applicador lo terç al acufador, y lo restant al dit Rector.

Item statuhiren y ordenarẽ, q̄ no sia licit ni permes a ningun lector, estãpar, o fer estãpar llibres alguns, per llegirlos en lo Studi, ni llegir llibres altres dels assenyalsats, sens precehir llicẽcia del Rector, y consell de vint y quatre, o de la major part dells, en que declaren que conue la lectura de dits llibres per lo Studi: ni tampoc pugan cõpellar a ninguns estudiants, en comprar ninguns escrits, o llibres estãpats, o fets estãpar per ells, per suadint los q̄ fan pera las llifons, q̄ ells los lligen, sens precehir conexença del dit Rector, o consell.

Y per lleuar los abusos q̄ fins asfi se son fets, en agabellar estudiants, distrahẽtlos de la auditio que tenen necessaria de la llengua llatina, prohibexen dits magnifichs Consellers, que de asfi auant nos pugan llegir compendis alguns de llogica en dit Studi per ningunes persones, sino fera en lo principi del any, y de sa lectura, per aq̄lls lectors, qui començaran ab oppositio los cursos de Arts.

CA-

31
CAPITOL. XIII.

*De las cathedras de Metaphysica y
Mathematicas.*

Item, statuhiren y ordenaren los dits magnifichs Consellers, que haja en dit Studi vna cathedra de Metaphysica, la qual se lija de deu a onze, y tinga de salari setanta lliures: y altra cathedra de Mathematicas, la qual se lija de dues a tres despres dinar, y tinga de salari sexanta lliures.

CAPITOL. XIII.

De las cathedras de Medicina.

Item, statuhiren y ordenaren dits magnifichs Consellers, q̄ pera la facultat de Medicina y haja en dit Studi sis cathedras, çoes, tres cathedras majors, en la vna de las quals se lija Hippocrates, y en la segona Galeno, en la qual han de llegir los llibres de differentijs febrũ y en la tercera practica: les quals tres cathedras preditas majors, o superiors, tingã quiscuna de salari cada any cent lliures, y les altres tres cathedras de Medicina, sian dites menors, la vna deles quals sia dels principis, y haja de llegir lo d̄ natura humana y los tres llibres de tẽperamẽtis, y laltra tãbe sia d̄ Galeno, y haja de llegir los llibres de differẽtijs & causis, morborũ & symptomatũ, y la tercera sia de

anoto

anotomia y simples, y vltra destes cathedres la de chyurgia: y que los que llegiran dites cathedras, les llijan les hores següents, ço es de set hores a les vuyt demati la cathedra de principis de Medicina, y la cathedra de anotomia y simples demati de vuyt a nou hores, y de nou a deu la cathedra major de Galeno, y de deu a onze la cathedra de chyurgia, y apres dinar de dues a tres la cathedra segona de Galeno, y de tres a quatre la cathedra de Hippocrates, y de quatre a finch la cathedra de pratiga.

E que lo lector que llegira la anotomia, sia obligat de fer cada mes dos voltes anotomias, desde lo mes de Octubre fins per tot Febrer, y en los altres mesos del dit any fer exides, y anar fora ciutat pera amostar les herbes als studians practicans sobre ellas, y que dites tres cathedras menors, y la de chyurgia tinga de salari quiscuna cada any sexanta lliures.

CAPITOL. XV.

De las cathedras de Lleys y Canones.

Item statuhiren y ordenaren dits magnifichs Consellers, per quant la intelligencia dels drets canonic, y ciuil, es molt necessaria peral bon govern de la republica, que de assi auant y haja finch cathedras en drets, ço es tres de Lleys, y dos de Canones, es a saber dues

de

de majors, y tres de menors, los lectors de les quals hajan de llegir en les hores següents, ço es demati de les set hores fins a les vuyt, la cathedra de menors de lleys de la instituta, y de vuyt a nou vna lliço de la cathedra de canones menors, del decret, o decretals, y de nou a deu vna lliço de la cathedra major de lleys, del digest vell, o nou, y apres dinar de tres a quatre vna lliço de la cathedra de major de canones, y de quatre a finch la lliço de la cathedra menor de lleys del codix, o del infortiat: e que les dues majors, vna de lleys, y altre de canones, tingan quiscuna dellas cent lliures de salari, y les tres menors, ço es, vna de canones, y dues de lleys, tingan de salari quiscuna dellas sexanta lliures.

Item statuhiren y ordenaren los dits magnifichs Consellers, que considerant lo profit gran se reb, ys redunda de la lliço del consili, que per ço tots los Diumenges y festes de les set hores demati a les vuyt se lija vna lliço del Consili: y considerant que aquella de alguns anys a esta part hallegida lo magnifich micer Francesch Gamis, deslliberaren juntament, que lo dit llija dita lliço, y continue llegint quiscun any, y li sia perpetuada, durant empero lo beneplacit del consell de cent, laqual tinga de salari per quiscun any sexanta lliures.

Y asso, in seguint la disposicio ja en asso feta ab lo redreç del any M. D. LXXXVIII.

E CAPI-

CAPITOL. XVI.

De las Cathedras de Theologia.

Dem considerant quant important es la facultat de Theologia en dit Studi, statuhiren, y ordenaren, que en dit Studi haja sis cadires de Theologia, compresa la que institui dona Maria de Arago, tres de les quals sian dites cathedras majors, ço es, dues de Theologia scholastica de les parts de sanct Thomas, y vna de la sagrada Scriptura, en tal manera, que dematide les vuyt a les nou fins a Pasqua, y de Pasqua en auât de les set a les vuyt cada dia se llija vna lliſso de les parts de sanct Thomas, y apres dinar de les tres a les quatre, altra lliſso de les mateixes parts, y d' les quatre a les ſinch, la lliſso d' la sagrada Scriptura: les altres cathedras dites menors se lligé en la manera ſeguent, ço es, de nou a deu fins a Pasqua, y de Pasqua en auât de vuyt a nou se llija del mestre de les ſentéties, y apres dinar de dues a tres, la lliſso d' Durando, y la cathedra instituida per dona Maria de Arago, que ſera de algunas materias de les parts de sanct Thomas, se llija a la hora, que lo lector de ella trobara vacua de les altres lliſſons de Theologia, ques llegirán dins dit Studi, y ſera mes acomoda per los ſtudiants, y que las dos cathedras majors de ſcholastica tingan cada vna de ſalari cent y deu lliures quiscun any, y la major de ſagrada Scriptura cent ducats, y la de Durando, y del

del mestre de les ſententies tingan quiscuna ſexanta lliures, y la de dona Maria de Arago ſinquanta liures.

CAPITOL. XVII.

Del temps, per al qual ſe han de prouehir totes les ſobredites cathedras.

Des ſtatuiren y ordenaré los dits magnífichs Conſellers, que la prouifio de totes les ſobredites cathedras ſia per a tres anys, exceptat la prouifio de les dues cathedras majors de Drets; y perque aço puga tenir ſon degut effecte, y cada any y haja prouifio de cathedras de totes facultats, ſtatuiren, y ordenaré que de las ſinch cathedras de llati, compresa la de Rhetorica, y ajustant hi la cathedra de Grech, per que ſian ſis, ſen prouehescan (quant ſe poſaran en executio aqueſtes ordinations) dues per vn any, ço es, la de Rhetorica, y la tercera de Grammatica y altres dues per a dos anys, ço es, la ſegona, y quarta de Grammatica, y les reſtants dues, ço es, la prima, e infima de Grammatica, y la de Grech ſe prouehescan per a tres anys, a effecte, que apres cada any quant ſe farà prouifio de ditas cathedras, de totas ellas ſia la prouifio triennial.

Y axi mateix dels ſis cursos de Arts, y Philoſophia, cada any ſen prouehescan dos per lo

cur triennial, las cathedras majors de Theologia se prouehesca tambe en la manera seguent, ço es que sen prouehesca vna per vn any, y altra per a dos, y l'altra per a tres, y de les dues cathedras majors de Drets sen prouehesca vna per vn any, y l'altra per a dos, a fi, que apres la prouisio sia bienal; y de les tres cathedras majors de Medicina sen prouehesca vna per vn any, y altra per a dos, y la tercera per a tres anys, per que apres la prouisio de dites cathedras vinga a esser triennial: de les tres cathedras menors de Theologia sen prouehesca vna per vn any, y altra per a dos, y altra per a tres, y de les tres cathedras menors en Drets sen prouehesca axi mateix vna per vn any, y altra per a dos, y altra per a tres, y del mateix modo de les cathedras menors de Medicina sen prouehesca vna per vn any, altra per a dos, y l'altra per a tres anys, per que apres tambe la prouisio de ellas sia tots temps triennial.

La cathedra empero de chyrurgia se prouehesca per tres anys: y la cathedra de Metaphysica se prouehesca per vn any, y la de Mathematicas per a dos, anys, y la de Hebraych per a tres anys, per que apres sia axi mateix la prouisio destes tres cathedras tots temps triennial.

CAPITOL XVIII.

Del modo de prouehir las cathedras majors, y las de Rhetorica, Grech, y Hebraych.

Item

Item statuhiren y ordenaren dits magnífichs Consellers, que las cathedras majors de Theologia, Drets, y Medicina, y tambe las de Rhetorica, Grech, y Hebraych, se prouehesca sens oppositio, per que cõdites cathedras requeresca assenyaladas habilitats, essent pochis los salaris que estan constituits per a ellas, los homens doctes que las porien llegir ab molta doctrina, honra, y profit de la Vniuersitat, no se opposarien, y los de manco habilitat les pretendriẽ, y obtindrien, de hont se seguiria, que nos llegirian les lliçons de dites facultats ab tanta eruditio, com conue, pera que los studians yfquen doctes.

Perço per lleuar tan gran dany, statuhiren, y ordenaren dits magnífichs Consellers, que las ditas cathedras, de aquest any en auant, sian prouehides en la manera seguent, ço es, que lo dia apres ques seran fetes les oppositions, que sera dos del mes de Setembre, abans ques prouehesca las cathedras, que se han de donar per oppositio, juntats los magnífichs Cõsellers, y Rector de la Vniuersitat, ab los quatre decanos, o homens antichs Doctors dels quatre Collegis de aquella, que entre tots seran deu votants, o almenys la mayor part de aquells, prouehesca sens oppositio, com dit es, las ditas cathedras en lo modo de uall scrit, es a saber, que dits magnífichs Consellers, y quatre decanos juntats en dit Studi, y prestat primer per ells jurament, y oyda sententia de excommu-

E 3 nicatio

nicatio, tracten entre si, si conuindra per be y profit del Studi cofirmar en las sobre dites cathedras los Doctors, que les hauran tingudes lo any immediadament precedent, haguda primer relacio del Rector, y Vicerector, com han fet son offici en lo llegir, tractant ho de cada vna cathedra de persi, y apres de hauer entre si conferit, ho voten per scrutini, votant a cada hu dels dits lectors de per si, y a ço se faça abans de tractar, ni de fer electio de altra persona, pera dita cathedra: y si la major part dels dits votants, per dit scrutini, fera de parer que lo dit lector sia confirmat, prouchir seliha la cathedra per al temps, que esta ordenat, y en cars de paritat de vots, haja de votar lo Vicerector, per llevar dita paritat, prestat primer per ell jurament, y hoyda sententia de excommunicatio, y si la major part de dits votants fera de parer, que dit Doctor no sia confirmat en dita cathedra, a les hores, y no abans, los dits deu votants procehiran a fer electio de altre Doctor, pera llegir la dita cathedra.

Y per que es cosa justa, y dicta la raho, que conueaxi per al be y vtilitat del Studi, que no confirmant lo que haura llegit, y tingut vltimament la dita cathedra, lo que de nou haura de esser elect per ella, tinga mes habilitat, y sia mes docte que no lo que sera confirmat, o almanco tanta,

Per ço ordenaren, que en dit cars, nos pugaf fer electio, sino de Doctor que sia major de trenta anys, y que haja publicament donat testimoni de sa

de sa eruditio, llegint en la facultat de que sera dita cathedra almenys per spay de tres anys, en aquesta vniuersitat, o en altra aprouada, apres que sera fet Doctor.

Y que dita electio se faça per scrutini, y que en cars de paritat, com tambe demunt esta dit, haja de votar lo Vicerector, pera llevar dita paritat, prestat per ell primer jurament, y oyda sententia de excommunicatio, y que aquell, que per dit scrutini haura tingut mes vots, sia prouchit de la dita cathedra, per al temps que esta ordenat, y no altre algu.

Declarant, que faltant, o faltants, algu, o alguns dels sobredits decanos, per malaltia, o per esser absents de la present ciutat, o per concorre a dita confirmatio, o noua electio fahedora, y no altrament, en lloch de aquell, o aquells, sia votant lo Doctor mes antich apres de dits decano, o decanos, y no essent aquell en dita ciutat, sia lo mes antich per orde de dita facultat, que en ella se trobara, y que per ço hajan cada any en lo principi de prestar jurament en ma del Rector, y hoyr sententia de excommunicatio los dits decanos, y altres Doctors de tots los quatre collegis, que acudiran pera entreuenir en dita electio, sempre que per dit Rector seran demanats, y cridats, y que per si, ni per interposada persona, no prometan son vot adalgu pera la confirmatio, ni noua electio de Doctor pera alguna de les sobre-

ditas cathedras: y lo mateix jurament presten, y sententia de excommunicatio hojan, pera dit effe-cte, los magnífichs Consellers en lo principi de sa conselleria, per lleuar tots soborns, y que no sian molestats ab prechs de persones importunes, y perque tingā major llibertat per a donar son vot, axi com conuindra per al be, y vtilitat de dit Studi, y Vniuersitat.

Declarant tambe, q̄ las ditas cathedras majors de Theologia, Drets, y Medicina nos pogan prouehir sino a Doctors de aquesta Vniuersitat, o de altra Vniuersitat secular aprouada: empero les cathedras de Rhetorica, Grech, y Hebraych, se pogan prouehir a persones habils, y sufficients pera llegir aquelles, encara que no sian graduats en alguna facultat, y que en cars de vacatio de alguna de las ditas cathedras, per mort de algu dels cathedrics, o per hauerla de dexar per alguna causa vrgent, o per qualseuol altre occasio, nos poga prouehir dita cathedra, sino en lo modo sobredit, y lo mateix se fassa, si se instituhira alguna altra cathedra de nou, la qual sia cathedra major, o no fera pofada en lo numero de las cathedras menors.

CAPITOL. XIX.

Del modo de prouehir las cathedras menors, ço es, les de Grammatica, los cursos de Arts, les de Metaphysica, y Mathematicas, y totes les altres dites cathedras menors.

Item

Tem statuhiren y ordenaren dits magnífichs Consellers, que de totas las cathedras sobredites, les quatre de Grammatica, y los sis cursos de Arts, y Philosophia, y la cathedra de Metaphysica, y la de Mathematicas, y les tres menors de Theologia, y les tres menors en Drets, y les tres menors de Medicina, y la de Chyrurgia se hajā d̄ prouehir per al tēps q̄ dalt esta dit, perpetuamēt, per oppositio, y cōcurs, y no en altra manera, sino en cars q̄ no y hagues qui si opposas, en lo qual cars se hajā de prouehir, cō de les cathedras majors esta dit, aduertint q̄ a les quatre de Grammatica pogan cōcorre qualseuol persones habils, encara que no sian graduades en alguna facultat, als cursos empero de Philosophia, y cathedra de Metaphysica, y Mathematicas no pogan concorre, sino los que seran graduats de grau de bachiller, licentiat, o mestre en Arts en aquesta Vniuersitat, o en altra secular approuada.

Y a les cathedras menors de Theologia, Drets, y tres de Medicina, ço es, primera y segona de Galeno, y la de anatomia, y simples, no pogan concorre sino Doctors de aquesta Vniuersitat, o de altra secular approuada, en la matexa facultat de que fera la cathedra, y en la de Chyrurgia concorre gā solament chyrurgians, y que hajan praticat, apres de esser examinats, y admesos en lo collegi, almēys finch anys, en aquesta ciutat, o en altra, sempre ques troben tals, que sien destres pera poder llegir dita cathedra.

F

Y per

Y perço, per a poder prouehir degudamét per oppositio les sobreditas cathedras, statuhiren, y ordenaren, que cada any lo primer dia del mes de Agost se publique, quals de les sobreditas cathedras per aquell any vagaran, y pera quāt temps se prouehiran, perque los q̄ opposar se volrá a ellas comparegan en lo Studi de la present ciutat, lo primer dia de Setembre immediadamét seguent, en presentia dels dits magnífichs Consellers, y Rector: y que lo qui aquell dia no se opposara, per si, o per procurador, no puga aquell any concorrer a alguna de les ditas cathedras.

E mes statuhiren, y ordenaren, que los qui serā opposats a qualseuol de les sobreditas cathedras per cōcurs prouehidores, hajan a llegir vna hora, o almenys mitja, (si axi pareixera als magnífichs Consellers y Rector) del punt que lo dia precedét per lo Rector los fera assenyalat a la sort, obrint tres vegades lo llibre, de que hauran a llegir, y donantlos lo punt dels tres llochs, que a dit Rector millor apareixera, lo que fassan tots los competidors de vna mateixa cathedra.

La qual llisto ha de esser, per la infima, y segona claſse de Grammatica, de les epistoles familiars de Cicero, per a la tercera, dels officis de Cicero, y per a la quarta, de Virgili, pera la Metaphysica, dels llibres de dita Metaphysica, per als cursos de Arts, y Philosophia, dels llibres de la Philosophia natural de Aristotil, y pera Mathematicas, de la sphaera de Sacro Bosco, o de las Theori-

cas

cas de planetas, y pera las cathedras menors de Theologia, Drets, Medicina, y Chyrurgia, se done lo punt de aquells llibres, que hauran de llegir per raho de ditas cathedras: les quals llistons de oppositio se hajan de llegir en presentia de dits magnífichs Consellers, y Rector, hoynt les Doctors, y Bachillers de la mateixa facultat, de que fera la oppositio: llegides les llistons de cada oppositio, immediadamét se hajan a posar los noms de tots los Doctors, que alli seran de dita facultat, dins vna capsa, y sino y haura de dits Doctors fins al numero de vint, en tal cars se hajan a posar Bachillers de dita facultat, los mes antichs, fins a dit numero, si tants seny trobaran, y sino los que debaix de dit numero y seran, y haurā hoydes dites llistons, y que dels sobredits posats en dita capsa, a la sort per vn minyo ne hajan esser extrets onze, exceptat en la facultat de Drets, en la qual hajá de ser los extrets pera votar les cathedras vint y hu en numero, atento lo gran numero son de Doctors, los quals sian votants, y jutges de dita oppositio: entenen q̄ en dita sort de votants, y jutges pugan concorrer qualseuol Doctors y mestres religiosos, pera judicar, y votar en les oppositions de les facultats, en que seran Doctors, y tambe Bachillers, si sera necessari posary Bachillers, per lo cars que esta dit.

Declarant empero, que en cada oppositio de aquelles, a que dits religiosos podé concorrer per a votats, no puga votar sino hu d̄ cada religio, ço es,

F 2 lo pri-

lo primer extret, si acars ne seran mes extrets, y declarant tambe, que a dita sort de votants de ditas oppositions, no pugan cócorrer sino Doctores, y bachillers de Vniuersitats, de Studis generals, seculares, y approuades, ni tampoc y pugan concurrer parents, ni affines fins al quart grau de algu dels opposats, ni religiosos algude la mateixa religio, de la qual ni haura de opposat.

Extrets axi com esta dit los dits onze votants, (per lleuar tota manera de soborn) hajan de votar per scrutini, posant los vots dins vna capsa, en presentia de dits magnífichs Còfellers y Rector, prestat primer per ells jurament en ma de dit Rector, y hoyda sententia de excommunicatio, q̄ no donaran son vot a dalgu dels opposats, per esser estats sobornats, ni per hauer o promes, ni per hauer feta alguna colligatio ab altres conuotants, sino tant solament per justitia, y millor dret, y que aquell dels dits opposats quis trobara per dit scrutini hauer tingut mes vots, obtinga la cathedra per al temps assenyalat en lo edicte de la oppositio, y en cars de paritat, sia extret vn votant, dels que restaran en la capsa, de hont seran estats extrets los sobredits onze votants, y aquell, prestat tambe jurament, y hoyda sententia de excommunicatio, com hauran fet los onze, vote, y lleue dita paritat de vots, restant per cathedratic aquell, a qui dit votant haura donat son vot.

Declarant no res menys, que vacant qualseuol de les sobredites cathedras per mort de algu dels cathe-

cathedratics, o per hauerlas de dexar per alguna causa vrgent, o per qualseuol altre occasio, nos puga prouehir dita cathedra, sino per oppositio, y votar en lo modo sobredit, y lo mateix se fassa, si se instituhira alguna altra cathedra de nou, la qual sia cathedra menor, o no sia posada en lo numero de les cathedras majors, y se haja de prouehir en la forma donada pera prouehir ditas cathedras majors.

CAPITOL. XX.

Que ningun lector puga esser prouehit de dos cathedras, y que tots hajan de llegir a les hores, que a las cathedras estan assenyaldas.

Tem statuhiren y ordenaren dits magnífichs Consellers, que ningun lector puga esser prouehit de dues cathedras, sino sera en cars que pera les cathedras de Grech, y Hebraych, nos trobas persona habil y sufficient, fora dels que ja tindran altres cathedras.

Y que en tal cars las ditas cathedras de Grech y Hebraych se pugan prouehir a lectors habils, que tindran altres cathedras, dexant ho empero tot a coneguda de les persones, a qui toca la prouisio de las cathedras majors: e no res menys statuhiren y ordenaren, que los lectors de totes les sobredites cathedras y facultats llijan en

les hores, que a ditas cathedras estan constituïdas, y assenyaladas, y no pogan mudar les hores ab altres cathedratices sens q̄ sia euidēt vtilitat y hōra del Studi, y q̄ en tal cars haja de precehir la volūtat del Rector, ab vot y parer del consell dels vint y quatre Doctors y mestres, o de la major part, ab tal empero que nos pogan llegir totes les lliçons de les cathedras majors de aquella facultat, o demati, o apres dinar.

CAPITOL XXI.

Que ningú dels qui hauran hoyts los cursos en Arts, Medicina, y Theologia en aquest Studi y Vniuersitat, sis van a fer Doctors en altra Vniuersitat, no pogan tenir cathedra en aquesta.

Perque lo que cōue als examens pera passar mestres y Doctors esta molt ben ordenat en aquesta Vniuersitat, y se practica de modo, que nos dona lloch pera ferse Doctors a persones inhabils, hauent de precehir la deffensa de conclusions, y approuations, pera donar mostra de sa eruditio, y de poch en sa molts estudiants que hā hoyt, y fet los cursos en Arts, en Medicina, o en Theologia en aquest Studi, per fugir a dits examēs, y per no hauer de deffensar los actes y conclusions, a que conforme a les ordinations de dita Vniuersitat son obligats, sen van a passar mestres,

stres, o Doctors en altres Vniuersitats, y apres tornen a pretendre cathedras en aquesta, lo que es grā mengua de dita Vniuersitat y Studi, ahont se son criats en lletres, y tambe de la ciutat que pera aproffitar a tots, fa grans gastos pera mantenir mestres y lectors en totes les facultats, per ço statuhiren y ordenaren dits magnífichs Consellers, que qualse uol persona que haura fets los cursos de Arts, o de Medicina, o de Theologia, o la major part de ells en lo Studi de aquesta Vniuersitat, y de aysi auant se passara mestre, o Doctor en altra Vniuersitat, no puga, de sine anys despres que sia Doctor, obtenir cathedra de ninguna facultat en aquest Studi, y Vniuersitat: perque no es de raho, que los qui tenē tant poc compte ab la quels ha fet tant debe, gozē de la honra y emoluments de aquella aqui mateix.

CAPITOL XXII.

De la forma del jurament dels cathedratices en la receptio de las cathedras.

Tem statuhiren y ordenaren dits magnífichs Consellers, que tots los mestres, regents, y cathedratices, en lo introhit de ses regencies, o lectures, presten jurament en may poder del Rector en la manera seguent.

Ego

Ego. N. in Theologia, in Iure canonico, in Iure civili, in Medicina, in Artibus Doctor, vel magister, &c. Et ad regentiam N. in hac Vniuersitate, vel ad cathedram admittendus iuro Deum, & hac sancta Dei euangelia, quod vobis domino Reſtori, & vestris ſucceſſoribus, ac vestris, & eorum mandatis, quæ constitutionibus huius almae Vniuersitatis Barcinone. non obuiant, obediens ero: statuta præfata Vniuersitatis, pro vt in eis continetur, quantum in me fuerit obseruabo, & ab alijs quibuscumq; obseruari curabo, lectiones, & alia exercitamenta, ad quæ secundum constitutiones eiusdem Vniuersitatis teneor, cum diligentia, & fidelitate, ad maiorem fructum, et utilitatem audientium pro viribus meis legam: et leſturam mihi assignatam, vel assignandam fideliter interpretabor. Nec scedulam, vel signetum dabo pro bacchallaureadis, vel graduadis, nisi pro illis, quos probabiliter nouero perexisse cursum sub me, iuxta ordinationes dictæ Vniuersitatis, honorem, et utilitatem dicti Studij, ac personarum ipsius, semper, in omnibus, et per omnia procurabo, damna autem eiusdem quantum in me fuerit auertam, consilium meum, auxilium, et fauorem in omnibus et singulis negotijs ipsius Studij

Studij & Vniuersitatis cū omni fidelitate præstabo, litteras contrarias, vel in aliquo derogantes constitutiones huius Vniuersitatis & Studij nūquā procurabo, nec per aliū procurari faciā: nec aliquo modo absolutionem, vel dispensationem iuramenti huius, aut alicuius partis ipsius petam, nec impetrabo per me, nec per alium, & concessa, vel impetrata absolutione non utar, sic me Deus adiuet, & hac sancta Dei euangelia.

CAPITOL. XXIII.

De la professio de la fe que han de fer los leſtors en lo principi de ses leſtures.

Tem, per quant lo summo Pontifice Pio Papa quart de son nom de benauenturada memoria, ab sa Bulla donada en Roma en sanct Pere, en lo any de la encarnatio del Senyor M.D. Lxiiij. en los Idus de Noëbre, y en lo any quint de son Pontificat, conforme al decret del sagrat general Consili Tridentino, ha instituhit, y manat ab grauissimas penas, q̄ de aqui auant ningun Doctor, Mestre, Regent, o altre professor de qualseuol art y facultat, clergue, llaych, secular, o regular de qualseuol orde, no puga en qualseuol Vniuersitats de Studis generals, ni fcho las publicas, ni en altre lloch, obtenir, ni retenir la

G obtinguda

50
obtinguda cathedra de lector ordinari, o extra ordinari, ni altrament puga en public, ni en priuat, en alguna manera professar Theologia, Dret, Canonic, o Ciuil, Medicina, Philosophia, Grammatica, o altres Arts liberals, en qualseuol ciutats, o llocs: ni puga fer, ni exercir algunes llicions en dites facultats, ni los Doctors, Rectors de Vniuersitats, y Studi, Cancellor, ni altres superiors, tenint tal facultat, pugan rebre, ni admetre estudiants de qualseuol qualitat, pera rebre algun grau en les dites facultats, ni los Doctors, ni mestres, ni estudiants pugan procehir a electio de algu en Rector, o Cancellor de dita Vniuersitat, o Studi, fins que primer los dits Doctors, cathedratichs, y altres predits en la continuatio si ja obtenen, o ans de la susceptio de les cathedras, officis, y graus susdits obtenidors, fassen publica y solemne professio, segons lo tenor de la forma de uall escrita, los predits Rectors, y Cancellor, en ma del ordinari del lloch, o de son Vicari general, y los estudiants, y altres predits en ma dels promouedors en dits graus, precehint proces, e informatio sobre la religio, y fe catholica dels predits, de les quals tinga a constar, y ferse relatio en los actes de dites promotions, com mes llargament en dita bulla, a la qual se fa relatio, se conte.

Perço statuhiren y ordenaren, que seguint lo sus dit orde, se fassa la dita professio per los dits mestres, y cathedratichs, y altres obligats a ella, en la forma seguent, posada en dita bulla.

Ego

51
Ego. N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula quae continentur in symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet, credo in unum Deum, patrem omnipotentem, factorem caeli, & terrae, visibilium omnium, & inuisibilium. Et in unum dominum Iesum Christum filium Dei unigenitum, & ex patre natum ante omnia secula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt: qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de coelis, et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria virgine, et homo factus est, crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, et sepultus est, et resurrexit tertia die secundum scripturas, et ascendit in coelum, sedet ad dexteram patris, et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, et mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum dominum, et uiuificantem, qui ex patre, filioque procedit, qui cum patre, filioque simul adoratur, et conglorificatur, qui locutus est per prophetas: et unam sanctam Catholicam, et Apostolicam Ecclesiam, confiteor unum Baptisma

G 2 in re

in remissionē peccatorum, Et exspecto resurrectionem mortuorum, Et vitam venturi seculi. Amē Apostolicas, Et Ecclesiasticas traditiones, reliquasq. eiusdem Ecclesiae observationes, et constitutiones, firmissime admitto, et amplector. Item sacram scripturam, iuxta eum sensum quē tenuit, et tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, et interpretatione sacram scripturarum, admitto, nec eam unquam nisi iuxta unanimum consensum patrum accipiam, et interpretabor: profiteor quoque septem esse vere, et proprie, sacramenta nouae legis a Iesu Christo domino nostro instituta, atq. ad salutem humani generis, licet non omnia, singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationē, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremā Unctionem, Ordinē et Matrimonium, illaque gratiam conferre, et ex his Baptismum, et Confirmationē, et Ordinē sine sacrilegio reiterari nō posse, receptos quoque, et approbatos Ecclesiae Catholicae ritus in supra dictorum omnium sacramentorum solemni administratione recipio, et admitto.

Omnia et singula quae de peccato originali, et de iustificatione in sacro sancta Tridentina synodo definita, et declarata fuerūt amplector, et recipio

recipio. Profiteor pariter in Missa offeri Deo verum, proprium, et propitiatorium sacrificiū pro uiuis, et defunctis. Atque in sanctissimo Eucharistiae sacramento esse vere, et realiter, et substantialiter corpus, et sanguinē, una cum anima, et diuinitate domini nostri Iesu Christi: fierique conuersionem totius substantiae panis in corpus, et uini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat, fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, uerumque sacramentum sumi. Constāter teneo purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuari, si militer et sanctos una cum Christo regnātes uenerandos, atq. inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse uenerandas firmiter assero: imagines Christi, ac Dei parae semper uirginis, nec nō aliorum sanctorum habendas, et retinendas, atque eis debitū honorem, ac uenerationem impartiendā, indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse, affirmo. Sanctam Catholicam, et Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, et magistrā

stram agnosco, Romanoque Pontifici beati Petri Apostolorum principis successor, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Caetera item omnia, a sacris canonibus, et Oecumenicis concilijs, ac precipue a Sacro sancta Tridentina synodo tradita, diffinita, et declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hereses quascunque ab Ecclesia damnatas, et reiectas, et anathematizatas, ego pariter damno reijcio, et anathematizo. Sanctã, verã, et Catholicã fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quã in praesenti sponte profiteor, et veraciter teneo, eandem integram, et immaculatam, usque ad extremum vitae spiritum, constantissime Deo adiuvante retinere, et confiteri, atque à meis subditis seu illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, et predicari quãtum in me erit, curaturum.

Ego idem. N. spondeo, voueo, ac iuro, sic me Deus adiuvet, et haec sancta Dei Evangelia.

CAPIT.

CAPITOL XXIIII.

Del temps en que han de començar les lliçons cada any en dit Studi, y han de finir, y dels substituts que se han de donar als cathedratichs de las cathedras majors de les facultats superiors.

Tem, perque la experientia ha demostrat, q̄ no ha rehexit be començar les lliçons lo primer de Setembre, per hauer ordinariament pocs estudiants, y rebre gran dany los que apres venen, per no esser trobats al principi de les lliçons: perço, seguint lo costum de moltes celebres Vniuersitats, statuhiren y ordenaren dits magnifichs Consellers, que totes les lliçons de cathedras llegidores en dit Studi començen cada any immediament lo dia passat S. Lluch, y se cõtinuë fins a la fi del mes de Agost primer vinent, exceptantne las cathedras de Theologia, Drets, y Medicina, les quals se llijan fins a la fi de luny, y que a les majors de ditas facultats solament se donen substituts per la raho seguent.

Coes, que com entrant lo estiu, ordinariament los estudiants sen vã, y perço se vã refredant los exercicis del Studi, pera detenir dits estudiants, y donar a dit Studi calor en los restants dos mesos de Juliol y Agost, se proucheix, llijan substituts Doctors, o Bachillers las ditas cathedras majors de ditas facultats superiors.

Los quals substituïts se hajan de prouehir en la manera següent, sens poder y concorrer ningun dels cathedratics de dites cathedras majors.

Es a saber, que cada any los primers dias de Maig, lo Rector fassa posar vn cartell en cada vna de les aules de dites facultats superiors, notificat ab ell, que vacan per als dits dos mesos de Juliol y Agost les substituïtions de dites cathedras majors, les quals en aquell mes mateix se ha de prouehir, y que a ellas se poden oposar Doctors, Licenciats, Bachillers en aquella facultat, de que sera la substituïtio prouehidora, y que vuyt dias apres de la publicacio de dit cartell, los quis volra oposar, se presenten dauant lo Rector, lo qual tinga en sa companyia los quatre Doctors consiliaris seus o la major part de ells, los quals se oposen per si, o per son procurador a dites substituïtions, y que passat aquell dia, a ningun sia licit oposarse: y vuyt dias apres de hauer feta dita oppositio, comẽ se lo Rector en presentia de dits consiliaris a donar los punts, que hauran a llegir, seguint la formadonada en la oppositio de las cathedras menors, y que en cada oppositio, sian presents a les lliçons de aquella los estudiants matriculats en aquella facultat, de que sera la substituïtio, los quals oydes las lliçons dels oposats, que ha de esser per cada hui mija hora, prestat primer jurament en may poder del Rector, de donar la veu adaquell dels oposats, q millor, y mes docte li apparta en Deu y sa consciencia per a llegir dita substituïtio, voten

per

per scrutini la dita substituïtio Bachillers, y estudiants matriculats, que per lo manco hajan hoyt vn any en la facultat de que dita substituïtio sera, sens interuentio de altres votants, y en cas de paritat, posaran ala sort los que mes vots yguals hauran tingut, y adaquell que primer exira, se donara dita substituïtio perals dits dos mesos de aquell any: y lo mateix orde y modo se haja de seruar, y tenir en cada vna de les altres oposicions de dites substituïtions, votant sempre en ellas, y en cada vna dellas tant solament Bachillers, y estudiants matriculats en dita facultat, de que sera la substituïtio, en la manera q dalt esta dit.

Y los substituïts prouehits llegiran aquella materia, quels aparexera mes conuenient, ab consentiment empero del Rector: les quals substituïtions son de molta importantia, pera auetzarse los Doctors nous, y Bachillers a llegir, a effecte, que axi exercitats pujen apres per les oposicions a les cathedras menors, y hauent llegit en elles alguns anys, y donada mostra de sa eruditio, pugan esser elegits pera les cathedras majors, lo que sera causa, que dins poch anys la vniuersitat tindra sufficient numero de Doctors habils pera totes les facultats, que en dit Studi se hauran de llegir, y que a cada hui dels dits substituïts se done de salari per dits dos mesos cinquanta reals.

H

CAP-

CAPITOL. XXV.

Del orde que se ha de tenir en assentar les lliçons, y aules pera llegir.

LTem, perq̄ sobre concertarse los lectors de totes les facultats, axi en les lliçons, com en les hores, y aules en que han de llegir, y poria hauer alguna dissentio, com per lo pasat se es vist que ni ha hagudes moltes, pus esta ja ordenat en quines hores han de llegir tots los dits cathedratics, statuhiren, y ordenaren dits magnífichs Consellrs, que quiscun any apres de esser donades totes les cathedras de dit Studi, tots los lectors de aquell, ço es, los de quiscuna facultat per si, juntament ab lo Rector, y consiliaris, se hajan de congregar, y tractar de les lliçons, y aules q̄ quiscu dells haura de llegir, conforme al que dalt esta ordenat: y no podét se concordar, lo Rector ab los consiliaris ho assente de la manera, que millor, y bé vist li fera, que conuinga peral be de dit Studi.

E mes statuhiren, y ordenaren, que las conclusions estampadas que algu volra deffensar en dit Studi, (vltra de les que se han de tenir en los actes ordinaris, y pera agraduacions) nos pugan tenir si nosos dias de la femmana, dels quals lo hu sia festa de manament, y que ditas conclusions, ni altres qualseuols, ni epigrammas, ni compositions, ni cartells de qualseuol manera que sian, se pugan ficar en la porta del Studi, ni de les aules de aquell, que

que primer no sien vists per lo Rector, y se haja obtinguda dell llicentia pera ficarlos, y los haja sota scrits de sa propria ma.

CAPITOL. XXVI.

De las conclusions, y actes que se han de tenir en las ditas facultats de Theologia, Drets, y Medicina.

LTem, perque en las facultats de Theologia, Drets, y Medicina se tingan las conclusions y actes q̄ son necessaris, statuhiré y ordenaren dits magnífichs Consellers, que cada any se tingan en cada vna de les dites facultats deu actes, o conclusions, ço es, cinc actes menors, que seran de conclusions scrites de ma, y cinc actes majors, que seran de conclusions estampadas: y q̄ cada hu dels cathedratics de dites facultats sia tingut de presidir en dos actes, ço es en vn major, y en vn menor, començant lo Doctor mes antich, y seguint apres los altres, y que dits actes se tingan dijous, sols aquell dia, y que de ells sen defensen dos, ço es vn menor y vn major en Noembre, y dos en Dezembre, dos en Iener, dos en Febrer, dos en Abril, o Maig, dexant lo mes de Març per caure ordinariament, o tot, o la major part en la quaresma, en lo qual temps los studians se occupan en hoyr sermons. Y que dits actes

no pogan tenir sino sis cōclusions estampadas, ab vn full comu, si seran actes majors, y si seran actes menors, no puga tenir sino tres conclusions scrites de ma, en mitx full de dit paper, y que al principi del any los cathedratics encomanen als estudiāts, quels aparexeran mes conuenients, les dites conclusions, per q̄ aquelles pogan prouehir ab temps, y que les conclusions dels dits actes majors estāpas se paguē dels diners de la caixa de la Vniuersitat, y lo Vicerector haja d̄ pagar aquells, y aportar ne compte.

CAPITOL. XXVII.

Del orde de argumentar en las conclusions generals estampadas.

DTem, per quant vltra de las conclusions ordinarias, y altrās, ques tenen en dit Studi per raho de graduations, moltes vegades se proposan conclusions generals, perço statuhiren, y ordenaren, que las ditas conclusions generals sen pugā posar tantes, cō volra lo qui les haura de deffensar, nos pugā empero tenir, ni deffēsar, si no dos dias de la femmana, dels quals lo hu sia festa de manament: en las quals conclusions, y en las altrās ordinarias estampadas, disputen demati los Bachillers, y apres dinar los Doctōrs de aquella facultat, en ques tindran las conclusions, seguint lorde de ses ancianitats en la present Vniuersitat, y facultat,

y facultat. Donāt lloch als graduats de la mateixa facultat estrangers, y fora de la Vniuersitat, que vindran a disputar, y aço de tal manera, que començ a disputar lo mes ancia Doctōr de aquella facultat de aquesta Vniuersitat, y apres de aquell en segon lloch dispute lo mes ancia, o en major dignitat cōstituhit, dels estrāgers graduats, y axi apres argumente en terçer lloch altre graduat de la Vniuersitat, y en quart lloch altre estranger, y axi vicissim, & alternatim disputen los de la Vniuersitat, y estrangers, puix tots sien de la mateixa facultat: y los Vedells asistesquē en lo dia dels dits actes generals, y altres conclusions estampadas, ab ses robes morades, y masses, y assenten a quiscun Doctōr en son lloch, y donen lo paper de les conclusions aqui tocara la tanda de argumentar, com lo Rector los manara, a quiscu dels quals Vedells se donara per aquell dia que asistira a ditas conclusions, dos reals.

De las multes y penes per als cathedratics que faran faltas en las lliçons, y deguts exercicis.

DTem, per quant se esdeue algunas vegadas, q̄ alguns lectōrs de dit Studi dexen de llegir algunes lliçons, a que son obligats, ollegint aquelles, no les lligen ab la forma quels esta ordenat, perço statuhiren y ordenaren dits magnifichs

Confellers, que faltant algun lector de dit Studi en no llegir la lliçço, o lliçons de sa lectura, o no llegint tota la hora, o en la forma que li sera estada ordenada, o dexat de fer los exercicis y actes aque sera obligat, aquell tal sia multat pro ratta de son salari, si ja no tindra just impediment, per lo qual ne haja de demanar, y obtenir llicètia del Rector: la qual multa e pena sia adquirida, y se haja de pagar a la caixa de dita Vniuersitat, y que lo Vedell major sia obligat a continuar dites faltes, e trobat dit Vedell hauer dexat de llegir algu dels dits lectors, apres de hauer continuada la dita falta, sia tingut y obligat a notificarla al dit lector lo endema, perque per no esser aduertit, no tinga occasio de faltar y altres vegades, e al Vedell qui semblant carrech tindra, li sia pagadas cada any finch lliures de les mateixes multes y penes, q assentadas, y continuadas haura.

CAPITOL. XXVIII.

De lectors de conductes.

BMes, perquant sol portar gran utilitat als Studis lo llegir de conductes, que fan molts Doctors que no tenen cathedra ordinaria, statuhiren perço, y ordenaren, que qualseuol Doctors, o Mestres, que volran llegir en lo Studi lliço de conducta de qualseuol facultat, pus que no sia de Grammatica, Rhetorica, y

Curs

curs de Arts, o pugà fer liberament, obtenguda primer llicentia del Rector, ab tal empero, que los dits Mestres y lectors no sien cathedraics ordinaris en dit Studi, ni llijan los mateixos llibres que en dit Studi se llegiran, ni concorregan ab la hora ab algun lector ordinari de la mateixa facultat: y lo mateix pugà fer, los que volran llegir sense conducta, e si lo Rector nols volra consentir dita llicentia, pogan los tals lectors recorrer al Cancellor, lo qual aparexentli las ditas lliçons vtils a dit Studi, fassa que dit Rector los done dita llicentia, y l ne pugà forçar.

CAPITOL. XXIX.

Dels minyons que aprenen de llegir.

Tem, perque los minyons que aprenen de llegir, van diuagant per los patis del Studi, cridant, e impedint los lectors, y no tenen en dits patis llochs alguns, per a recollirse en temps de pluja, statuhiren perço, y ordenaren dits magnifics Confellers, conforme al que era estat ordenat en lany M. D. LVIII, que entre les dues torres de la Rambla mes propinques al studi, o en altre lloch si apareixera mes conuenient, sia fet vn porxo clos, loqual se pugà tancar,

H 4 a hont

ahont tots se pogan recollir en temps de pluja, y estudiar: e que tots los dits minyons que apendran de llegir, perque sien introduhits en lo temor de Deu, y sapien la doctrina Christiana, de les dues hores apres dinar fins a les tres quiscun dia vajan ala esglesia de Bethleem, perque alli los mostren la dita doctrina, y ques procure que algun pare de la compāyia de Iesus, vaje quiscun dia a dita hora al Studi, pera aportarlos a dita esglesia, y lo mateix, toca des les tres hores, los torne ab orde al dit Studi, y asso pera que se auezen desde principi a bons, y sanets exercicis, y virtuosos.

CAPITOL. XXX.

Dels Vedells del Studi y Uniuersitat.

E Tem statuhiren y ordenaren dits magnífichs Confellers, dos Vedells perpetuos, cō ja forē instituhits en lany M. D. Lviij. los quals sempre que faltaran, o tots, o qualseuol dells en lo esdeuenidor, sien prouehits per los Cōfellers de dita ciutat, que a les hores serā, los quals Vedells sian, e hajan de effer naturals cathalans, y poblats en la ciutat de Barcelona, e persones habilis y sufficients en llegir, y scriure, y que los dos axi en temps, com cada hu dells hajan a tenir summa diligētia, en regoneixer fouint totes les aules
del

del dit Studi, y a totes les hores de las lliçons, tenint tots temps gran mirament aixi en los mestres y lectors si lligē a les hores, y totes les lliçons que en aquelles han de llegir, com dit es, com tãbe en los estudiants si houen, perque tots fassan lo que son obligats a fer, y notarā los que faltaran a llegir, y als qui no llegirā tota la hora, y perço resedescuē personalment, y afsistesquen en dit Studi: aduertint molt, q̄ ningun student en hores de lliçons, y exercicis no vaja diuagant fora de dit Studi, ni en los patis de aquell fora las aulas, ni altrament dexarlos passejar al entorn de dit Studi, que no sia almenys quaranta passas.

E que nols dexen entrar ab armes, ni aportar aquelles, nils dexen fer aualots, que donen senyal ab la campana a quiscuna hora de lliço, e que tan quen y obren lo porxo dels minyons, aduertint, que la hu dells ordinariament fassa afsistencia a la porta del porxo dels minyons, pera que no tingā occasio de jugar, ni inquietarse, e que de tot lo que hauran trobat de faltas en los mestres, com tambe en los students quiscun dia, fassan particular relatio a dit Rector, o a son lloctinēt, pera que y pose orde, y note lo Vedell, a qui tocara, les faltes de las lliçons, pera poder procehir a deguda executio de las penas, que perço dits lectors hauran incorregudas, e que hajan de tenir netes les aules, y patis del Studi, procurant almenys escombrar aquelles quiscun dissapte: e quiscuna vigilia de festa manen per totes les aules la festa seguent, en la for

ma acostumada en los Studis generals, e mes han de estar dits Vedells a ordinatio del Rector, y Vicerector, y obeyr aquells en les coses quels manaran tocants a dit Studi, y pertanyents al offici dells, e perque pera fer be ditas cosas, han de estar continuament en lo Studi, y lo salari quels fóc, assenyalat en lany. M.D.LVIII. es molt poc, y los emoluments de la matricula, y altrás cosas son de poca importantia pera poderse mantenir, perço statuhiren, y ordenaren, que de así auât vltra dels dits emoluments, y matricula, quiscu dells tinga de salari cada any cinquanta lliures.

CAPITOL. XXXI.

De las visitas que han de fer los magnífichs Consellers en lo Studi.

Tem, perque lo dit Studi, es de gran importantia pera la institutio dels jouens, pera que ysqüen quals conue, pera poder y saber be entendre, y entreuenir en lo regiment de la ciutat, quant tenint sufficient edat, y será applicats, y perque la principal protectio y su per intendencia tota se esguarda als magnífichs Consellers de dita ciutat, ques senyora de dit Studi, y fa grans gastos pera mantenir lectors en totes les facultats, perço statuhiren y ordenaren dits magnífichs Consellers, que de tres en tres mesos almenys, lo hu de dits Consellers, ab los promens
que

que apareixera a dits Còfellers, haja, y sia tingut, y obligat anar a dit Studi, y ensemps ab lo Rector, y Vicerector, y Rational, y ab altres Doctores collegiats de dit Studi, que li apareixera, mirey entenga si lo Rector, Vicerector, y los Mestres fan be y degudament son offici, prenent ne informatio així dels studians que de dits mestres hoyran, com de altres persones que ben vist los fera: y trobát que dit Rector, o Vicerector, o mestres no fan lo que son obligats, conforme a las ordinatiós del dit Studi, quels dits magnífichs Consellers los pugá mulctar en lo modo, que de justicia ferse deura.

CAPITOL. XXXII.

Que los jouens dels Notaris publics de Barcelona hajan de hoyr dos anys de Instituta.

Tem ordenaren, insequint la dispositio feta en lany M.D.LXII. que los jouens dels Notaris publics de Barcelona, de aquí auât no pogan esser admesos pera Notaris de Barcelona, q no hajan hoyt dos anys de la Instituta: e que no y sian compresos los jouens, que ja ara tindran la pratiga.

CAPITOL. XXXIII.

Que los jousens chyrurgians hajan de hoyr dos anys de chyrurgia, en llati.

Etem statuhiren, conforme tãbe lo ordenat en lo any. M. D. LXII. q̄ quiscun joue dels chyrurgians haja de hoyr dos anys de chyrurgia en llati, e que no pugan esser admesos en chyrurgians de la present ciutat, que no hajan hoyts los dits dos anys de chyrurgia.

CAPITOL. XXXIIII.

Prohibitio als cursants de predicar la quaresma.

Etem statuhiren y ordenaren tambe, conforme lo ordenat en lo any. M. D. LXII. q̄ ningun cursant en Arts, puga predicar la quaresma.

CAPITOL. XXXV.

Que los salaris seran menester per executio de las presents ordinations sian pagats del compte ordinari.

Item

Item statuhiren y ordenarẽ, (cõ ja estaua instituit en lany. M. D. LXXI.) q̄ los salaris, q̄ per executio de las ditas ordinations serã menester, sian pagats del compte ordinari de dita ciutat, girant, y pagant aquells en la forma acostumada, als administradors de dit Studi, en la taula de la ciutat, en los dias, y pagas acostumadas, ço es la vna paga a Nadal, y la altra a sanct Ioan, y per dita causa sian expedidas las cautelas necessarias, y oportunas.

CAPITOL. XXXVI.

Que lo scriua de la dita Vniuersitat, y Studi, puga, y haja de assistir en tots los examens axi publicos, com secrets, fets per raho de graduations.

Item, com per ordinatio feta en lo any. M. D. LVIII. estiga expressamẽt disposat, q̄ los examens secrets y altres publicos faedors per raho de graduations en dita Vniuersitat, se hajã de fer en presentia del Notari de dita Vniuersitat, lo qual es lo Notari, y scriua major del cõsell, y casa de la present ciutat: perço statuhiren y ordenaren dits magnifichs Consellers, aprouant dita ordinatio, que en tots los dits examens axi publicos, com priuats, y secrets faedors per raho de graduations en qualseuol facultat, puga, y haja de assistir lo dit Notari, lo qual es persona publi-

ca, y obligada per raho de son offici entreuenirhi, y en absentiade dit Notari, y puga entreuenir son substitut.

CAPITOL. XXXVII.

Que lo Doctor que haura llegit en dit Studi per spay de trenta anys continuos, sia jubilat.

Tem, per lo que appar cosa molt justa e raho nable, e sia tambe axi de dret, y practica obseruada en moltes Vniuersitats, que los Doctors que lligen en aquelles per molt temps, sian apres jubilats: statuhiren perço, y ordenaren dits magnifichs Consellers, (com ja estaua ordenat en lany M. D. LXXVI.) que qualseuol Doctor, en qualseuol facultat, que per spay de trenta anys cōtinuos haura llegit en dita Vniuersitat, sia hagut per jubilat, y adaquell sia pagat lo salari integro de la darrera cadira, que llegira, e reba mes auant les propinas, conforme que los altres Doctors en dita facultat les poden, y acostumen rebre.

CAPITOL XXXVIII.

Que al Doctor qui fara les anatomies, sia donat a raho de vn ducat per anatomia.

QOM conste, y sia notori lo profit y utilitat grā ques reb del ferse anatomias, y de la cognitio de tot lo cos, y deles parts dell

dell, que ab ditas anatomias se fa, ys reb: per tant statuyren y ordenaren (com tambe estaua ordenat en lany M. D. LXXXI.) que al cathedratich qui fara les anatomias, per quiscuna vegada que fara anatomia, li sia donat, y pagat vn ducat, ab q̄ dita anatomia sia complida, y de tot lo cos, y cap, les quals pugan esser quiscun any deu solament, segons esta disposat abans en lo cap. 14.

CAPITOL. XXXIX.

Que ningun Doctor en Lleys puga esser Prior, que no haja llegit vn any continuo en lo Studi.

QOM ab lo priuilegi del Rey en Marti de gloriosa memoria, concedit a la ciutat de Barcelona, sia estat permes, y concedit a dita ciutat, que per fer habils los Iuristes de dita ciutat, axi en aduocar, com altramet, quiscun any se fes electio per los Consellers, Veguer, y Balle d̄ Barcelona de hu de dits Iuristes pera Prior, y de dos altres pera Consellers de Prior, çoes de aq̄lls q̄ a dits electors mes habils apareixerā: perço statuhiren y ordenarē, q̄ de aqui auant no pugan correr a dita electio de Prior, ni pugā dits electors anomenar pera Prior, sino dels Iuristas de dita ciutat, q̄ hajā primer llegit per tēps de vn any continuo en lo Studi general de dita ciutat, Lleys, o Canones, y no constāt q̄ hajā llegit dit any continuo publicament, no pugan esser elegits en Prior.

CAPITOL

CAPITOL. XXXX.

*De la unio de la uniuersitat de Medicina a la
Uniuersitat del Studi general.*

IN CHRISTI nomine. Amen. Com per lo capitol que comença, quant empero als graus de Bachillers, y Doctors en Medicina, de les ordinations del Studi fetes per los magnífichs Consellers, fos en certa manera ordenat sobre lo donar dels graus en la facultat de Medicina, fins que altrament y fos prouehit, y apres se sian seguits molts plets, entre dits Doctors, y lo syndic de la ciutat, per lleuar dits plets, y discordia, que al present son, y en lo temps sdeuenidor podrien esser entre la Uniuersitat, o Collegi dels Doctors en Medicina, y la Uniuersitat del Studi general de dita ciutat, y per conseruar en son orde la dita general Uniuersitat, y posarla en augment, determinaren: primo, que puix los Doctors en Medicina son contents, y volen vnir sa Uniuersitat, o Collegi a la Uniuersitat del Studi general de dita ciutat, y comunicar los priuilegis a aquella concedits, com sia axi, que apres de esta unio sera vna Uniuersitat, y los priuilegis de la vna se comunicaran a la altra en desemps, que perço lo dit Collegi de Doctors en Medicina de assi auant sia, y estiga perpetuament vnit a la Uniuersitat general, de tal manera, que en ningun temps de ella se

puga

puga separar, ans tinga la dita general Uniuersitat tots los priuilegis, al collegidels Doctors en Medicina concedits, per propriis, com de fet ho feran, y goze de aquells en sa propia força, e valor en totes les coses, que a la general Uniuersitat no periudicaran, ans feran en vtil y augment de aquella: entes empero, y declarat, que en virtut de dits priuilegis no sia, ni puga de assi auant esser elegit, o en altra manera fet Cancellor, ni Rector particular, ni altre official per la sola facultat de Medicina, com per dits Doctors en Medicina era acostumat de fer, ans dita general Uniuersitat tinga per a totes facultats tant solament vn Cancellor, y vn Rector, lo qual Rector, per si, o per son lloctinent administre, y gouerne axi tota la Uniuersitat, y graduats en aquella, com encara tota la generalitat del Studi, y los estudiants en aquella, com de dret se requer, y per las ditas ordinations fetes per la ciutat sobre la administratio, y regiment de la dita Uniuersitat, y Studi general es estat constituhit, y ordenat, y ses acostumat de fer. Los quals Rector, y lloctinent de Rector, per mes be y vtilitat de la Uniuersitat, y del Studi, y per que residescan mes frequentment en aquella, com son offici requireix, hajan de esser Doctors de dita general Uniuersitat, y tingan en los graus, y actes publicis, lo lloch, y auctoritat que han acostumat, y esta ordenat per las ditas ordinations.

Item, que jatsia que la dita Uniuersitat, y Studi general, per conseruatio de llur unio, y integritat,

K no

no tingan sino vn Rector, y vn lloctinent de aqll, per fugir tota manera de cizma y diuisio en lo gouern, y regimét, y per escusar tot obstacle, e impediment en lo exercici de la jurisdicció, axi mateix tingan vn Cancellor, cõ a font principal de ahont ab orde y decentment deualle tota la auctoritat dels graus donadors en dita Vniuersitat.

Empero puix perço lo offici de Cancellor esta dignamét, e cõ cõue vnit, ab la dignitat episcopal del Reuerèdissim senyor Bisbe de Barcelona, que vuy es, e per temps sera, lo qual axi per la singular eminentia de sa prelatura, com per los negocis, y affers continuos que aporta aquella ab si, no puga axi digna, y commodament entreuenir primer en las presentacions, y après en tots los llarchs examens, q̄ en lo Studi restan, dels quis promouen als graus de Doctores, Mestres, y Llicètiats, que per lo Cancellor o son lloctinent se deuen, ys son acostumats donar en totes facultats de dita Vniuersitat, y perço acostuma dit Reuerèdissim senyor Bisbe, y Cancellor, crear son lloctinét de Cancellor, que per ell en tals presentacions, y examens entreuinga, y liberament fassa, lo q̄ toca a dit offici de Cancellor: per ço lo dit lloctinét de Cancellor per poder millor donar los punts, y designar examinadors en les presentatiõs, y mes per fetamét entendre, lo q̄ en dits examès se tracta, y axi mes comodamét entreuenir, y ab sa presentia auctorizar los actes de dits graus, haja de fer, y sia hu dels Doctores de la Vniuersitat, y de aquella facultat, en
ques

ques faran la presentatio y examen.

E perq̄ asso se fassa ab certa, y perpetua lley, ab lo modo decent, e orde natural, com dita general Vniuersitat compréga, y sia partida, aixi com acostumen totes les altres generals Vniuersitats, en quatre mēbres principals, y collegis, ço es, de Doctores en Sacra Theologia, de Doctores en Drets, de Doctores en Medicina, y de mestres en Arts, y en Philosophia, y en cada hu de dits collegis, lo mes ancia Doctor de grau pres, o aggregatio feta en dita Vniuersitat, sia lo Decano, y com apar, cap particular de aqll collegi: perço tostemps que se ajuntara en lo Studi collegi de alguna de dites facultats, com se acostuma, per acceptar, examinar, y dar los dits graus, als quis volé promouer en aqlla, sia, ipso facto, y sens altra manera d̄ creatio, se tinga per creat lloctinét de Cancellor per aqll acte, y vegada tāt solament, y tots tēps q̄ aixi se esdeuingues, lo Doctor mes ancia, cõ dit es, dels Doctores ques trobarā presents en la presentatio, qui dega esser en lo principi de dit examen, per no tenir sperar Cancellor, o lloctinent de Cancellor, per esser los examens llarchs, e de temps de algunes hores, e per no començar, y proseguir aquells sens presentia, y auctoritat de dit Cancellor, o de dit lloctinent de Cancellor, lo q̄ seria molt grā inconueniét, y contra la veritat del q̄ narra lo acte, y instrumét de proces de dits graus, que prenen la auctoritat, y valor, de la presentia de dit Cancellor, o son lloctinét: y faltāt en lo principi del examen, lo qui es estat mes ancia

en la presentatio, en tal cars, per les rahons propdites, sia lloctinent de Cancellor lo mes ancia, comdit es, que en dit principi se trobara, lo qual aixilloctinent de Cancellor haja de collegir los votsdels Doctors, pronútiar, y declarar lo titol de graudonador, y totes les altres coses en dit lloch y temps fer, que tocan al offici de Cancellor, y en sa absentia se fan per son lloctinent.

Y aixi be reba, y s'assa seu lo salari, o propina, al lloctinent de Cancellor consignat, sens impedimét ni obstacle del dit Reuerendissim Cancellor, ni de altre mes ancia Doctor en dita facultat, qui apres del començ de dit examen entreuingues en dit acte, en cars que aquell lo dia abàs en la presentatio hagues donats los punts, y designats examinadors: y axi mateix lo predit lloctinent de Cancellor, o exercint per llavors lo offici de Cancellor, procehesca, y concloga tot lo dit acte en lo lloch, honra, y prerrogatiua que acostuma tenir lo lloctinent de Cancellor, en absentia de son principal.

E que tot lo fet, y grau donat per lo dit aixi lloctinent de Cancellor, en absentia del Cancellor, o Sede uacante, tinga la força, y valor, y lo graduat per aquell tinga los priuilegis, gratias, y prorogatiues que tinguera, si fora fet, donat, y graduat per lo mateix Reuerendissim Cancellor, e o per son lloctinent creat per ell expressament: e aslo dure tāt, quant sia men ester, fins a tenir dit acte perfeta conclusio tant solament, la qual obtinguda, no sia mes tingut, ni reputat lo predit Doctor per lloctinent
de

de Cancellor, fins altre tal se esdeuingues en altre conssemblant acte.

Item, que conforme als priuilegis a la Vniuersitat otorgats, com en totes les altres Vniuersitats se acostuma de fer, sia licit, e permes a la dita general Vniuersitat, ço es, al Rector, y Doctors de aquella tots junts, o a la major part de aquells, e no altrament, fer ordinations, o interpretar, corregir, y mudar a qlles per bon regimét, y vtilitat de dita Vniuersitat, no empero tocāt en lo q̄ esta ordenat en elegir lo Rector, ni en fer altres officials en lo Studi, ni en lo dar d̄ las cathedras, ni derogāt en alguna cosa als priuilegis a la ciutat atorgats, vs, practica, y costum te de ordenar en dit Studi, e altrament, prerrogatiues dels magnífichs Consellers de aquella.

Item q̄ si per algun temps se seguis, ni mogues plet, impedint que nos pogues vfar dels priuilegis a la dita ciutat atorgats, o tocant a tota la Vniuersitat, o part de aquella: o alguna persona attentas de fer, o innouar alguna cosa contra algu de dits priuilegis, la ciutat com a patrona y protectora de dita Vniuersitat, y lo syndich en nō de aquella, haja, y sia tingut a oposarse, y deffensar dits priuilegis, y executar als qui faran contra de aquells.

Item perq̄ la tal concordia, y vnio sia perpetua, y indissoluble, la dita ciutat haja impetrar priuilegis per totes y sengles dites coses de la vnio, e incorporatio de dit collegi ab dita Vniuersitat, y cōfirmatio dels priuilegis a quiscuna de ellas, parti-

cularment per los predecessors Papas, y Reys ator gats, acostas y despeses de dita ciutat, aixi del Santissim Pare, com de la Magestat del Rey nostre senyor, y que dita Vniuersitat en lo interim no haja de parar en los actes q̄ cada dia occorren, sperant dita confirmatio: e que dita ciutat haja tantost de fer decretar dita concordia, y vnio, per lo excellentissim Lloctinēt general de sa Magestat en lo present principat. Diuēdres, a setze de Març mil cinc cents, sexanta cinc legitimament congregada la Vniuersitat dels senyors Doctors en Medicina de la present ciutat de Barcelona, en la casa de Honore Bruguera Doctor de dita Vniuersitat, fons llegida per en Pere Caluo scriuent, jurat de mi Lluís Iorba notari public de Barcelona, y scriua de dita Vniuersitat, la present concordia, y capitulatio, aixi segons dalt esta infertada, y aquella ben entesa per tots, y cada hu de ells, fons per ells tots, nemine discrepante, lloada, aprouada, ratificada, y confirmada: y no res menys demanaren, y cōsentiren la præinferta concordia fos presentada als magnífichs Consellers de la present ciutat de Barcelona, supplicant los fossen seruits proposar aquella en Consell de cent lurats, o com a ells ben vist fos, que a ells dits Doctors de dita Vniuersitat los estaua molt be: requirint de asso, per mi dit notari fos lleuat acte, y de aquell, a ells, o adaquells de qui interes sia, fos lliurat, presents y demanats en aço per testimonis, Matheu Carbonell scriptor y Antoni de Mesa Vedell de dita vniuersitat.

Elo

Elo primer de Abril. M.D.LXV. les sus dites ordinations, concordia, e, o auinença foren presentades, y llegides en consell de cent lurats, e lo dit consell ates lo benefici, que per aquelles ne resultara a la present ciutat, y Vniuersitat de dit Studi general, llohant, y aprouat aquelles, fons de vot, y parer, que ditas ordinations, concordia, e o auinença fossen admeses, segons de present les admet dit consell, presents en asso per testimonis, Monserrat Carbonell scriptor, Francesch Pons, y Gabriel Bonastre verguers dels dits magnífichs Consellers.

Sig. X. num Didaci Hurtado de Mendoca, & de la Cerda, Meliti Principis, Ducis Fræchæ, villæ, Marchionis Algezillæ, de consilio status, et belli Sacræ, Catholicæ, et Regiæ Maiestatis, et in eius Sacro Consilio Italiae præsentis, Cōsiliarij, locūtenētis, et Capitanei generalis in Principatu Cathalonie, et comitatibus Rossionis, et Ceritanie: Qui huiusmodi perpetuæ unioni factæ, et, unitæ inter Vniuersitatē, et seu collegium Doctorū in Medicina ex vna, et Vniuersitatē Studij generalis præsentis ciuitatis Barcinone ex altera, omnibusq. et singulis in præinferta unione, et seu cōcordia, infertis, quantum ad ea quæ tangunt, et concernunt dictam unionem factam inter dictum collegium Docto

rum

rum in Medicina, et Vniuersitatem Studij generalis ciuitatis Barcinone, tanquam rite, & recte, & causa cognita, et ex causis ibidem deductis factis, factoque super ijs verbo in Regia Audientia per magnificum & dilectum Consiliarium Regium Franciscum Montaner Regiam cancellariam Regentem pro dicta Regia Maiestate, in dictis principatu, & comitatibus, nostram, immo Regiam interponimus auctoritatem, pariter & decretum, appositum de nostri, seu dicti magnifici Regentis Cancellariam mandato, manu dilecti Regis Ioannis Palau prae fate Regiae Maiestatis mandati scribae, ipsiusque auctoritate notarij publici Barcinone. die vigesima quarta mensis Iulij, Anno a natiuitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, Regnorum autem Regiorum, videlicet citerioris Siciliae anno duodecimo, Hispaniarum vero, & aliorum, decimo. Montaner R.

Ioannes Palau mandato R. facto per magnifi.
Franciscum Montaner R. Canc.

CAPITOL. XXXXI.

Del orde de la general Vniuersitat, y Collegis de aquella.

Item

Tem attenent, que en lany M. D. LXVII. forenfetes ordinations per donar forma, y orde cōuenient a la dita general Vniuersitat, Cancellor, Conferuador, y als Collegis de aquella, y a les agraduacions en ella faedores, y apres se sia ajustat lo q̄ aparexia esser necessari, de manera q̄ al present esta lo que toca a tot lo sobredit, aixi com conue per albe, honra, y decoro de dita Vniuersitat, perço confirmant lo que esta en vs, y practica, ordenaren en lo modo seguent.

CAPITOL. XXXXII.

Del Cancellor de dita Vniuersitat.

Tem considerant, que conforme al redreç, reformatio, e instauratio que fone feta de la Vniuersitat y Studi general en lany M. D. LIX. e apres ab la concordia, e vnio de las ditas Vniuersitats, esta prouehit, que lo Reuerendissim senyor Bisbe de Barcelona, qui vuy es, y per tēps fera, sia Cancellor de la dita, y present Vniuersitat: statuhiren y ordenaren, que lo qui per temps fera Cancellor, jure, y haja de jurar, de obseruar, y fer obseruar en lo tocant a ell, com a Cancellor, dites ordinations, y altres coses tocants a dita Vniuersitat.

Item en obseruança del decoro, e auctoritat que

L de u

deu ala dignitat, y preheminētia de dit Reuerendissim Cancellor, statuhiren, y ordenaren, que fetes les presents ordinations, lo dia que per lo consell de dita Vniuersitat se es determinat, vaja dita Vniuersitat congregada, y presente al dit Reuerendissim Cancellor les ditas e presents ordinations, a effecte, que jure la obseruança de aquelles, en la manera ques deu, e cōue: e lo mateix se fassa ab los successors en la dignitat, apres de entrats en la present ciutat, lo dia que lo consell de dita Vniuersitat determinara.

Item attenent, que es degut al Reuerendissim senyor Bisbe, qui per temps sera, entrant en la present ciutat, en son nou ingres, e entrada que fa a la dita ciutat, per dita Vniuersitat, de la qual es Cancellor, hauerlo de honrar, ordenaren y statuhiren, que en tot temps hauent de entrar lo Reuerendissim senyor Bisbe nouamēt, lo Rector qui per temps sera, junctament ab tota la dita Vniuersitat dels Doctors, congregada en modo de Vniuersitat, ysquen a rebre lo dit Reuerendissim senyor Bisbe, segons los altres collegis acostumen.

Item, en consequentia del dit en la precedent ordinatio, statuhiren, e ordenaren, que al temps del obit, y obsequies del dit Reuerendissim senyor Bisbe, qui vuy es, y per temps sera, sa memoria sia venerada per dita Vniuersitat, segons per los altres collegis es acostumat, es a saber, que vaja lo Rector ab dita Vniuersitat de detras, congregada

gregada en modo de Vniuersitat, a tenir dol en lo palau, y casa ahōt dit Reuerendissim senyor Bisbe sera mort, y ahont los altres collegis aniran a tenir dol, tenint empero son lloc decent.

Item, attenēt que ab lo nou redreç, vnio, y concordia ne altrament, no esta prouehit, que quant en la dignitat episcopal faltara pastor, per aquell temps que vagara, qui deu esser Cancellor, de hont la dita Vniuersitat restaria demanera, que estarian impeditos tots los actes de dita Vniuersitat, perque faltant Cancellor, los lloctinents prouehits ab dita cōcordia, e vnio, per aquell, vacāt la Sede Episcopal no tenen poder, e tenint aquella mateixa cōsideratio, que en elegir y anomenar dit Reuerendissim senyor Bisbe per Cancellor se es tinguda, e que vacant la Sede Episcopal, lo elegit Vicari general te les veus, y lloc de dit Reuerendissim senyor, prouehiren, e ordenaren, que hu dels Vicaris generals, o altra persona ecclesiastica elegida per los magnifichs Consellers, Sede vacāte, y per lo temps que vagara, sia Cancellor, en la manera q̄ del dit Reuerendissim senyor Bisbe esta prouehit: lo qual, en lo primer consell ques tindra de dita Vniuersitat, sia pregat venir en aquell, y alli jure de obseruar, e fer obseruar, segons li tocara, los statuts, y ordinations, y altres coses tocants a dita Vniuersitat, del qual lo Notari ne retinga acte.

(?)

L 2

C API-

CAPITOL XXXXIII.

*Del Conseruador de dit Studi, y
Vniuersitat.*

E Per quant, per conseruatio de les gratias Apostolicas, y priuilegis atorgats a la present Vniuersitat, y per conseruatio dels statuts, y ordinations de aquella fetas, y fahedoras, fonc nomenat per Cōseruador del dit Studi, en lo any M.D.LVIII. lo molt Reuerent senyor Prior del monestir de sancta Anna de la present ciutat, que ara es, y per auāt sera, per ço lo dit Conseruador, com dalt esta dit del Cancellor, jure de conseruar les sus dites coses, y de ha uerse degudament en dita conseruatio, a be, y utilitat de dita Vniuersitat, y Studi, Doctors, y estudiants de aquella.

CAPITOL XXXXIIII.

Dels Consells.

E Tem ordenaren, que lo Rector, y consiliaris conuocats per dit Rector, se hajan de ajuntar ordinariament en lo Studi lo primer dilluns de cada mes, y tractar entre si de les coses, que se hauran de fer, y si cosa se offerira, que a la major part dells aparega ques dega tractar ab
lo

lo consell dels dits vint y quatre Doctors, y Mestres, o ab tota la Vniuersitat, si la tal cosa tocara al Studi, y cathedraticos, lliçons, o exercicis, o govern de dit Studi, dit Rector conuoque, dins tota aquella femmana, tant solamēt los dits vint y quatre Doctors, y Mestres, als quals solament, y no als altres, per los magnifichs Consellers esta encomanat lo govern de dit Studi: si empero la tal cosa no tocara al govern de dit Studi, sino que sera cosa tocant a tota la Vniuersitat, lo dit Rector dins dita femmana conuoque tots los Doctors collegiats de dita Vniuersitat, y propose la tal cosa, respectiue, perques determine lo fahedor, y que pugala Rector, vltra dels sobre dits dies conuocar los consiliaris, sempre que ben vist li sera, los quals se hajan de ajustar ab dit Rector, sub poena praestiti, &c.

Item ordenarē, que quatre voltes lany, ço es, lo segon dilluns de Octubre, Iener, Abril, y Juliol, lo Rector haya de conuocar a consell tots los sobre dits vint y quatre Doctors, y Mestres, pera que alli se tracte, del que al be y utilitat de dit Studi conuindra: y si adalgu dels dits Doctors se ofereix alguna cosa, ques dega proposar en dit cōsell, dirau primer al Rector, y consiliaris, y apareixēt a ells, o a la major part, ques dega proposar, lo Rector sia tingut, y obligat de proposarla a dit consell, perque sen fassa lo que mes conuinga, y que lo mateix se haja de fer, quant la cosa tocara a tota la Vniuersitat, ço es, que se haja de proposar a tota la Vniuersitat
L 3 fitat

fitat de Doctors collegiats, y que vltra dels dits quatre consells, lo Rector pugua conuocar als dits vint y quatre Doctors, o a tota la Vniuersitat de Doctors collegiats, sempre que a ell, y als consiliaris, o a la major part de ells, ben vist sera.

CAPITOL. XXXV.

Del numero dels Doctors collegiats de dita Vniuersitat.

Rimo, per lleuar los incóuenients, que lo demasiat numero de Doctors collegiats causa a dita Vniuersitat, y perque sia millor regida, y governada, seguint lo costum de moltes insignes Vniuersitats, statuhiren, y ordenaren, que de aysi auant no pugua hauer en dita Vniuersitat, sino tant solament vuytanta Doctors collegiats, ço es, vint Doctors del collegi de Theologia, vint del collegi en Drets, canonic, y ciuil, quinze del collegi de Medicina, y vint y cinc del collegi de Mestres en Arts, entre los que seran tant solament Mestres en Arts, y los que seran Mestres en Arts y Doctors de altra facultat.

E perque al present en los demes de dits collegis ha major numero d'Doctors y Mestres, del que esta dit, ordenaren, que en dits collegis no sen admeta algu, fins a tant que los dits Doctors, o Mestres sian reduits a menys numero ço es a saber en
aquell

aquell numero que pera cada hu de dits collegis esta designat, los quals Doctors, y Mestres collegiats, y no altres alguns, hajã a examinar tots los que se hauran a promouer a graus de Bachillers, Llicenciats, Mestres, y Doctors, o sian los examens publicos, o sian secrets, y hajan de votar, si los tals examinats se hauran de admetre, o no, y ab quina forma de grau, y perço reban les propines debaix statuhides per als dits actes, y examens.

Y asso perque no entreuingan en dites coses alguns altres Doctors, a fi de lleuar tota confusio, en tenent empero, que los Doctors de cada hu dels collegis fassan les sobredites coses, y examens solament en los graduandos de sa facultat.

E perque faltant per mort algu dels Doctors, o Mestres, en algu de dits collegis, se pugua lo dit numero cumplir, statuhiren, y ordenaren, que en tal cars, entre en lloch del q' sera mort en dit collegi, pera ser Doctor collegiat, lo mes antic Doctor aggregat en la mateixa facultat, en que sera estat Doctor lo mort.

E que per asso, de aysi auant, los ques faran Doctors aggregats, o Mestres, en esta Vniuersitat, o essent ja Doctors, o Mestres de altra Vniuersitat, se aggregaran a esta, no se entenga esser aggregats, peraque juntament tingan lloch en dits collegis de ses facultats, sino tant solament, pera q' des del dia que serã Doctors aggregats, con corregerà per sa antiguedat a entrar en lo collegi, y esser Doctors collegiats de aq'lla facultat, de la qual seran ja

Doctores aggregats, quant algu dels Doctores Collegiats faltara per mort, com dites, y que los que seran Doctores no aggregats, en ninguna manera pugá concórrer a entrar per sa antiguedat en dits collegis de ses facultats, sino desdel dia que seran aggregats a aquesta Vniuersitat.

Declarant empero, que quant algun Bachiller, fet en aquesta Vniuersitat en alguna de les sobredites facultats demanara al Rector llicentia, pera passar Mestre, o Doctor, dit Rector haja de fer a saber als Bachillers de dita Vniuersitat ab lletres patentes ficades a les portes de dit Studi, que si ha Bachiller algu mes ancia en grau, que lo qui li haura demanada dita llicéncia, ques vulla passar Doctor, comparega dins sis dies deuant dit Rector, y lo que compareixera, y fera mes antic Bachiller de esta Vniuersitat, sia preferit en rebre dit grau de Doctor: y aixi mateix se haja de fer, quant algun Doctor de dita Vniuersitat demanara esser aggregat, a effecte, que en tot sempre se done lo primer lloc al mes ancia de grau: declarant no res menys, que lo Doctor fet en aquesta Vniuersitat, encara q sia mes nou, sia preferit, pera esser aggregat, a qual seuol Doctor de altra Vniuersitat, per molt antic que sia, y aixi mateix lo Bachiller de esta Vniuersitat per nou que sia, se preferesca, pera esser Doctor, a qual seuol antic Bachiller de altra Vniuersitat.

CAPITOL.

CAPITOL. XXXXVI.

Dels Doctores elegidors per a regir los llibres dels torns.

Tem, pera lleuar la incertitut de saber, a qui tocan los torns, en los actes ques han de fer en la dita Vniuersitat, statuhiren, y ordenaren, que per los Doctores de cada hu dels quatre collegis sia elegit per a son collegi, de bien ni, en bienni, vn Doctor en aquell collegiat, lo qual tinga carrec de les coses següents, es a saber, que tingá vn llibre, en lo qual estiga escrit vn torn dels Doctores, per a examinar per al grau de Bachillers, y altre torn dels Doctores, per argumentar en les respostes majors y menors, y tercer torn, dels Doctores, qui han de presidir en los actes de dites respostes, y quart torn dels Doctores, qui han de argumentar en los actes anomenats Alphonines, y quint torn dels Doctores, qui han de argumentar en los actes secrets de les licentiatures, y sise torn dels Doctores, qui han de presidir en dit acte secret, y esser padrins en lo donar les insignies de Doctores: y que aquestos torns estigan distincts, y cada hu persi en lo llibre, que quiscu dels quatre Doctores anomenats per a dit effecte, tindra per a son collegi, y haja de donar escrit en vn paper, als qui hauran de fer algu dels sobre dits actes, los noms dels Doctores, aqui tocara los sobredits torns, a

M effecte

efecte, que los dits los donen al Rector, y se assente tot, sens confusio, ni queixa alguna, y note en vn llibre les desliberations, ques farā en son collegi, abans que lo collegi sia desaplegat. Y lo Doctor anomenat per als torns del collegi de Medicina, haja de tenir en custodia los papers, y scripturas tocants a dit collegi en vna caixa, de la qual ell tinga vna clau, y lo Dega d̄ dita facultat altra: mes auāt dit Doctor haja de scriurer en lo llibre, q̄ estara recondit en lo armari del Studi, y partit en quatre parts, per als quatre collegis, los noms dels quis passaran Bachillers en sa facultat, posant lo dia, y any, en ques passaren, y lo nom del president, y examinadors, y lo mateix fassa, dels quis pasaran Llicētiats, y Doctors, posant com dit es lo dia, y any, y nō del padri, y examinadors, y axi mateix assentara en dit llibre, lo dia en que algun Doctor sera aggregat, pera poder cōcorrer per sa antiguedat, a esser dels Doctors collegiats: y no res menys notara en dit llibre, lo dia y any, en que algun Doctor sera entrat, cō a Doctor collegiat en algu dels dits collegis, y tot assi sera a efecte, que totes les sobre dites coses se fassan ab degut orde, y se assenten, y s troben en lo Studi, tota hora que seran menester.

A cada hu empero dels quatre Doctors, com dit es, per a dit efecte anomenats, per a remuneratio de sos treballs, sels done la remuneratio, que auāt se dira.

CAP-

CAPITOL. XXXXVII.

Del grau dels Bachillers en Arts

Tem statuhiren y ordenaren, que de assi auant ningu se pugua admetre en Bachiller en Arts, que primer no proue llegalment hauer fet sos cursos en Arts, çoes hauer hoyt los Predicables de Porphyri, y los Predicaments de Aristotil, y dos llibres de Perihermenias, y dos llibres de Priors, y dos de Posteriors, y vuyt de Topics, y dos de Elenchs, y los vuyt de Physica, quatre de Cœlo, dos de Generatione, fins al quart de Metheoros de Aristotil inclusiuament, en aquesta Vniuersitat, o en altra, y si haura hoyt en esta Vniuersitat, fassa plena fe ab testimonial son mestre, y regent (si aquell present sera) çoes ab scedula firmada de ma de aquell, y si noy es present, ab testimonis com se dira: y si no haura hoyt en esta Vniuersitat, haja de constar de dites audicions autenticament, ab testimonial, o ab testimonis, en aquesta manera, q̄ si la probatio se fara per actes, aquells sian presentats al Rector, y al Dega de la facultat de Arts, los quals regonescan, si dits actes fan plena y autentica fe de ditas audicions, e si la dita probatio se fara per testimonis, aquells sian almanco dos, y tingan de esser examinats en presentia de dit Rector, y Dega, los quals mijançant

M 2 jura-

juramēt, fassan fe de dites auditions, y sino podrā esser dos testimoniis, al manco sia hu, lo qual ab jurament, e depositio del graduando, fassan semiplena proua de les dites auditions.

E sino podra prouar sos cursos, ab algu dels mos predits, haja de jurar, que ha cumplits dits cursos en Vniuersitat approuada, y jure que no pot al trament per al present prouar, sino per son jurament, y vltra de aquell, haja de deffensar vnas conclusions publicas, tocants a totes les principals materias que deu hauer oydes, presidint en aquellas lo Doctor, aqui tocara lo torn de esser padri, lo qual tinga per son salari vn ducat: y asso sols ser uesca per compliment de la proua de la auditio, y aixi se fassa de totes les facultats, sempre que tinguin aprouar cursos, o, auditions, per a rebre algun grau.

Les quals probations fetes en lo modo predit, tingan a subir examen los graduandos, en lo qual examen entreuingan dos Doctors collegiats de dita facultat, per examinadors, començant als mes anciās, y aixi per orde seguint son torn, ne passen tots los Doctors collegiats de dita facultat, examinat que hajan los primers dos Doctors, de dos, en dos, per lo dit orde: y la forma del examen sera, q̄ cada hu dels dits Doctors examinadors demane al graduāt vna questio en Llogica, y vna altra en Philosophia, dels llochshont li aparra de dites auditions, y puga argumentar, si li apareixera contra las respõstas, y aixi mateix fassa lo segon Doctor

ab lo

ab lo mateix graduando, y que en vn dia no sen pugan examinar mes de dos graduandos.

Lo qual examen se fassa en la sala, o aula de son regent, en dit Studi, sens pompa, ni empaliada, se ent lo graduando en vn lloc humil, sens barret en lo cap, ab lo degut respecte ques deu als Doctors, y examinadors seus: y lo mateix orde se ferue, en tots los ques volrā examinar per graduarse en Bachillers en Arts, los quals abās se hajan de presentar al Rector per tota la quaresma, los quals examens se començen tots anys apres de la festa de Pascha de Resurrectio de nostre senyor immediament, fins a Sinquagesma del mateix any, sent aquells en hora, que les lliçons no se empedescan, y fet lo examen, los dits examinadors entre si en secret tracten, y conferecā si lo dit examinat sera sufficient, y digne de esser admes a tal grau, y trobāt lo tal, sota scriurā se en la scedula, la qual lo dit examinat haura haguda de son regēt, en testimoni de ses auditions, si als i les haura fetes.

Y sino, se sota scriuran, y admetran los predits Doctors, al predit examinat, en lo testimonial de sas auditions, aprouat, com dit es, per lo Rector, y Dega, y pagara cada examinando, quant rebra la scedula de sa auditio, a son Mestre mitx ducat, y lo dia q̄ se examinara, y sera admes, pagara deu sous a la caixa, y quatre sous a quiscu dels examinadors, y vn real a cada Vedell, per q̄ en dit acte ministren. Aixi examinats, tots los que se hauran de graduar Bachillers en Arts aquell any, com dit es, rebudas

M 3

ses

ses scedules sota scrites de dits examinadors, y aquelles al Rector presentades, y per ell admeses, compareixerā los dits examinats admesos en dita sala, en presentia del Rector, y facultat de Arts, per rebre lo grau de Bachiller, lo qual los dara a tots emfemps, publicament, lo Rector de dita Vniuersitat, lo primer dijous vinent apres de la octaua de Corpus, o en altra dia, si apareixera mes conuenient: e pagaran aquell dia, que rebran dit grau, los dits graduandos, quiscu de ells al Rector deu sous, y mes cada hu de ells posara en ma del Rector quatre reals, de la suma dels quals, se donen al Doctor qui aportara lo llibre dels torns de dita facultat quinze reals, y los restants se partiran per yguals parts los Doctors collegiats de dita facultat, que alli aquell dia se trobaran al principi de dit acte, lo qual començara a les tres hores despres dinar, y que en dita partitio entre tambe lo Doctor, qui aportara dit llibre dels torns de dit collegi, vltra dels quinze reals, que li seran estats donats per sos treballs; e mes auant pagara quiscu de ells a cada Vedell vn sou, y quatre reals al Notari per lo acte del priuilegi.

Les quals coses com dit es pagades, y per lo Vedell maior rebudes per a dits effectes, fels donara lo grau en la forma seguent, çoes que vn de aquells fassa vna oratio en llaor de la facultat, y vn altre dels mateixos fassa altra oratio, pera demanar lo grau per a tots, lo qual grau los donara lo Rector en la forma acostumada, y aquell rebut
per

per tots, prestat primer lo jurament en lo modo degut, com esta posat en la matricula, vn altre dels mateixos fassa vna oratio, per a fer gratias al Rector, y facultat: y estos tres, que han de fer les orations, seran ja abans anomenats, y assenyallats per a aquells effectes, per lo mestre, y approuats per lo Rector de dita Vniuersitat.

CAPITOL XXXVIII.

Dels cursos y examens de Llicenciat, y Mestre en Arts, no agregat.

Apres de effer Bachillers, los ques voldran promouer al grau de Llicenciatura en Arts, deuen continuar les audicions sues, fins a la fi de la Philosophia natural, çoes, que haja hoyt los vuyt de Physica, quatre de Coelo, dos de Generatione, quatre de Metheoros tres de Anima, ab alguns llibres de Ethicas, y ab sine llibres de Metaphysica, sots algun regēt de la mateixa facultat, y acabada dita auditio, feta entres anys en aquesta Vniuersitat, o en altra secular approuada, en lo modo predit, sia obligat quiscu dels quis voldrà promouer, a defēçar vnes conclusions generals, en les tres parts de Philosophia, dites responsions menors, y majors, volent,
que

que ningu pugua tenir dit acte, que primer no haja lilegitimament prouat ab testimonis deuant lo Rector, y Dega de dita facultat hauer fet ab cumpliment la sobre dita auditio: lo que si haura prouat, a les hores, e no en altra manera, seli done pera los dits Rector, y Decano, llicentia, per deffensar dites conclusions, ales quals sian cridats per argumentar de mati, sols los Bachillers de la mateixa facultat, y apres dinar sian conuidats per argumentar, solament Mestres collegiats de la mateixa facultat, y presidira en tot lo acte son padri, qui li haura presidit en lo Bachillerat: y si no haura hoyt en aquesta Vniuersitat, presidira vn Doctor collegiat de dita facultat, passant per son torn tots los dits Doctors de aquella, y lo lloc sera la sala dita dels actes, y los Doctors qui hauran de argumentar, tingan de fer quiscu tres arguments, ço es vn argument contra cada vna deles tres parts de Philosophia, comecant per la Llogica, y apres Physica, y finalmet per Methaphysica, o Moral: y lo dia que deffensara dites conclusions, donara al Doctor qui li presidira, cinc reals, a cada hu dels quatre Doctors argumentats dos reals, y vn parell de guants, y tambe donara guants al Cancellor, Conseruador y Rector, si presents sera, y a cada hu dels Vedells dos reals, y los argumentants sera, en quiscun acte quatre dels mes ancians Doctors collegiats de dita facultat per son torn, de aquesta manera, que los dits responents hajan de donar conclusions ab temps competent, als qui tocar lo torn de argumentar

mentar, y a alguns altres, aixi có los apareixera, q pugan suplir en cars, que los elegits faltassen, per que sia lo acte perfet. E ques celebren aquestos actes, sols en los dijous, o en dies de festes, si ni hauran, y commodament no podent en estos dias, pugan esser altres: y quiscu dels qui haurá fetes dites respostes, volent passar auant en son grau, sera presentat per son regent, o padri, al Cancellor, o a son lloctinent, y al Rector, en presentia dels Doctors collegiats de la facultat de Arts, per a acceptar, y admetre aquell en examen, en la manera seguent, ço es, que son regent o padri, qui haura presidit en les respostes menors y majors, haja a presentar aquell al dit Cancellor, o a son Vicecancellor, com esta dit en la concordia, present lo Notari de dit Studi, y Vniuersitat, y los Vedells, comendat lo dit padri, al qui se haura de examinar, ab oratio llatina de sa bona vida, y virtuosos costums, suplicant se hajan ab ell be, com tenen acostumat, y ab tota benignitat; la qual presentatio feta, dit son regent, o padri, ab lo examinado hajan de exir fora, y en absentia de aquells dit Vicecancellor, y Rector, y la facultat tracten, y voten si conforme los priuilegis, y ordinations, se haura dit presentat admetre, al que per part sua sera estat demanat, y essent lo parer de la maior part q sia admes, sera cridat sols lo dit examinando, y encontinent, en presentia de tots los dits, lo dit Vicecancellor haja de obrir per tres vegades lo llibre de la Llogica de Aristotil, y dels

llocs que haura girats done electio al examinado, que trie lo que mes volra, y lo mateix fassa lo Rector apres immediament en lo llibre de la Philosophia natural de Aristotil, donantli la mateixa obrio, que trie dels tres llocs lo capitol que volra, y los dits capitols per dit examinando acceptats, prouehira pera llegir lo endema en la mateixa hora, en presentia de tota la dita facultat, y lo Notari lleuant acte de tot lo dit, fara quatre scedules, con tenint quiscuna de elles lo no dels dits capitols, acceptats per dit examinando, y donara vna de aquelles a quiscu dels quatre Doctors, que alli se trobaran, als quals tocara per torn la tanda de examinar.

Entenent, que lo Doctor que no si trobara present, perda son torn, fins que tots ne sian passats, e lo endema, apres de vint y quatre hores, se trobaran tots los Doctors collegiats de la facultat predita ab lo Vicecanceller, y Rector, en lo mateix lloc, ahont llegira dit examinando primer la llisto de Llogica, sobre la qual argumentaran los quatre examinadors, faent cada hu de ells dos arguments, y feta dita primera llisto, y examen sobre de aquella, lo examinat donara vna collatio honesta, com se acostuma, a tota la facultat que alli se trobara, donant vn platillo a cada hu, y dara tambe les propines de diners, que a cada hu tocaran, com baix se dira: y apres aixi mateix llegira dit examinando la altra llisto, y capitol de la Philosophia natural, argumentant sobre aquella

quella los predits quatre examinadors, com dit es, faent quiscu dos arguments, y en tot lo predit acte presidira, y asistira al examinando, son padri, quil haura presentat, y acabat dit acte, exiran fora lo padri, e lo examinat, lo qual ha de hauer posat, ans de subir lo examen, en mans del Rector los diners, que haura de pagar, los quals se donaran apres de hauer llegit lo primer punt, com esta dit, en la manera seguent, ço es, que pagara a la caixa vn ducat, al Canceller, o Vicecanceller, vn ducat, al Rector vn ducat, al padri vn ducat, a cada hu dels quatre examinadors nou reals, y a cada hu dels altres Doctors de la facultat sis reals, y al Doctor qui aportara lo llibre dels torns de dit collegi sis reals, vltra dels altres sis que li tocan, com a Doctor de dita facultat, e als estudiants pobres sis reals, al Notari vn ducat, y a cada Vedell dos reals, las quals quantitats se hajan de donar per lo dit Vedell en absentia del dit examinat, y padri.

Y feta dita distributio, y lo examen del segon punt, exint fora lo dit examinando, y son padri, confereSCAN entre si y voten los Doctors de dita facultat, primerament, si dit examinat se haura de admetre al grau de Llicenciat, per a Mestre en Arts, y hauen se de admetre, hajan de determinar, en quina qualitat de grau per Llicenciat o Mestre en Arts lo admetran: e feta conclusio de

les dites coses, sian cridats dit padri, y examinat, y en presentia de dita facultat lo predit Cancellor, o Vicecancellor, li done lo dit grau de Llicentia-tura, pera Mestre en Arts, prestat primer per aquell lo jurament, en la forma deguda, y acostumada, com esta posat en la matricula: E si lo dit aixi examinat, e admes a Llicentiat, no voldra esser Doctor solemnemēt fet, a les hores feta primer la professio de la fe, li sia encontinent donat lo grau de Doctor, en lo mateix lloch, per lo dit Cancellor o son lloctinēt, donant facultat al padri per a declarar, y pronuntiarli lo grau, que li fera estat donat, y ornarlo de les degudes y acostumades insignies, sens pagar alguna cosa mes auāt ala caixa ni a la facultat, ni a altres alguns dels sobredits, e altra honra no se li fassa per dita Vniuersitat, ni en nom de aquella.

CAPITOL. XXXIX.

De la aggregatio de Mestres en Arts.

ESI lo dit Doctor aixi creat se volra aggregar, per a cōcorrer per sa antiguedat a esser Doctor collegiat, lo Rector (precehint les lletres patents, de que es feta mentio en lo capitol del numero dels Doctors collegiats, y no trobant si altre Mestre, que seli dega preferir) juntara los Mestres, y Doctors de dita facultat, y ls requerira per lo jurament que han prestat,

stat, si saben en la persona del aggregando algun impedimēt public, de llinatge no limpio, de mals coltums, o de altra infamia publica, no donāt lloc a sospites, ni a calumnies, ni detractions, sino a infamies manifestes, y claras, y no trobant se a les hores algun tal impediment, dexant de fer altra inquisitio, totaui restara en facultat dels Mestres y Doctors de dit collegi de votar aquell: y si apareixera a la major part de ells, que sia aggregat, se ra aggregat, a effecte, de poder entrar per sa antiguedat en lo numero dels Mestres, y Doctors collegiats de dita facultat, y lo dia que se fara dita aggregatio, donara a la caixa sis reals, al Cancellor sis reals, al Rector sis reals, a cada hu dels Doctors de dita facultat, tres reals, y al qui aportara lo llibre del torn tres reals, vltra dels altres tres, que li tocaran com a Doctor, y al Notari sis reals, y a cada Vell dos reals, y als Studiants pobres tres reals.

Y si lo Mestre en Arts que volra aggregar, no fera graduat per aq̄sta Vniuersitat, sino q̄ sera Mestre o Doctor d̄ altra, fetes les proues de la auditio, y totes les altres coses dauant lo Rector, y Decano de la facultat, com esta disposat en les ordinations de aquesta Vniuersitat, defensara vnes conclusions anomenades respostes menors, y maiors, sens president, y pagara lo que en dites respostes se acostume donar, y apres ab les conditions estan posades en la aggregatio del Mestre, y Doctor en Arts, fet per aquesta Vniuersitat (sino obstara algun impediment de la persona del aggregando,

com esta dit en la aggregatio dels Doctors fets per aquesta Vniuersitat, sera admes per Doctor aggregat, si aixi apareixera a la major part dels Doctors de dita facultat, prestat empero primer per ell lo degut jurament, y pagant a la caixa vn ducat y mitx, al Cancellor dos ducats, al Rector dos ducats, a cada hu dels Doctors de dita facultat vn ducat, al qui aportara lo llibre del torn vn ducat, vltra del altre ducat, que se li donara com a Doctor de dit collegi, als estudiants pobres vn ducat, al Notari ducat y mitx, y a cada hu dels Vedells quatre reals.

CAPITOL. L.

Del grau de Mestre en Arts fet solemnement.

Volent algu dels predits Llicenciats per a Mestre en Arts, no ferse Doctor lo mateix dia de la llicenciatura, sino promoures al dit grau de mestre en Arts ab solemnitat, y decorarse de les insignies de Mestre en Arts ab les celebres cerimonies, demanara al Rector la jornada per a tal acte, e lo dit Rector, per aquell dia assenyalat, conuocara tota la Vniuersitat dels quatre collegis per a la hora condecant a la sala dels actes de dit Studi, ahont acudira lo dit Llicenciat ab son padri, y alli demanara dit Llicenciat ab vna oratio llatina al Cancellor, o Vicecancellor lo grau, e insignies de Mestre en Arts, en virtut de la llicentia a ell donada en lo grau de la llicenciatura-

tiatura, y feta dita petitio se alçara vn paranymfo, q̄ dit Llicenciat tindra preuingut, y apercebit per a tal effecte, lo qual commede la facultat, y lo studi y diligentia que dit Llicenciat haura posada en aquella, y altres merits, per los quals aparega digne del q̄ demanara: y fet asso, lo Cancellor o Vicecancellor proposara a dit Llicenciat vna questio, tractadora in vtramque partē, de alguna materia present, la qual apres de hauerla breumēt tractada dit Llicenciat, lo predit Cancellor o son lloctinent solemnement li pronunciará lo grau de Mestre en Arts, com li sera estat assenyalat en la llicenciatura donant facultat al padri de publicar aquell, y donarli les insignies de Mestre en Arts, cō se acostuma, prenent primer dit Rector del dit Llicenciat lo jurament acostumat, seguint la forma del juramēt de la matricula, demunt posat, ab la professio de la fe, ordenada per lo sagrat Concili Tridentino, com demunt tambe esta posada.

Y en continent lo dit padri sen pujara en vn pulpit, o lloc eminent, ab lo dit graduat, y li publicara lo dit grau de Mestre, y li dara les insignies, y facultats acostumades, les quals rebudes, lo dit Mestre ab vna oratio llatina fara gratias a nostre Senyor Deu, al Cancellor, Rector, padri, y Vniuersitat, de les merces rebudes, y totes estas cosas acaba des, en lo studi, exira tota la Vniuersitat dels Doctors dels quatre collegis, q̄ alli seran, per a q̄ lo hōrē en tal jornada, y lo a cōpanyarā en la forma de uallscrita, y acōpanyat a q̄ll a sa casa, lo dit Mestre
alli

alli donara al Cancellor quatre reals, al Rector quatre reals, al padri quatre reals, y a cada hu dels Doctors dels quatre collegis, quel hauran acompanyat, quatre reals, ya cada hu dels vedells dos reals, e mes donara collatio a tots los dits Doctors, que alli se trobaran, ço es a quiscu vn platillo de confits, ab vn marsapa y vna crosta de pinyo nada de sucre, y altra de citronat, o carabassat, cõ millor fer ho voldra,

CAPITOL LI.

Del orde que se ha de tenir en acompanyar lo Mestre en Arts, fet com esta dit en lo capitol precedent.

A Cabat lo predit acte en lo Studi, exira la Vniuersitat sola, acõpanyant lo dit Mestre nouament creat, y no vajuen los que ell haura conuidats, sino sola la Vniuersitat, y Studi, de aquesta manera, que primer de tots aniran lastrompetes, y menestrils, y apres los Vedells ab les masses altes, y junt a ells anirà lo Vice Cancellor ama dreta, y lo Rector ama esquerra, portant en mix de ells dos lo graduat ab ses insignies doctorals, y apres de ells seguiran per son orde los quatre collegis, ço es, primer los Doctors Theolecs, y apres los Doctors en Drets, y al terç lloch los Doctors en Medicina, y en lo quart los mestres

Mestres en Arts, seguint lorde de las antiguedats de Doctors collegiats en aquesta Vniuersitat, anant primer los mes ancians del collegi de Theologia, y en mitx dells lo padri, de qual feuol facultat que sia Doctor, y apres los altres per fas antiquitats, de dos, en dos: e apres de dits Doctors seguirá lo Studi, ço es Bachillers, studians, y aixi ab lo orde dit exiran del Studi, y aniran tots a peu fins a la Seu, a hont entraran per lo portal major, y anirà a fer oratio al altar major, a hont lo Mestre, enou Doctor fara gracias a Deu de la merce, y benefici rebut aquella jornada, pregantlo quel vulla illuminar en lo restant de sa vida, y que be y degudament smerçe lo talent, y emplee la facultat a ell en son grau cõcedida, a gloria d' Deu, y vtilitat del prohisme, y honra de tota la Vniuersitat. E feta dita oratio, sen tornaran tots ala porta de dita Seu, e caualcaran, e ab lo mateix orde acompanyaran lo predit Mestre nou, o Doctor a sa casa, per los carrers e plasses mes publiques quels apareixera, y arribat en la casa donara la distributio, e collatio, cõ dalt esta dit, regratiant a tota la companyia lo fauor, e cortesia a ell feta.

E si lo aixi creat Mestre en Arts apres se volra agregar, pera concorrer per sa ancianitat a esser Doctor collegiat (precehint les lletres patents, de que es feta mencio en lo capitol del numero dels Doctors collegiats, y no trobant si altre Mestre q se li dega preferir) lo Rector juntara los Mestres, y Doctors de dita facultat, yls requerira per lo jura

O ment

mēt q̄hã prestat, si sabé en la persona del aggregádo algú impedimēt public, d̄ llinatge no limpio, d̄ mals costús, o de altra infamia publica, no donant lloc a sospites, ni a calúnies, ni a detractiós, sino a infamies manifestes, y clares, y no trobantse a les hores algun tal impediment, deixát de fer altra inquisitio tota via restara en facultat dels Mestres, y Doctores de dit collegi, de votar aquell, y si apareixera a la major part de ells, que sia aggregat, sera aggregat, a effeete, de poder entrar per sa antiguedat en lo numero dels Mestres, y Doctores collegiats de dita facultat.

E lo dia ques fara dita aggregatio, donara a la caixa sis reals, al Canceller sis reals, al Rector sis reals, y a cada hu dels Doctores de dita facultat tres reals, y al qui aportara lo llibre del torn tres reals, vltra dels altres tres que li tocaran com a Doctor, y al Notari sis reals, y a cada hu dels Vedells dos reals, y als estudiants pobres tres reals.

CAPITOL. LII.

Del grau de Bachiller en Medicina.

Etem statuhiren y ordenaren, que ningu se pugua admetre a Bachiller en Medicina, que primer no sia Bachiller en Arts, y vltra de aslo que no haja acabat de hoyr tot lo curs en Arts, ans que començe cursar en Medicina, y que altramēt no se li compten los cursos en Medicina, per los quals cursos de Medicina, ans de fer admes en Bachiller, haja de auer hoyt tres anys

com-

complits en esta Vniuersitat, o en altra aprouada, sens esser se occupat en dit temps en los exercicis de la Pratica, ço es lo any primer haja hoyt los de Elementis, & Temperamentis Galeni, y alguna obra de Anatomia, y en lo segon any de differentijs & causis Morborum & Symptomatũ, en lo tercer any los de differentijs Febrium, juntament ab los Aphorismes de Hippocrates, y lo ques llegira de Practica.

Y si haura feta la auditio en aquesta Vniuersitat, haja de hauer cursat tot lo dit tēps forçosamēt ab los cathedraticos de las cathedras majors de Medicina, hoynt tãbe los altres cathedraticos, q̄ volra, demanera q̄ haja oydes totes les materies necessarias pera la auditio, q̄ ha menester vn merge, y apres d̄ dits tres anys se haja d̄ exercitar vn any en la Pratica de dita facultat, en la manera seguēt, ço es, q̄ los primers sis mesos haja de hauer hoyt al menys la lliçio d̄ Pratica, y jütamēt praticat ab vn Doctor collegiat de dita Vniuersitat, y los altres sis mesos, los haja empleats solamēt en practicar, tãbe sots vn Doctor collegiat de aquesta Vniuersitat, e que sia estada dita practica ab la deguda cõtinuatio, de la qual haja de fer relatio, mijãcant juramēt, lo Doctor ab qui haura praticat, y si haura feta la auditio en altra Vniuersitat, haja de prouar totes les sobredites coses, aixi del grau, y auditio de Arts, cõ d̄ls cursos en Medicina, y Pratica, y la proua se fassa en lo modo, q̄ esta disposat en lo capitold̄ Bachillers en Arts, volēt expressamēt, q̄ lo q̄ haura

O 2

hoy

hoit en esta Vniuersitat, abans que començe los sis mesos darrers, que li son constituits per a la sola Pratica, (pera que se entenga, si te sufficientia de Theorica, per a poder passar a dita Pratica,) haja de subir vn examen secret, anomenat tentatiua, en lo qual sian examinadors lo Decano de dita facultat, y altre Doctor collegiat, elegidor per dit Rector, sols no sia aquell, ab qui haura praticat, o volra continuar la Pratica, los quals Doctors y examinadors hajan de fer relatio en scrits al Rector, si se ra trobat sufficient, per a poder continuar dita Pratica, y esçt ho, dit Rector li donellicetia, per a continuar aquella, sens hauer de pagar cosa alguna a dit Rector, ni als dits examinadors: y si lo sobre dit student, fetas totes les sobre dites coses, se volra graduar de Bachiller en dita facultat de Medicina, abans ques admeta per a dit grau, lo Decano de dit collegi posant tots los noms dels Doctors collegiats en vna capsa, ne fassa extraure tres, lós quals secretament cada hu en sa casa, hajã de examinar, y tentar, si lo dit student te sufficient habilitat en Theorica, y Pratica, per a esser graduat del grau de Bachiller, y fet dit examen, se juntaran en casa de dit Decano, y faran resolucio del quels apareixera d dit examinat, segons lo que en ell hauran trobat, y lo dit Decano fara entendre dita resolucio en scrits al Rector, pera que entega, si se haura de admetre, o no, y per aquest examen no done cosa alguna als dits Decano, y Doctors examinadors.

Y si

Y si lo dit student per dit examinadors examinat, fera approuat pera poder esser Bachiller, deffensa ra vn dia vnes conclusions publicas stãpades, a les quals argumentaran demati Bachillers de la mateixa facultat, o Mestres en Arts, y students de Medicina, y apres dinar Doctors, los que volran, y en aquest acte presidira lo Doctor a qui tocara presidir en lo Bachillerat, y no donara per ditas conclusions cosa alguna ni al padri, ni als qui hauran argumetat, sino als Vedells dos reals per cada hu per aqueix dia.

Y si apareixera sufficient per a esser Bachiller en Medicina, sera admes a la llisto, demanera que tinga de subir examen publicament en la aula de Medicina, sens pãpa, ni empaliada, en dias de llistons ordinaries, en lo qual examen entreuingan dos Doctors de la predita facultat examinadors, per son torn, començant per los mes antics, demanera quen passen tots los Doctors collegiats de dita facultat, presidint en dit acte hu dels regents de dita facultat, en dit Studi, per son torn, començant al mes antic Doctor regent collegiat, y la forma del examen sera, que llegira dit graduando vna llisto dels aphorismes de Hippocrates, la qual llisto li haja de assenyalar tres dies ans de fer aquella, lo mes antic dels examinadors, y feta la llisto, quiscu dels examinadors li puga demanar dues questions, la primera sobre la auditio del primer any, y la segona sobre la auditio del segon any, y que pugan los examinadors replicar contra les respo-

O 3 stes

stes del graduando si volran, empero sian obligats los examinadors, de argumentar sobre la llisto q̄ haura llegida dit graduado, y si apareixera a la major part dels Doctors, se li donara dit grau, hauer llegida dita llisto, y respost als Doctors, qui haurā argumētat; y apres d̄ dita approbatio, y grau, sens fer dell altre examen de tentatiua, puga passar a tenir los actes de les responsions menors, y majors, y Alphonfina, fins a esser presentat per al examen secret de llicentiat, y Doctor.

Lo qual grau de Bachiller en Medicina donara lo Rector, en aquesta manera, que lo graduando ab breu oratio demane lo grau al Rector, lo qual prechint lo parer de la major part dels Doctors, que se li dega donar dit grau, y jurant dit graduando la obedientia al Rector, y guarda de les constitucions de la Vniuersitat, com se acostuma, dit Rector li donara lo grau de Bachiller en Medicina: y pagara lo dit Bachiller a la caixa deu reals, al Rector deu reals, al padri deu reals, a cada hu dels dos examinadors sine reals, al Doctor qui porta lo llibre dels torns sine reals vltra dels altre sine que com a Doctor li tocan, als estudiants pobres sine reals, al Notari sine reals, y a cada Vedell dos reals.

CAPITOL. LIII.

*Del grau de llicentiat y Doctor en
Medicina.*

Apres

Apres de esser Bachillers, los quis volrà promouer a grau de llicētiatura, y Doctor en dita facultat, hajan a deffensar las conclusions anomenades respostas menors, y majors, les quals sian principalment en Theorica, y estampades, y les deffense lo demati, y despres dinar, a les quals conclusions sian cridats per argumētat sols Bachillers de la mateixa facultat, y Mestres en Arts, y apres dinar argumentē quatre Doctors de la mateixa facultat de Medicina, sent quiscu de ells dos arguments, y seran los dits argumentants quatre Doctors dels mes ancians, de tal modo, que passen tots los Doctors collegiats de dita facultat, per son torn, y lo responnent ha de donar conclusions ab temps competent, als qui tocara lo torn de argumentar, y alguns altres Doctors, com apareixera que pugā suplir, en cars, que los elegits fallassen per fer lo acte perfect, y si lo ques volra passar llicentiat, y Doctor, sera Bachiller fet per aquesta Vniuersitat, nos fara dell altre examen de tentatiua, pera passar a tenir dites respostes menors y majors, com esta dit en lo capitol precedent del grau de Bachiller en Medicina: si empero lo quis volra passar llicentiat, y Doctor en Medicina, sera Bachiller de dita facultat per altra Vniuersitat, abans de deffensar les respostes menors y majors haja de subir lo examen de la tentatiua, ques fa als qui han hoyt en aquesta Vniuersitat, abans quels promoguen al grau de Bachiller, y pagara, lo dia que tindra dites conclusions lo Bachiller

en Medicina al president cinc reals, a cada hu dels quatre examinadors tres reals, y vn parell d' guants y tambe guants al Cancellor, Conferuador, y Rector, y a cada hu dels Vedells dos reals, e lo dit president fera lo mateix, que li haura presidit en lo Bachillerat, si fera regent, y sino lo mes ancia Doctor dels regents.

E apres de hauer deffinat dites conclusions, lo dit Llicenciado haja de tenir vn acte celebre, anomenat la Alphonfina, posant alguns dias entre lo primer acte y aquest, responent tot lo dia demati, y despres dinar, sens president algu, ales conclusions generals, que aixi en Theorica, com en Pratica alguns dias abans haura stãpades, y publicades: y pertal acte seran elegits per son torn vuyt Doctors collegiats, dels quals quatre los mes iuens argumenten lo demati, y quatre Doctors los mes ancians lo apres dinar, sent quiscu de ells dos arguments, hu en Theorica, y altre en Pratica; y donara dit graduando a cada hu dels vuyt Doctors argumentants quatre reals, y vn parell de guants, y al Cancellor, Conferuador, y Rector, tãbe guants, y als Vedells dos reals a cada hu.

E fet dit acte de la Alphonfina, volent pendre lo grau de Llicenciat, explicara sa voluntat al Rector, lo qual cõuocada la facultat, proposara la voluntat d' l' predict, y fera presentat per lo Doctor collegiat, aqui tocara per son torn, de tots los Doctors collegiats de la facultat de esser padri, y presidir, al Reuendissim Cancellor, o a son lloctinent, y al

Rector

Rector en presentia de tota la facultat, per acceptar, y admetre aquell, si axils apareixera, en examẽ per al grau de llicẽtiat, la qual cosa demanara lo dit son padri al dit collegi ab vna oratio llatina, breu, y modesta, ab commemoratio de la auditio, y studis, y treballs fets per dit Llicenciado en la facultat de Medicina, aixi en la Theorica, com en la Pratica de aquella: y fet asso, exiran fora lo dit padri, y Llicenciado, y tractaran los Doctors entresi, si se haura de admetre al examen, y aparent a dita facultat ques dega admetre, fera aquell cridat sens cõpanyia del dit son padri, ans en absentia de aquell li fera assenyalat per lo Vicecancellor vn pũt de la Art parua de Galeno, en aquesta manera, ço es, q' obrint vn minyo de poca edat a la ventura, sens frau, o collusio alguna, per tres vegades lo llibre de dita Art parua de Galeno, y assenyaland dit Vicecancellor cada vegada vn lloc, dels ques mostraran per tres vegades, triara lo graduando dels dits tres assenyals llocs, lo que li agradara mes, per punt, y llisso per ell primera faedora en lo endema apres de vint y quatre hores, y lo mateix orde se tindra, en lo assenyalar per lo Rector en los Aphorismes d' Hippocrates laltro pũt, per la segona llisso faedora immediadamẽt, apres de la dita primera, per dit graduando.

Los quals dos punts, y llissons per ell presenotara lo scriua d' la Vniuersitat en acte, y de aquells fara quatre memorials, o albarans, pera dar hu de aquells, a quiscun Doctor dels quatre examina-

P dors,

dors, qui seran assenyalsats per son torn, començant als mes ancians, y seguint fins a complir lo numero dels Doctors collegiats de dita facultat, entenent empero, quel Doctor q nos trobara present en la assignatio dels dits punts, perda son torn, fins que tots ne sian passats.

E lo endema apres de vint y quatre hores se trobaran tots los Doctors collegiats de dita facultat, ab dits Vicecanceller, y Rector, en lo mateix lloc, ahont llegira dit examinando primer la llisto de la Art parua, sobre la qual argumentaran los quatre examinadors, faent quiscu de ells dos arguments, y feta dita primera llisto, y examen sobre de aquella, lo dit examinat donara vna collacio honesta, com se acostuma, a dita facultat que alli se trobara, donant vn platillo a cada hu, y donara tãbe les propines de diners, que a cada hu tocarã, com abaix se dira, y apres aixi mateix llegira lo dit examinando, la altra llisto dels Aphorismes de Hippocrates, argumentant sobre de aquella los predits quatre examinadors, faent quiscu dos arguments, y en tot lo predit acte presidira, y assistirã al examinando son padri, quil haura presentat: y acabat dit examen, exiran fora lo padri, y examinat, lo qual ha de hauer posat, ans de subir lo examen, en mans del Rector los diners, que haura de pagar, los quals se donarã apres de hauer llegit lo primer punt, com esta dit en la manera seguent; ço es, que pagara a la caixa dos ducats, al Cancellor

ller dos ducats, al Rector dos ducats, al padri dos ducats, a cada examinador ducat y mitx, y aquiscu dels altres Doctors de la facultat vn ducat, al Doctor qui tindra lo llibre dels torns vn ducat, vltra del altre ducat que li tocara, com a Doctor de dita facultat, als estudiants pobres vn ducat, al Notari dos ducats, y als Vedells tres reals a cada hu, les quals quantitats se hajan de donar per lo dit Vedell major en absentia del dit examinat, y padri.

Y feta dita distributio, y lo examen del segon punt, exint fora lo dit examinando, y son padri, confereſcan entre si y voten los Doctors de dita facultat, primerament, si dit examinat se haura de admetre al grau de Llicentiat, y Doctor en Medicina, y hauetse de admetre, hajan de determinar en quina qualitat de grau, per Llicentiat y Doctor en Medicina lo admetran, y feta conclusio de dites coses, sian cridats dit padri, y examinat, y en presentia de dita facultat, los dit Canceller, o Vicecanceller, li done lo dit grau de Llicentiat per a Doctor en Medicina, prestat primer per aquell lo jurament, en la forma deguda, y acostumada.

E si lo dit aixi examinat, e admes a Llicentiat, no voldra esser Doctor solemnement fet, a les hores feta primer la professio de la fe, li sia encontinent donat lo grau de Doctor en Medicina, en lo mateix lloch, per lo

dit Cancellor, o son lloctinent, donant facultat al padri per a declarar, y pronuntiarli lo grau, que li sera estat donat, y honrarlo de les degudes, y acostumades insignies, sens pagar alguna cosa mes auant a la caixa, ni a la facultat, ni a altres alguns dels sobredits, e altra honra no se li fassa per dita Vniuersitat, ni en nom de aquella.

CAPITOL LIIII.

De la aggregatio de Doctor en Medicina.

Silo Doctor aixi creat se volra aggregar, per a concorrer per sa antiguedat a esser Doctor col·legiat, lo Rector (precehint les lletres patents de que es feta mentio en lo capitol del numero dels Doctors col·legiats, y no trobant si altre Doctor que se li dega preferir) juntara los Doctors de dita facultat, y ls requerrira per lo jurament que han prestat, si sabem en la persona del aggregando algun impediment public de llinatge no limpio, de mals costums, o de altra infamia publica, e no trobant se a les hores algun tal impediment, tota via restara carrec al Dega de la facultat, y Rector ab algun altre dels Doctors col·legiats, elet per tal efecte per tota la facultat de Medicina, de inquirir, e informar se del llinatge, pratigas, y tot lo demes que es menester abonar en la persona del aggregando, e rebut dit acte

acte per lo scriua de dita Vniuersitat en presentia del Rector, y Dega, y elet pedit, de tot lo ques trobara, si cosa se entendra en lo llinatge, o persona, per la qual no se hagues de admetre a la aggregatio de dita facultat de Medicina, lo Rector ne dara senyal al pedit aggregado, y lo defenganyara, dient, no vulla pretendre lo que se li negara per la facultat ab gran afront seu.

E apareixent als tres predits, que noy ha dit impediment, conuocada altra vegada la dita facultat de Medicina, proposat alli dit acte per dit Rector, apareixent a la dita facultat sufficient per abonar la persona del dit aggregado, y si apareixera a la major part dells que sia aggregat, sera aggregat, a efecte, de poder entrar per sa antiguedat en lo numero dels Doctors col·legiats de dita facultat.

Y lo dia ques fara dita aggregatio, donara a la caixa dos ducats, al Cancellor vn ducat, al Rector vn ducat, a cada Doctor de la facultat sis reals, al Doctor qui tindra lo llibre dels torns sis reals, vltra dels altres sis que li tocaran com a Doctor, als estudiants pobres sis reals, al Notari sis reals, y a cada hu dels Vedells tres reals.

Y si lo Doctor en Medicina ques volra aggregar, no haura pres lo grau de Doctor en aquesta Vniuersitat, sino que sera Doctor de altra Vniuersitat, fetes les proues de la auditio, com dalt esta dit, y tambe les proues del que toca a son llinatge, y costums, com dit es, deffensara vn acte de Alphó

siua sens president, y donara lo que en dit acte se acostuma de donar: y si apareixera als Doctors de la facultat que dega ser agregat, sera agregat, y donara a la caixa dos ducats, al Cancellier quatre ducats, al Rector quatre ducats, a cada Doctor dos ducats, al Doctor que tindra lo llibre dels torns dos ducats, vltra dels altres dos que com a Doctor li tocarā, als estudiants pobres ducat y mitx, al Notari dos ducats y mitx, a cada hu dels Vedells quatre reals.

CAPITOL. LV.

*Del grau de Doctor en Medicina fet solem-
nement.*

Volent algu dels dits Llicenciats en Medicina no ferse Doctor lo mateix dia de la llicenciatura sino promoues al dit grau de Doctor en Medicina ab solemnitat, y decorar se de les insignies de Doctor en Medicina ab les celebres cerimonies, y acompanyamēt, fer se ha com esta dalt disposat en lo capitol del grau de Mestre en Arts fet solemnement, y en lo capitol del orde que se ha de tenir en acompanyar lo Mestre en Arts, y donara, cō en dits capitols esta disposat: e si lo aixi creat Doctor en Medicina apres se volra agregar, per a concorrer per sa ancianitat a esser Doctor collegiat, (precehint les lletres patents de que es feta mentio en lo capitol del numero dels Doctors collegiats, y no trobāt si

altre

altre Doctor en Medicina que se li dega preferir) lo Rector juntara los Doctors de dita facultat, y precehint lo degut examen del llinatge, y costums de dit agregando, com dalt esta posat, y no trobant si impediment algu, si apareixera a la maior part dels Doctors de dita facultat, que sia agregat, sera agregat, a efecte de poder entrar per sa antiguedat en lo numero dels Doctors collegiats de dita facultat; e lo dia ques fara dita aggregatio, donara a la caixa dos ducats, al Cancellier vn ducat, al Rector vn ducat, a cada Doctor de la facultat sis reals, al Doctor qui tindra lo llibre dels torns sis reals, vltra dels altres sis que li tocaran cō a Doctor, als estudiants pobres sis reals, al Notari sis reals, y a cada hu dels Vedells tres reals.

CAPITOL. LVI.

*Del grau de Bachiller en Dret Ciuil,
o Canonic.*

Tem ordenaren, q̄ ningū se puga admetre en Bachiller en Drets, q̄ primer no haja hoyt sinc anys en Dret ciuil, si en aquell se vol gra duar, y quatre anys en Canonic sols, volent pēdre lo grau en aq̄ll, y essent primer Bachiller en Lleys si volra ferse Bachiller en Canones q̄ haja hoyt dos anys de Canones, y si es Bachiller en Canones, bastāli tres anys d̄ lleys pera ferse Bachiller en lleys y q̄ la auditio sia feta en esta Vniuersitat, o en altra aprouada, sent se les aprouations de dits cursos en lo modo, q̄ esta disposat en lo capitol de Bachiller

en

en Arts, y que si haura feta la auditio en aquesta Vniuersitat, haja de hauer cursat forçosament ab los cathedratics de les cathedres majors: les quals probacions fetes, lo dit graduando en dret Canonic, o Ciuil, haja de llegir sine lliçons en sine dias de lectura diuerses, y ans de llegir quiscuna de dites lliçons se fara senyal ab la campana, perque tots o sapian, y durara quiscuna lliço almanco mitja hora, en la darrera de les quals sia present lo Rector, juntament ab vn Doctor per padri del graduando, ab dos altres Doctors, tots collegiats de la predita facultat, per son torn, començant per los mes antics, demanera quen passen tots los Doctors de dita facultat. Lo qual grau donara lo Rector en aquesta manera, ço es, que lo graduando ab breu oratio demanara lo grau al dit Rector, lo qual pres primer d' juramēt als dos Doctors examinadors, si tindrà a dit graduado per digne de tal grau, y aprouat per aquells, y pres tambe de jurament a dit graduando, com se acostuma, li dara lo grau, y manara al Notari, que del grau donat ne fassa acte, lo qual grau rebut, fara dit graduat gratias ab vna oratio elegant, y curta.

Y lo dia que pendra dit grau, donara a la caixa deu reals, al Rector deu reals, al padri deu reals, y a cada hu dels examinadors sine reals, y al Doctor qui tindra lo llibre dels torns sine reals, als estudiants pobres sine reals, al Notari sine reals, y a cada Vedell dos reals.

CAPITOL

CAPITOL LVII.

Del grau de Llicenciat, y Doctor en Drets Canonic, o Ciuil, no agregat.

A Pres de esser Bachiller en Dret ciuil, o Canonic, lo quis volra promoure al grau de Llicenciatura, sera presentat, per lo Doctor aqui tocara per son torn de tots los Doctors collegiats de la facultat de esser padri, y presidir, al Reuerēdissim Cāceller, o a son lloctinent, y al Rector, en presentia de tota la facultat, per acceptar, y admetre aqll, si axils apareixera en examē del grau de Llicenciat, la qual cosa demanara lo dit son padri al dit collegi, ab vna oratio llatina breu, y modesta, ab cōmemoratio de la auditio, studis, y treballs fets per dit Llicenciando en dita facultat, y fet affo, exiran fora lo dit padri, y Llicenciando, y tractaran los Doctors de la facultat, sil deuan admetre, y apareixentlos que dega ser admes, sera aquell cridat sens companyia de son padri, ans en absentia de aquell li sera assenyalat per lo Vicecanceller vn punt, ço es, que obrint vn minyo de poca edat a la ventura sens frau, o collusio alguna per tres vegades lo digest vell, sis volra graduar en Dret Ciuil, y lo decret sis volra graduar en Dret Canonic, y assenyalant lo Vicecanceller cada vegada vn lloc dels ques mostraran, triara lo graduando dels dits tres assenyalats llocs, lo que mes li agradara per punt, y lliço per ell primera, faedora

faedora al endema apres de vint y quatre horas: y lo mateix orde se tindra en assenyalar lo Rector laltre punt en lo Codix, sis voldra graduar en Dret Ciuil, o en Decretals sis volra graduar en Dret Canonie per a la segona llisto, faedora immediadament apres de la dita primera, los quals dos punts, y llistons per ell preses, notara lo Scriua de la Vniuersitat en acte, y de aquellas fara quatre memorials, o albarans, per a donar a quiscun Doctor dels quatre examinadors, que seran assenyalsats per son torn, començant per los mes antics Doctors collegiats, fins a cumplir lo numero de dits Doctors de dita facultat; entenen empero, que lo Doctor que nos trobara present en la assignatio dels punts, perda son torn, fins que tots ne hian passats.

E sis volra ser Doctor, in vtroq. iure juntament, ha de esser primer Bachiller in vtroque iure, y dar seli ha lo primer punt en Canones, de les Decretals, y lo segon punt en Dret Ciuil, del Codix, e pagara doblada la propina, que abaix se dira, ço es, vna per cada vna de les facultats sobre dites, e lo endema apres de vint y quatre horas, se trobara tota la facultat predita, ab los dits Vicecanceller y Rector en lo mateix lloc, ahont llegira dit examinando primer la llisto del primer punt, sobre la qual argumentaran los quatre examinadors, fent quiscu de ells dos arguments, y feta dita primera llisto, y examen sobre aquella, lo dit examinat donara vna colla-

collatio honesta, com se acostuma, a dita facultat que alli se trobara, donant vn platillo a cada hu, y donara tambe les propines de diners, que a cada hu tocaran, com abaix se dira.

Y apres aixi mateix llegira lo dit examinando la altra llisto, argumentant sobre de aquella los predits quatre examinadors, com predit es, faent quiscu dos arguments, y en tot lo predit acte presidira, y assistira al examinando son padri, qui haura presentat: y acabat dit examen, exira fora lo padri, y examinat, lo qual ha de hauer posat, ans de subir lo examen, en mans del Rector los diners que haura de pagar, los quals se donaran apres de hauer llegit lo primer punt com esta dit, en la manera seguent.

Ço es, que pagara ala caixa dos ducats, al Canceller dos ducats, al Rector dos ducats, al padri dos ducats, a cada hu dels quatre examinadors ducat y mitx, a cada hu dels altres Doctors de la facultat vn ducat, y al qui tindra lo llibre dels torns vn ducat, vltra del altre que li tocara com a Doctor, y als pobres estudiants vn ducat, al Notari dos ducats, a cada Vedell dos reals, les quals quantitats se hajan de donar per lo dit Vedell major, en absentia de dit examinat, y padri: y feta dita distributio, y lo examen del segon punt, exint fora lo dit examinando, y son padri, confescan entresi, y voten los Doctors de dita facultat primerament, si dit examinat se haura de

admetre al grau de Llicenciat, y hauentse de admetre hajan de determinar en quina qualitat de grau per Llicenciat lo admetran, y feta conclusio de dites coses, sia cridat dit padri, y examinat, y en presentia de dita facultat, lo dit Cancellor, o Vicecancellor li done lo dit grau de Llicenciatura, per a Doctor d dita facultat, prestat primer per aquell lo jurament en la forma deguda, y acostumada.

E si lo dit aixi examinat, e admes a Llicenciat no volra esser Doctor solemnement fet, a les hores feta primer la professio de la fe, li sia encontinent donat lo grau de Doctor en lo mateix lloc per lo Cancellor, o son llocinent, donant facultat al padri per a declarar, y pronuntiar li lo grau, li sera estat donat, y honrarlo de les degudes y acostumades insignies, sens pagar alguna cosa mes auant a la caixa, ni a la facultat, ni a altres alguns dels sobredits, e altra honra no se li fassa per dita Vniuersitat, ni en nom de aquella.

CAPITOL. LVIII.

*De la aggregatio de Doctor en Dret
Canonic, o Civil.*

Silo Doctor aixi creat se volra aggregar per a concorrer per sa antiguedat a esser Doctor collegiat, lo Rector (precehint les lletres patents, de que es feta mentio en lo

en lo capitol del numero dels Doctors collegiats, y no trobantse altre Doctor que seli dega preferir) juntara los Doctors de dit collegi, y facultat, yls requerira per lo jurament que han prestat, que digan si saben en la persona del aggregando algu impediment public de llinatge no limpio, de mals costums, o de altra infamia publica, no donant lloc a sospites ni a calumnies, y detractions, sino a infamies manifestes, y clares: y no trobantse a les hores algun tal impediment, dexant de fer altra inquisitio, tota via restara en facultat de dit collegi de votar aquell, y si apareixera a la major part dels Doctors, que sia aggregat, sera aggregat, a efecte de poder entrar per sa ancianitat en lo numero dels Doctors collegiats de dita facultat, e lo dia ques fara dita aggregatio, donara dit aggregando a la caixa dos ducats, al Cancellor vn ducat, al Rector vn ducat, a cada Doctor de la facultat sis reals al Doctor qui aportara lo llibre dels torns sis reals ultra dels altres sis que li tocaran com a Doctor, als estudiants pobres sis reals, al Notari sis reals, y a cada Vedell tres reals.

Y si lo Doctor en Lleys o Canones ques volra aggregar, no haura pres lo grau de Doctor en aquesta Vniuersitat, sino que sera Doctor de altra Vniuersitat, fetes les proues de la auditio, y altres coses necessaries, deuant lo Rector, y Decano, com dalt esta dit, sino obstara algun impediment de la persona del aggregando, (com esta dit en la aggregatio dels Doctors fets per aquesta Vniuersitat)

sera admes per Doctor aggregat, si aixi apareixera a la major part dels Doctors collegiats de dita facultat: pagara empero primer a la caixa dos ducats, al Cancellor quatre ducats, al Rector quatre ducats, a cada hu dels Doctors dela facultat dos ducats, al quitindra lo libre dels torns dos ducats, vltra dels altres dos que litocaran cõ a Doctor de dita facultat, als estudiants pobres vn ducat y mitx, al Notari dos ducats, a cada hu dels Vedells quatre reals.

Declarant empero, que per quant les cofes del collegi de Lleys y Canones estan ab algun litigi, que per ara, al fer la aggregatio de Doctors graduats en altra Vniuersitat, se reban solament les propines posadas en la aggregatio del Doctor fet per aquesta Vniuersitat, y que quant a dit collegi apareixera conuenir sens precehir desliberatio de tota la Vniuersitat, dit collegi pu ga posar en vs, y practica, la vltima ordinatio de Doctors aggregats.

CAPITOL LIX.

*Del grau de Doctor en Lleys o Canones fet
solemnement.*

Volēt algu dels Llicenciats en Lleys, o Canones, no ferse Doctor lo mateix dia de la Llicenciatura, sino promoures al dit grau de Doctor en Lleys, o Canones,
ab

ab solemnitat, y decorarse de les insignies de Doctor ab les celebres cerimonies, y acompanyament, fer se ha com esta dalt disposat en lo capitol del acompanyament del grau de Mestre en Arts fet solemnement, y en lo capitol del orde que se ha de tenir en acompanyar los Mestres en Arts, y donara com en dits capitols esta disposat.

E si lo aixi Doctor creat en Lleys, o Canones, apres se volra aggregar, per a concorrer per la ancianitat a esser Doctor collegiat, (precehint primer les lletres patents, de que es feta mentio en lo capitol del numero dels Doctors collegiats, y no trobant si altre Doctor que se li dega preferir,) lo Rector juntara los Doctors de dita facultat, yls requerira per lo jurament que han prestat, si saben en la persona del aggregando algun impediment public de llinatge no limpio, de mals costums, o de altra infamia publica, no donant lloc a sospites, calumnies, ni detractions sino a infamies manifestes, y clares, y no trobant se a les hores algun tal impediment, deixant de fer altra inquisitio, totauia restara lloc als Doctors de dita facultat de votar aquell, y si apareixera a la major part de ells que sia aggregat, sera aggregat, a effecte de poder entrar per la ancianitat en lo numero dels Doctors collegiats de dita facultat.

E lo dia que fara dita aggregatio donara a la caixa dos ducats, al Cancellor vn ducat, al Rector
vn du-

vn ducat, a cada Doctor de la facultat sis reals, al Doctor qui tindra lo llibre dels torns sis reals, vltra dels altres sis que li tocaran com a Doctor, als estudiants pobres sis reals, al Notari sis reals, a cada hu dels Vedells tres reals.

CAPITOL. LX.

Del grau de Bachiller en Theologia.

Tem ordenaren, y instituhiren, que ningun se puga admetre en Bachiller en Theologia, que primer no sia Bachiller en Arts, y vltra de aslo haja acabat de hoyr tot lo curs en Arts, ans que no començe a cursar en Theologia, y altrament no seli compten los cursos en Theologia, y abans de esser admes en Bachiller en Theologia, haja de auer hoyts quatre anys complits en Theologia, aixi Scholastica, com de la sagrada Scriptura, hoynt dels quatre llibres del Mestre de les sententias, o de algun famos, e aprouat Doctor que haja tractat sobre dit Mestre, o per si la Theologia Scholastica: y si fara la auditio en aquesta Vniuersitat, hoyra forçosament, y cursara ab Cathedratics de las cathedras majors, aixi a Scholastica, como de Scriptura, sots pena de no ferli admesos los cursos, hoynt tambe dels altres lectors en Theologia que volra, a effecte, que haja hoyt les materies, ques contenen en los quatre llibres del Mestre de les sententias.

Y si

Y si no haura hoit en esta Vniuersitat, sino en altra secular aprouada, haura de prouar la dita auditio, y lo mes auant, com en esta Vniuersitat se acostuma de prouar, y esta disposat en lo capitol de Bachillers en Arts, y fetes les probacions sobre dites, auditions, e altres coses necessaries, lo quis volra passar Bachiller, tinga a subir examen publicament, en la aula de Theologia sens pompa, ni empaliada, en dies de lliçons ordinaries, en lo qual examen entreuingan dos Doctors collegiats de la predita facultat, per examinadors, per son torn, començant per lo mes antic, demanera quen passen tots los Doctors collegiats de dita facultat, presidint en dit acte hu dels Doctors collegiats de dita facultat per son torn, començant del mes ancia Doctor collegiat; y la forma del examen sera, que llegira dit graduando vna lliço dels dits quatre llibres del Mestre de les sententias, prenent vna distinctio, de les que apareixeran mes corresponents a la auditio feta en lo quart any, la qual lliço li haja de assenyallar, tres dies ans de fer aquella, lo mes ancia dels examinadors, y feta la lliço quiscu dels examinadors li puga demanar dues questions, la primera sobre la auditio del primer any, y la segona sobre la auditio del segon, o tercer any, y que pogan replicar los examinadors cótra les respostes del graduando si volran.

Empero sian obligats dits examinadors de argumentar sobre la lliço, que haura llegida dit gra-

R

graduando

graduado, y lo dia que passara Bachiller, donara a la caixa deu reals, al Rector deu reals, al padri deu reals, a cada examinador sine reals, al Doctor qui tindra lo libre dels torns sine reals, als pobres estudiants sine reals, al Notari sine reals, y a cada Vedell dos reals: lo qual grau donara lo Rector en aquesta manera, ço es, que lo graduando ab breu oratio demanara lo grau al dit Rector, lo qual pres primer de jurament als examinadors, si tindran dit graduando per digne de tal grau, y aprouat per aquells, pres tambe de jurament al dit graduando, com se acostuma, li dara lo grau, manant al Notari, que del dit grau donat lleue acte, lo qual grau rebut, fara dit graduat gratias ab vna oratio elegant, y curta.

CAPITOL. LXI.

Del grau de Llicenciat, y Doctor en Theologia, no agregat.

A Pres de esser Bachillers en Theologia, los quis volran promouer al grau de Llicenciatura, y Doctor en dita facultat, hajã de deffensar vnes conclusions generals estã pades, principalmēt en Theologia Scholastica, lo mati y lo apres dinar, a les quals conclusions generals sian cridats per argumentar lo mati Bachillers de la mateixa facultat, y Mestres en Arts, y dir se han les respostes menors, y apres dinar

fins

fins al vespre argumentaran quatre Doctors collegiats de la mateixa facultat de Theologia, fent quiscu de ells dos arguments, y dir se han les respostes majors, y seran los Doctors argumentants quatre, com dites, dels mes ancians, de tal modo quen passen tots los collegiats de la facultat, y los responents hã de donar cõclusiones ab temps competent, als qui tocara lo torn de argumentar, y a alguns altres, com los apareixera que pugan suplir, en cars q̄ los elegits faltassen per fer lo acte perfet: y donara dit graduando al president sine reals, a cada hu dels quatre Doctors argumentants tres reals, y vn parell de guants, y tambe guants al Cancellor, Conseruador, y Rector, y a cada hu dels Vedells dos reals.

E apres d̄ deffensades dites cõclusiones, lo dit Llicenciando haja de tenir vn altre acte celebre anomenat Alphonina, responent tot lo dia de mati y despres dinar sens presidēt algu a les conclusions generals, que aixi en Theologia Scholastica cõ en sagrada Scriptura alguns dies abans haura stampades, y per a tal acte sian elegits per son torn vuyt Doctors collegiats, dels quals quatre los mes jous argumenten lo mati, y quatre los mes ancians lo apres dinar, fent quiscu de ells dos arguments, e donara dit Llicenciando a cada hu dels vuyt argumentants quatre reals, y vn parell de guants, y tambe guants al Cancellor, Conseruador, y Rector, y a cada Vedell dos reals.

Y fet dit acte, e volent pendre lo grau de Lli-

R 2 cen

centiat, sera presentat per lo Doctor a qui tocara per son torn de tots los Doctors collegiats de la facultat, de esser padri, y presidir, al Reuerendissim Cancellor, o a son lloctinent, y al Rector en presen- tia de tota la facultat per acceptar, y admetre aquell, si axils apareixera, en examen y grau de Llicentiat, la qual cosa demanara lo dit son padri al dit collegi ab vna oratio llatina, breu, y modesta, ab commemoratio de la auditio, studis, y treballs fets per dit Llicentiano en la facultat de Theologia: y fet asso exiran fora de la aula lo dit padri, y Llicentiano, y tractaran los Doctors collegiats de la facultat entre si, si se haura de admetre al examen, y apareixet a la dita facultat ques dega admetre, sera aquell cridat sens companyia de son padri, ans be en absentia de aquell li sera assenyalat per lo Vicecancellor vn punt, en aquesta manera, ço es, que obrint vn minyo de poca edat a la ventura, sens frau, o collusio alguna, per tres vegades lo llibre del Mestre de les sententies, y assenyallant lo Vicecancellor cada vegada vn lloc dels que sera acertats, triara lo dit graduando dels dits tres assenyalats llocs, lo q mes li agradara per püt, y llisto per ell primera faedora en lo endema apres de vint y quatre hores y lo mateix orde se tindra en assenyalar seli per lo Rector, de la Biblia, y sagrada Scriptura, altre punt per la segona llisto faedora immediadament apres de la dita primera per dit graduando, los quals dos punts, y llistons per ell preses notara lo Scriua de la Vniuersitat

en acte

en acte, y p aquelles fara quatre memorials, o albarans, per donar hu de aquells aquiscun Doctor dels quatre examinadors, que seran assenyalats per son torn, començant al mes ancia, fins a complir lo numero dels Doctors collegiats de la dita facultat.

Entenent empero, que lo Doctor qui nos trobara present en la assignatio de dits punts, perda son torn, fins que tots los altres Doctors collegiats de dita facultat ne sian passats.

E lo endema apres de vint y quatre hores, se trobaran tots los Doctors collegiats de dita facultat ab dits Vicecancellor, y Rector, en lo mateix lloc, ahont llegira dit examinando la primera llisto del Mestre de les sententies, sobre la qual argumentaran los quatre examinadors, fent quiscu de ells dos arguments, y feta dita primera llisto, y examen sobre de aquella, lo dit examinat donara vna collatio honesta, com se acostuma a dita facultat que alli se trobara, donant vn platillo a cada hu, y donara tambe les propines d diners, que a cada hu tocaran, com abaix se dira: y apres aixi mateix llegira lo dit examinando la llisto de la sagrada Scriptura, argumentant sobre de aquella los predits quatre examinadors, fent quiscu dos arguments, y en tot lo predit acte presidira, y assistira al examinando son padri, quil haura presentat. Acabat dit examen, exiran fora lo padri y examinat, lo qual ha de hauer posat ans de subir lo examen en mans del Rector, los diners que haura de pagar,

los quals se donaran apres de hauer llegit lo primer punt, com esta dit, en la manera seguent, ço es que pagara a la caixa dos ducats, al Cancellor dos ducats, al Rector dos ducats, al padri dos ducats, a cada examinador ducat y mitx, a cada Doctor de la facultat vn ducat, al Doctor qui tindra lo llibre dels torns vn ducat, vltra del altre que li tocara com a Doctor, als estudiants pobres vn ducat, al Notari dos ducats, y a cada Vedell tres reals: les quals quantitats se hajan de donar per lo dit Vedell major, en absencia de dit examinando, y padri, y feta dita distributio, y lo examé del segon punt, exint fora lo dit examinat, y son padri, conferescan entre si, y voten los Doctors de dita facultat, primerament si dit examinat se haura de admetre al grau de Llicentiat, y Doctor en Theologia, y hauentse de admetre, hajan de determinar en quina qualitat de grau, per Llicentiat y Doctor en Theologia lo admetran, y feta conclusio de dites coses, sian cridats dit padri, y examinat, y en presentia de dita facultat lo dit Cancellor, o Vicecancellor, li done lo dit grau de Llicentatura per a Doctor en Theologia, prestat primer per aquell lo jurament en la forma deguda, y acostumada.

E si lo dit aixi examinat, e admes a Llicentiat no volra esser Doctor solemnement fet, a les hores feta primer la professio de la fe, li sia encontinent donat lo grau de Doctor en Theologia, en lo mateix lloc, per lo dit Cancellor, o son lloctinent, do

nant

nant facultat al padri per a declarar, y pronuntiar li lo grau que li sera estat donat, y honrarlo de les degudes, y acostumades insignies, sens pagar alguna cosa mes auant a la caixa, ni a la facultat, ni a altres alguns dels sobre dits, y altra hora no se li fassa per dita Vniuersitat, ni en nom de aquella.

CAPITOL. LXII.

De la aggregatio del Doctor en Theologia.

E si lo Doctor aixi creat se volra aggregar, per a concorrer per sa antiguedat a esser Doctor collegiat, lo Rector (precehint les lletres patents de que es feta mentio en lo capitol del numero dels Doctors collegiats, y no trobant si altre Doctor que se li dega preferir) juntara los Doctors de dita facultat, yls requerira per lo iurament que han prestat, que digan si saben en la persona del aggregando algun impediment public, d' llinatge no limpio, de mals costums, o de altra infamia publica, no donant lloc a sospites, ni a calumnies, y detractions, sino a infamies manifestes: y clares, y no trobantse a les hores algun impediment, dexant de fer altra inquisitio, totauia restara en facultat dels Doctors de dit collegi, de votar a q'll, y si apareixera a la major part de aquells que sia aggregat, sera aggregat per a poder entrar per sa antiguedat en lo numero dels Doctors collegiats de dita facultat.

Y lo

Y lo dia ques fara dita aggregatio, donara dit aggregando a la caixa dos ducats, al Canceller vn ducat, al Rector vn ducat, a cada Doctor de la facultat sis reals, al Doctor qui tindra lo llibre dels torns sis reals, vltra dels altres sis que li tocaran com a Doctor; als estudiants pobres sis reals, al Notari sis reals, y a cada Vedell tres reals.

Y si lo Doctor en Theologia ques volra aggregar, no fera Doctor agruaduat en Theologia per aquesta Vniuersitat, sino que fera Doctor de altra Vniuersitat secular aprouada, fetes les proues de la auditio, com dalt esta dit, y altres coses necessaries com tambe esta dit, deffen fara vn acte de Alphoncina sens president, y donara lo que en dit acte se acostuma a donar, y si no obstara algun impediment de la persona del aggregando (com esta dit en la aggregatio dels Doctors en Theologia fets per aquesta Vniuersitat,) sera admes per Doctor aggregat, si aixi apareixera a la major part dels Doctors collegiats de dita facultat: pagara empero primer a la caixa dos ducats, al Canceller quatre ducats, al Rector quatre ducats, a cada hu dels Doctors de dita facultat dos ducats, al qui tindra lo llibre dels torns dos ducats, vltra dels altres dos queli tocaran com a Doctor de dita facultat, als estudiants pobres vn ducat y mitx, al Notari dos ducats, a cada hu dels Vedells quatre reals.

CAPITOL

CAPITOL LIII.

*Del Grau de Doctor en Theologia, fet
solemnement.*

Volent algu dels dits Llicétiats en Theologia no ferse Doctor lo mateix dia de la Llicétiatura, sino promoues al dit grau de Doctor en Theologia ab solemnitat, y decorarse de les insignies de Doctor en Theologia ab les celebres cerimonies, y acompanyament, fer se ha com esta dalt disposat, en lo capitol del grau de Mestre en Arts fet solemnement, y en lo capitol del orde que se ha de tenir en acompanyar lo Mestre en Arts, y donara com en dits capitols esta disposat.

E si lo aixi creat Doctor en Theologia apres se volra aggregar, pera cócorrer per sa ancianitat a esser Doctor collegiat, (precehint les lletres patents de que es feta mentio en lo capitol del numero dels Doctors collegiats, y no trobãt si altre que se li dega preferir) lo Rector juntara los Doctors de dita facultat, y precehint lo degut examen de llinatje, y costums de dit aggregado, com dalt esta posat, y no trobant si impedimēt algu, si apareixera ala major part dels Doctors de dita facultat que sia aggregat, sera aggregat, a effecte de poder entrar per sa antiguedat en lo numero dels Doctors collegiats de dita facultat, e lo dia ques fara dita aggregatio, donara a la caixa dos ducats, al Canceller

celler vn ducat, al Rector vn ducat, a cada Doctor de la facultat sis reals, al Doctor qui tindra lo llibre dels torns sis reals, vltra dels altres sis que li tocan com a Doctor, als estudiants pobres sis reals, al Notari sis reals, y a cada hu dels Vedells tres reals.

CAPITOL. LXIII.

*Dels graduants fills de Doctors
collegiats.*

Etem statuhiren y ordenaren que los Bachillers fills naturals, y de llegitim matrimoni procreats, dels Doctors collegiats llays, y vn sol nebot llegitim de germana, o germana de qualseuol Doctor Ecclesiastic collegiat de la present Vniuersitat sian admesos, ab los predits cursos, y examens a grau de Llicenciat, y Doctor, y en son lloc y temps aggregats, y collegiats en qualseuol facultat, ques volran graduar, gratis, e sens pagar alguna cosa dels sobre dits salaris, sino lo que toca ala caixa.

y al Notari, y als
Vedells.

(. .)

CAPITOL.

CAPITOL. LXV.

*Del orde de anar, y seurer la Vniuersitat, y
votar en los aplechs y consells.*

Etem statuhiren, y ordenare que tostemps que la Vniuersitat se ajuntara en qualseuol aplech, trobantse alli lo Reuerendissim senyor Bisbe de Barcelona, com a Cancellor de dita Vniuersitat, tinga lo cap, y primer lloc, y lo segon lloch sia del molt Reuerent senyor prior del monestir de santa Anna de Barcelona, com a Conseruador de dita Vniuersitat, y lo tercer lloc trobantse los predits Cancellor, y Conseruador, sia del Rector.

Aduertint, asso hauer de guardar se, quant en los actes no entreuingan los magnifics Consellers: perque entreuenint y ells, lo primer lloc sia del Reuerendissim senyor Bisbe de Barcelona Cancellor si y fera, y si no y fera del Conseller en cap, lo segon del Conseller segon, y lo terç del Conseruador, lo quart del Conseller terç, y lo quint del Rector de dit Studi, lo sise del Conseller quart, lo sete del Rational de dita Vniuersitat, y lo sete del Conseller quint, com aixi estiga disposat a VII. de Octubre M. D. LXXXVI. que lo Conseruador haja de seurer entre lo Conseller segon y terç, y lo Rector entre terç y quart, y lo Rational del Studi entre quart y quint.

S 2 Y no

Y no res menys aduertint que faltant algu dels Confellers, lo Rector estiga entre los derrers Cōfellers, y lo Rational apres del derrer Confeller immediament : faltant empero dos de dits Confellers, lo Rector no sega entre Confellers, perço que entre lo primer y segon Confeller noy pot estar algu, y entre lo segon y terç sia lo lloc del Conseruador, assentes empero apres del derrer Confeller, al qual immediamēt seguesca lo Rational, y no essent presents los Confellers, y en absentia dels dits Cancellor, y Conseruador, lo Rector sia cap, y tinga lo primer lloc y preheminentia en la Vniuersitat, aixi en lo anar, com en lo seure.

Despres de la propositio del qual, en lo votar seguesca, y sia primer lo Collegi dels Doctors en Theologia, y apres de aquell lo collegi dels Doctors en Drets, Canonic, y Ciuil, prechint empero los Canonistes als Llegistes, y en terç lloc lo collegi dels Doctors en Medicina, y en quart lloc lo collegi dels Mestres en Arts, prechint en quiscun collegi lo Doctor mes antic col·legiat en aquell: entes empero que en los consells, ahont lo Rector tea a propofar, y col·legir los vots (sens dar vot seu sino en cars de paritat) pera que mes commodament ho puga fer, y per esser millor hoyt per tots en dit propofar, y col·legir los vots, estiga assentat en lo mitx, posant, y assentant se a la ma dreta primer lo collegi dels Doctors en Theologia, y apres lo collegi dels Doctors en Medicina, seguint lorde de ses antiguedats de col·legiats.

Y aixi

Y aixi mateix a la masquera del Rector, se pose, y assente primerament lo collegi de Doctors en Drets, Canonic, y Ciuil, y apres lo collegi de Mestres en Arts per lo orde de la ancianitat de dits Doctors en dits collegis.

Y no obstant lo dit orde en lo seure, se seguesca lo orde primer dit en lo votar, ço es, que primer vote tot lo collegi dels Doctors en Theologia, y apres vote tot lo collegi dels Doctors en Drets, y en lo tercer lloc vote tot lo collegi dels Doctors en Medicina, y en lo quart y derrer lloc vote tot lo collegi de Mestres en Arts segons la ancianitat dels Doctors en quiscun collegi: entenent no res menys, que segons la primera institutio de aquesta Vniuersitat, vs, y practica de altres molt celebres, los Mestres en Arts col·legiats que juntament seran Doctors col·legiats en aquesta Vniuersitat en Theologia, o en Drets, o en Medicina, quant se ajuntaran en lo collegi de la facultat de Arts, o en actes tocants a la dita sola facultat, prechehcan segons lo orde y preheminentia de sos collegis en anar, seure, y votar a tots los que seran solament Mestres en Arts, en los torns empero, y propines, se guarde per tots, y

qualseuols Mestres en Arts lo orde

de ancianitat de admisso en

dit collegi de

Arts.

S 3

CAP-

CAPITOL LXVI.

Que totes les sobre dites ordinations sian inuolablement obseruades.

Tem per quant de la multitut de ordinations en los anys passats fetes, per la contrarietat que entre ellas se troba, y per altres causes se podrien seguir inconuenients per al bon regiment y gouern de dit Studi, statuhiré, y ordenaren, que totes les predites ordinations en dits anys passats fetes sian abrogades, y annullades, y cessen de tenir força, y valor, y que tant solament les presents ordinations en lo present any fetes, y habilitades per a instauratio, y perpetuatio de dit Studi, sian inuolablement guardades, y perfectament obseruades, en tot, y en qualseuol part de elles: y que lo dit Rector ab consell dels Doctors, y Mestres collegiats de dita Vniuersitat, o de la major part de aquells pugan interpretar, y declarar aquelles, si algun dupte si offerira, no empero pugan mudarles, ni alterarles, ni en tot, ni en part, en alguna manera, y que lo dit Rector, juntament ab consell dels dits Doctors, y Mestres collegiats pugan ordenar lo que millor los apareixera conuenir per al be de dit Studi, en cars que offerissen casos alguns, als quals ab les presents ordinations no sia estat plenament prouehit, no tocant empero, ni mudant, ni alterant en cosa alguna les sobre dites ordinations en lo present any

per los

per los magnífichs Consellers fetes, y ordenades, ni en tot, ni en part, com dit es; y tambe que en ninguna de les dites ordinations, ni en part alguna de aquelles, nos pugan dispensar, sino *omnibus Doctoribus collegiatis consentientibus*, y que discrepant vn sol Doctor collegiat de la dita Vniuersitat, no valega la dispensa.

CAPITOL LXVII.

De la approbatio de dites ordinations.

Es quals sobre dites ordinations son estas representades, y llegides, en lo consell de cent celebrat a vint y cinc del mes de Abril del any M. D. LXXXXXVI, y per aquell admeses, lloades, y aprouades, e ñ nou statuhides, y ordenades, segons serie y tenor de aquelles: y reuocades, cassades, y annullades totes esengles altres ordinations en lo passat fetes, statuhides, y ordenades.

CAPITOL LXVIII.

Que nos pugan mudar, ni variar les dites ordinations sino consentientibus omnibus.

Tem en corroboratio de dites ordinatiós, e nou redreç, es estat desliberat per lo consell de la dita ciutat, celebrat a defet del mes de Maig M. D. LXXXXXVI. q̄ per prouehir

als

als inconuenients fins aysi seguits per la variatio, y muttatio de ordinations, y nous redreços, fets en, y per dit Studi general, que de aqui auant nos puga en algun consell propofar, deslliberar, ni obtenir suspentio de censures, a fi, de poder mudar, y variar dites ordinations, y fer nous redreços, en, y per dit Studi general, si ja, que per tot lo consell (*nemine discrepante*) no fos aixi deslliberat: e que los magnífichs Consellers quiscun any en lo primer dia de llur jurament juraren, y prestén jurament de guardar, y seruar dita deslliberatio, y ordinatio.

(:.)

CAPITOL. LXIX.

La forma del jurament del Rector y Vice Rector.

HGO N. Doctor collegiatus huius Vniuersitatis Barcinonensis in Rectorem, vel Vice Rectorem, dictae Vniuersitatis electus pro biennio proximo futuro, iuro Deum, & haec sancta Dei euangelia manibus meis corporaliter tacta, quod in dicto officio bene, & legaliter me habebō, & quantum in me fuerit obseruabo, et ab alijs quibuscumque obseruare faciam constitutiones, & ordinationes huius Vniuersitatis, & Studij, & omnia exercitamenta, ad quae secundum dictas constitutiones, et ordinationes tenebuntur omnes dictae Vniuersitatis mihi subditi, fieri curabo: honorem, et utilitatem dictae Vniuersitatis, et Studij, ac personarum ipsius, in omnibus, et per omnia procurabo, et nullo modo absolutio- nem, vel dispensationem iuramenti huiusmodi, aut alicuius partis ipsius petam, nec impetrabo per me, nec per alium, et concessa, vel impetrata absolute non utar, sic me Deus adiuet, et haec Dei sancta quatuor euangelia.

T CAPI-

CAPITOL. LXX.

La forma del Iurament dels Doctors, Bachillers,
y estudiants, en la matricula, y en lo pendrer
dels graus.

EGO. N. Doctor, Magister, Licentiatus,
Cathedraicus, Bachallaure^o, Scholaris
et c. huius almae Vniuersitatis Barcino-
nen. iuro Deum, et haec sancta Dei euang-
gelia, quod vobis dño Rectori praefatae Vniuersi-
tatis, et Studij, et successoribus vestris, ac omni-
bus vestris, et eorum mandatis licitis, et hone-
stis, quae constitutionibus, et ordinationibus pra-
dictae Vniuersitatis, et Studij non obuiant, obe-
diens ero, et in negotijs, et rebus praefatae Vniuer-
sitatis, et Studij, auxiliū, et fauorem ipsi Vniuer-
sitati fideliter praestabo: iura, libertates, exemp-
tiones, et praerogatiuas ipsius, pro viribus meis
defendam, damna autem et incommoda ip-
sius Vniuersitatis, et Studij, ac persona-
rum illius, pro posse auertam, et propulsabo, et
ad vocationem vestram toties, quoties fuero
requisitus veniam, honorem, dignitatem, et uti-
litatem ipsius Vniuersitatis, et Studij, toto vite
mea

mea tempore procurabo, sic me Deus adiuet, et
haec sancta Dei euangelia.

CAPITOL LXXI.

La forma del jurament dels cathedraics
en la receptio de les cathedras.

EGO. N. in Theologia, in Iure canoni-
co, in Iure civili, in Medicina, in Ar-
tibus Doctor, vel Magister, etc. Et ad re-
gentiam N. in hac Vniuersitate, vel ad cathe-
dram admittendus iuro Deum, et haec sancta Dei
euangelia, quod vobis domino Rectori, et ve-
stris successoribus, ac vestris, et eorum manda-
tis, quae constitutionibus huius almae Vniuersi-
tatis Barcinone non obuiant, obediens ero: statu-
ta praefatae Vniuersitatis, pro vt in eis contine-
tur, quantum in me fuerit obseruabo, et ab alijs
quibuscumq; obseruari curabo, lectiones, et alia
exercitamenta, ad quae secundum constitutiones
eiusdem Vniuersitatis teneor, cum diligentia, et
fidelitate, ad maiorem fructum, et utilitatem au-
dientium, pro viribus meis legam, et lecturam mi-
hi assignatam, vel assignandam fideliter inter-
pretabor. Nec scedulam, vel signetum dabo pro

Bachallauo andis, vel gradu andis, nisi pro illis quos probabiliter nouero peregisse cursum suum iuxta ordinationes dictae Uniuersitatis, honorem, et utilitatem dicti Studij: ac personarum ipsius semper in omnibus, et per omnia procurabo: damna autem eiusdem, quantum in me fuerit auertam. Consilium meum, et auxilium, et fauorem in omnibus, et singulis negotijs ipsius Studij, et Vniuersitatis omnium fidelitate praestabo. Litteras contrarias, vel in aliquo derogantes constitutionibus huius Vniuersitatis, et Studij nunquam procurabo, nec per alium procurari faciam, nec aliquo modo absolutio- nem, vel dispensationem iuramenti huius, aut alicuius partis ipsius petam, nec impetrabo per me, nec per alium, et concessa, vel impetrata absolute non utar, sic me Deus adiuuet, et haec sancta Dei euangelia.

CAPITOL LXXII.

De la profesio de la fe, que han de fer los lectors en lo principi de ses lectures, y los que han de esser graduats en qualseuol facultat en la present Vniuersitat.

Ego

EGO. N. firma fide credo, et profiteor omnia, et singula quae continentur in simbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, uidelicet. Credo in unum Deum, patrem omnipotentem, factorem caeli, et terrae, visibilium omnium, et inuisibilium. Et in unum dominum Iesum Christum filium Dei unigenitum, et ex patre natum ante omnia secula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum uerum de Deo uero, genitum, non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt: qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de caelis, et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria uirgine, et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, et sepultus est, et resurrexit tertia die secundum scripturas, et ascendit in caelum, sedet ad dexteram patris, et iterum uenturus est cum gloria iudicare uiuos, et mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum dominum, et uiuificantem, qui ex patre, filioque procedit, qui cum patre, filioque simul adoratur, et conglorificatur, qui locutus est per prophetas, et ueram sanctam Catholicam, et Apostolicam Ecclesiam, confiteor unum Baptisma in remissionem pecca-

peccatorum, et expecto resurrectionem mortuorum, et vitam venturi seculi. Amen. Apostolicas, et Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiae observationes, et constitutiones, firmissime admitto, et amplector. Item sacram scripturam, iuxta eum sensum quem tenet, et tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, et interpretatione sacrarum scripturarum, admitto, nec eam unquam nisi iuxta unanimum consensum patrum accipiam, et interpretabor: profiteor quoque septem esse vere, et proprie, sacramenta nouae legis a Iesu Christo domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia, singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, et Matrimonium, illaque gratiam conferre, et ex his Baptismum, et Confirmationem, et Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse, receptos quoque, et approbatos Ecclesiae Catholicae ritus in supradictorum omnium sacramentorum solemnitate administratione recipio, et admitto.

Omnia et singula quae de peccato originali, et de iustificatione in sacro sancta Tridentina synodo diffinita, et declarata fuerunt amplector, et recipio

recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, et propitiatorium sacrificium pro uiuis, et defunctis. Atque in sanctissimo Eucharistiae sacramento esse vere, et realiter, et substantialiter corpus, et sanguinem, una cum anima, et diuinitate domini nostri Iesu Christi: fierique conuersionem totius substantiae panis in corpus, et vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat, fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque sacramentum sumi. Constanter teneo purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis iuari, similiter et sanctos una cum Christo regnantes venerandos, atque inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas firmiter assero: imagines Christi, ac Deiparae semper Virginis, nec non aliorum sanctorum habendas, et retinendas, atque eis debitum honorem, ac uenerationem impartendam, indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse, affirmo. Sanctam Catholicam, et Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, et magistrum

stram agnosco, Romanoque Pontifici beati Petri Apostolorum principis successori, ac Iesu Christi vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Caetera item omnia a sacris canonibus, et Oecumenicis consilijs, ac praecipue a Sacro sancta Tridentina synodo tradita, diffinita, et declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hereses quas cumq. ab Ecclesia damnatas, et reiectas, et anathematizatas, ego pariter damno; reiicio, et anathematizo. Sanctam, veram, et Catholicam fidem extra quam nemo saluus esse potest, quam in praesenti sponte profiteor, et veraciter teneo, eandem integram, et immaculatam, usque ad extremum vitae spiritum constantissime Deo adiuvante retinere, et confiteri, atque a meis subditis seu illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, et predicari quantum in me erit, curaturum ego idem. N. spondeo, voueo, ac iuro, sic me Deus adiuet, et haec sancta Dei Evangelia.

LAVS DEO.

TAVLA DELS CAPITOLS Y COSAS MES assenyaladas que y ha en les pre sents Ordinations.

Cap. 1.	<i>Del govern y regiment del Studi.</i>	<i>pagina. 1</i>
	Institutio del consell de vint y quatre Doctores.	2
	Poder de dir consell dels vint y quatre Doctores.	2
Cap. 2.	<i>Del Rector y electio de aquell.</i>	2
	Modo de elegir lo Rector.	3
	Que en absentia del senyor Bisbe, en son lloc nos pose altre votant, per a elegir lo Rector.	5
	Per mort del Rector, lo ques pot, ys deu fer.	5
	Les conditions ha de tenir, lo qui te de fer elet en Rector.	6
	Lo jurament prestador per los qui han de elegir lo Rector.	6
	Lo salari te lo Rector de la ciutat quiscun any.	7
Cap. 3.	<i>Del Vice Rector, y electio de aquell, y dels Consiliaris.</i>	7
	Les conditions ha de tenir lo Vice Rector.	7
	Poder del Vice Rector en absentia del Rector.	7
	Lo salari del Rector per absentia sua, sia del Vice Rector.	8
	Poder del Rector y preheminentia de aquell.	8
	Puga lo Vice Rector esser elegit per altre bienni.	8
	Poder del Vice Rector estant present lo Rector.	9
	Lo Vice Rector haja de examinar dos vegades lany los studians de Grammatica, Rhetorica, y Cursos de Arts.	9
	Lo Vice Rector reba los diners de la caixa, y matricula, indone compte.	11
	Salari de la ciutat per al Rational del Studi.	12
	Electio dels consiliaris.	12
	Iuramet del Rector y Vice Rector, en lo ingres a los officis.	12
	Iurament dels Consiliaris.	13
Cap. 4.	<i>De la subiectio de la Uniuersitat al Rector, y de la matricula.</i>	13
	Obedientia prestadora per tota la Uniuersitat al Rector.	14
	V Lo	

TAVLA.

	Lo q̄ há de fer los estudiants per quels vategã les auditions.	15
	Que ningun puga junctament cursar en dos facultats.	15
	Lo que han de pagar en la matricula los estudiants.	15
	Salari del Vice Rector	15
	La forma del jurament prestador per los Doctores, cathedra- tics, y estudiants, y altres de la Vniuersitat.	15
Cap. 5.	<i>Institutio de quatre cathedras, o classes de Gram- matica.</i>	16
	Lo temps que han de llegir cada dia los Grammaticos.	17
Cap. 6.	<i>De la primera classe dels Infimos.</i>	17
	Lo que ha de fer lo Mestre dels infimos.	17
	Salari per al Mestre dels infimos.	19
	Que los Mestres qui lligen Grammatica no pugan tenir cam- bra per repetir.	19
Cap. 7.	<i>De la segona classe de Menors.</i>	19
	Lo q̄ ha de fer lo Mestre de la segona classe de Grammatica.	19
	Salari del Mestre de la segona classe de Grammatica.	20
Cap. 8.	<i>De la tercera classe de Grammatica, y del que ha de fer qui la llig.</i>	21
	Salari del Mestre de la tercera classe de Grammatica.	22
Cap. 9.	<i>De la quarta classe de majors de Grammatica y de son carrec.</i>	22
	Salari de dit Mestre.	23
	Lo que los Lectors de Grammatica han de fer los disaptos.	23
Cap. 10.	<i>De la cathedra de Rhetorica, y lo que ha de fer qui la llegira.</i>	24
	Lo que ha de fer lo lector de Rhetorica als disaptos.	25
	Que lo lector de Rhetorica, al començar lo Studi haja de fer vna oratio.	26
	Salari del Cathedrat de Rhetorica.	26
Cap. 11.	<i>De les cathedras de Grec, y Hebrayc, y lo que hã de fer.</i>	26
	Salari de dits Cathedratcs, y mulctas.	27
	Que los dits cathedratcs no pugã tenir cãbra per repetir.	27
	Dels	

TAVLA.

Cap. 12.	<i>Dels cursos de Arts y Philosophia, e institutio de dites cathedras.</i>	27
	Los lectors dels cursos de Arts, lo que han de fer.	28
	Salari dels lectors de Arts.	30
	Que ningun lector de Arts puga hoir alguna facultat.	30
	Que ningun puga fer estãpar llibres per llegir sens llicẽcia.	30
	Que nos pugan en lo Studi llegir compendis.	30
Cap. 13.	<i>De les cathedras de Metaphysica, y Mathema- ticas.</i>	31
	Salari de dites cathedras	31
Cap. 14.	<i>De les cathedras de Medicina, y lo que han de fer los lectors dells.</i>	31
	Salari de les cathedras de Medicina.	31
	Lo lector de Anatomia tinga obligatio fer deu anatomias ca- da any.	32
Cap. 15.	<i>De les cathedras de Lleys y Canones, y lo que han de fer los lectors.</i>	32
	Salari de dites cathedras.	33
	Institutio de la cathedra del Consili y salari d'ella.	33
Cap. 16.	<i>De les cathedras d' Theologia y d' el carrec d' elles.</i>	34
	Salari de dites cathedras.	34
Cap. 17.	<i>Del temps per al qual se han de prouehir totes les sobredites cathedras.</i>	35
	Per a quant temps se han de prouehir totes les cathedras.	35
Cap. 18.	<i>Del modo de prouehir les cathedras majors, de Rhetorica, Grec, y Hebrayc.</i>	36
	Quines cathedras se han de prouehir sens oppositio, y quin dia se han de donar.	37
	Les opposicions quin dia se han de fer.	37
	Lo votar les Cathedras majors sia per scrutini.	39
	Faltant algun Decano quis ha de substituir en son lloc.	39
	Los Cõsellers en lo principi d' sa cõselleria haja d' hoir sentẽtia d' excõmunicatio a cerca d' el votar en les cathedras majors.	40
	Quines cathedras se poden donar a qui no es graduat.	40
	V 2 Del	

TAVLA.

Cap. 19	<i>Del modo de prouehir les cathedras menors, y quals sian.</i>	41
	Quines cathedras se han de donar per oppositio.	41
	A quines Cathedras se pogan opposar los no graduats.	41
	A la Cathedra de Chyrurgia, sols Chyrurgians se pogan opposar.	41
	Les oposicions quin dia se han de cridar, y publicar.	42
	Los oposats quant temps han de llegir en la oppositio.	42
	Los punts que pendran los oposats, de quins llibres seran.	42
	Los votants en cathedras de oppositio, quins, y quals han de fer.	43
	Que Religiosos pogan votar, y en quins casos.	43
	Que los parents dels oposats no pogan fer votants.	44
	Faltant lo lector de cathedra menor, com se han de prouehir ditas cathedras.	44
Cap. 20	<i>Que ningun lector puga esser prouehit de dos cathedras, y que tots hajan de llegir a les hores que est an assenyaladas.</i>	45
	Que los Cathedraticos de Grec y Hebrayc, pogan tenir altres cathedras.	45
	Que los Cathedraticos no pogan entre si mudar les hores sens llicentia.	46
Cap. 21	<i>Que ningu dels qui hauran hoit los cursos en Arts, Medicina y Theologia en aquest Studi y Vniuersitat, sis van a fer Doctors en altra Vniuersitat, pogan tenir cathedras en aquesta de cinc anys.</i>	46
Cap. 22	<i>De la forma del jurament dels cathedraticos en la receptio de las cathedras.</i>	47
Cap. 23	<i>De la profesio de la fe que han de fer los lectors en lo principi de ses lectures.</i>	49
Cap. 24	<i>Del temps en que han de començar les lliçons cada</i>	

TAVLA.

	<i>cada any en dit Studi, y han de finir, y dels substituats ques hã de donar als cathedraticos de les cathedras majors de les facultats superiors</i>	
	<i>pagina.</i>	55
	La institutio de les cathedras de substitutio.	55
	Quins y quals han de ser los lectors de les cathedras de substitutio.	55
	Lo tẽps de publicar la oppositio de les substitutions.	56
	Lo modo de prouehir les cathedras de substitutio.	56
	Los votants les cathedras de substitutio quins, y quals sian.	57
	<i>pagina.</i>	57
	Salari dels Cathedraticos de substitutio.	57
Cap. 25.	<i>Del orde que se ha de tenir en assentar les lliçons y aules pera llegir.</i>	58
	Que ninguna scriptura se puga ficar al studi sens llicentia del Rector.	58
Cap. 26.	<i>De les conclusions y actes ques han de tenir en les facultats superiors.</i>	59
	Les conclusions ordinaries en quin temps se tindran.	59
	Les conclusions ordinarias de hont se han de pagar.	60
Cap. 27.	<i>Del orde de argumentar en les conclusions gener als estampades.</i>	60
	Que los Doctors estranjers pogan argumentar en les conclusions, y com, y quant.	61
	La assistentia y offici hã de fer los Vedells en les conclusions esta mpades.	61
	De les multes y penes per als cathedraticos que faltaran a ses lliçons.	61
	Lo multar los Doctors vinga a carrec del Vedell major, y son salari per això.	62
Cap. 28.	<i>Dels lectors de conductes.</i>	62
	A quines cathedras no puga hauer conducta.	63
	Lo ques prohibeix als lectors de conductas.	63
	V 3	Dels

TAVLA.

Cap. 29	<i>Dels minyons que aprenen de llegir.</i>	63
	Que sia fet vn porxo a la rambla per estar los minyons.	63
	Que los xics sian aportats cada dia a Betleem per a doctrinarfe.	64
Cap. 30	<i>Dels Vedells del Studi y Uniuersitat.</i>	64
	Institutio de dos Vedells perpetuos, y les cōdiciōs que hā de tenir.	64
	Lo que han de fer los Vedells y fos carrecs.	65
	Salari de dits Vedells.	66
Cap. 31	<i>De las visitas que han de fer los magnifics Con-</i>	
	<i>sellers en lo Studi.</i>	66
Cap. 32	<i>Que los jowens dels Notaris publics de Barcelo-</i>	
	<i>na, hajan de hoir dos anys de instituta.</i>	67
Cap. 33	<i>Que los jowens Chyrurgians hajan de hoir dos</i>	
	<i>anys de chyrurgia en llati.</i>	68
Cap. 34	<i>Prohibitio als cursāts de p̄dicar la quaresma.</i>	68
Cap. 35	<i>Que los salaris serā mēester per executio de les</i>	
	<i>p̄nts ordinatiōs siā pagats del cōpte ordinari.</i>	68
	Que sian pagats los lectors en dos pagas, a Nadal, y a S. Ioan.	69
Cap. 36	<i>Que lo scriua de la Vniuersitat pugā y haja de</i>	
	<i>assistir en tots los actes fets per agraduacions,</i>	
	<i>y son substitut.</i>	69
Cap. 37.	<i>Que lo doctor qui haura llegit en dit Studi per</i>	
	<i>sp̄ay de 30. anys continuos, sia jubilat.</i>	70
Cap. 38.	<i>Que al doctor qui fara les anatomias sia donat a</i>	
	<i>rao de vn ducat per anatomia.</i>	70
Cap. 39	<i>Que ningun doctor en Lleys pugā esser Prior, q̄</i>	
	<i>no haja llegit vn any continuo en lo Studi.</i>	71
Cap. 40.	<i>De la unio de la Uniuersitat de Medicina a la</i>	
	<i>Vniuersitat del Studi general, y la occasio.</i>	72
	Communicatio dels priuilegis de la vna Vniuersitat a l'altra.	73
	Vnitat de oficials per les Vniuersitats fetes vna.	73
	Que	

TAVLA.

	Que lo Rector haja de fer Doctor desta Vniuersitat.	73
	Que lo substitut dīl Cāceller, dit Vicecāceller sia D. d̄sta Vniuersitat.	74
	Lo Decano haja de fer lo Doctor mes ancia de grau.	75
	En lloc del Vicecāceller lo Decano sia Vicecāceller.	75
	Poder a la Vniuersitat de fer y interpretar ordinacions, y com.	
	lo Syndic de la Ciutat defese en sō cas los priuilegis de la Vniuersitat.	77
	Admissio d̄ dita unio per la Vniuersitat dels Doctors en Medicina.	78
	Admissio de dita unio per lo Consell de cent.	79
Cap. 41	<i>Del orde de la general Vniuersitat y collegis de</i>	
	<i>aquella.</i>	81
Cap. 42	<i>Del Cāceller de dita Vniuersitat, y del jura-</i>	
	<i>ment que ha de fer.</i>	81
	Que la Vniuersitat haja anar a rebre lo Bisbe Cāceller la primera ve-	
	ga la que entre en ciutat.	82
	Que la Vniuersitat haja de anar a les obsequies per mort de dit Cā-	
	celler.	82
	Per mort del Cāceller qui se ha de substituir sede vacante.	83
Cap. 43	<i>Del Conservador de dit Studi, y lo jurament ha</i>	
	<i>de prestar.</i>	84
Cap. 44	<i>Dels Cōsells, y quātes vegades se hā de j̄tar.</i>	84
Cap. 45.	<i>Del numero dels Doctors collegiats de dita Vni</i>	
	<i>uersitat.</i>	86
	En cada collegi quants Doctors collegiats y hajan de fer.	86
	Per mort dels collegiats, quin Doctors se han de admetre.	87
	Doctors agregats, quins Doctors sian.	87
	Lo orde q̄ se ha d̄ guardar en lo agregar algū D. o fer Bachiller algu.	88
	Lo Doctor, o Bachiller desta Vniuersitat sia preferit a Doctor, o Ba-	
	chiller estranger.	88
Cap. 46	<i>Dels Doctors elegidors per los llibres dels torns,</i>	
	<i>y de son offici.</i>	89
	Lo Doctor qui aporta lo torn en la facultat de Medicina haja de te-	
	ner la caixa de son collegi.	90
Cap. 47	<i>Del grau de Bachiller en Arts.</i>	91
	Les prouas ha de fer lo estudiant qui ha hoit, y qui no ha hoit en esta	
	Vniuersitat per a ferse Bachiller.	91
	Lo modo de examinar los Bachillers en Arts.	92
	Que en vn dia nos pugā examinar sino dos per a bachillers en Arts.	93
	Lo	

TAVLA.

	Lo temps en que han de començar los examens dels Bachillers en Arts.	93
	Lo que han de pagar los Bachillers en Arts lo dia que examinaran.	93
	Lo dia en lo qual han de fer graduats los Bachillers en Arts, y lo que han de pagar.	94
Cap. 48	<i>Dels cursos y examens de Llicenciat y Mestre en Arts no aggregat.</i>	95
	Lo que ha de pagar lo Mestre en Arts lo dia de les conclusions.	96
	De quins llibres se han de donar los punts per a les lliçons del Mestre en Arts.	97
	Lo offici del Notari lo dia dels punts del Mestre en Arts.	98
	Al Doctor qui nos trobara present lo dia dels punts li passe lo torn.	98
	Lo q ha de pagar lo Mestre en Arts lo dia del examé secret.	99
Cap. 49	<i>De la aggregatio de Mestre en Arts.</i>	100
	Lo examen del llinatge, y lo que ha de pagar per la aggregacio del Mestre en Arts.	101
	Lo Doctor estranger lo que ha de fer, per esser aggregat, y lo que ha de pagar.	101
Cap. 50	<i>Del grau de Mestre en Arts fet solènemènt.</i>	102
	Lo offici del paranymp ho en lo grau de Mestre en Arts fet solemnement.	103
	Lo que ha de donar en sa casa lo Mestre en Arts, fet solemnement.	104
Cap. 51.	<i>Del orde que ha de tenir en acompanyar lo Mestre en Arts, fet solemnement.</i>	104
Cap. 52.	<i>Del grau de Bachiller en Medicina.</i>	106
	La Audicio ha de hauer feta lo Student pera ferse Bachiller en Medicina.	107
	Lo temps que ha de hauer practicat lo student per a ferse Bachiller en Medicina.	107
	Lo student estranjer quines proues ha de fer pera fer Bachiller en Medicina.	107
	Les	

TAVLA.

	Las tentatiuas per les quals ha de passar lo student en Medicina.	108
	Conclusions y punts per a la lliço pera Bachiller en Medicina.	109
	Lo que ha de pagar lo Bachiller en Medicina lo dia de la lliço.	110
Cap. 53	<i>Del grau de llicenciat y Doctor en Medicina.</i>	111
	Lo que ha de fer lo Bachiller estranger en Medicina, per a tenir les respostes majors y menors.	111
	Lo que se ha de pagar lo dia de les respostes majors y menors.	112
	Examen de la Alphonina, y lo que se ha de pagar en ell.	112
	Los punts pera ferse Doctor en Medicina de quins llibres ha de fer.	113
	Lo Doctor qui no sera present als punts perda son torn.	114
	Lo que ha de pagar lo Doctor en Medicina lo dia de les lliçons.	114
Cap. 54	<i>De la aggregacio de Doctor en Medicina, y la proua faedora del llinatge.</i>	116
	Lo modo de agregarfe lo Doctor en Medicina fet en esta Vniuersitat, y estranger, y lo que ha de pagar aixi lo hu com laltre.	117
Cap. 55.	<i>Del grau de Doctor en Medicina fet solemnement.</i>	118
Cap. 56	<i>Del grau de Bachiller en dret Canonic, o Ciuil pagina.</i>	119
	Lo Bachiller en Drets haja de llegir sinc lliçons, y lo que ha de pagar.	120
Cap. 57	<i>Del grau de Llicenciat, y Doctor en Drets Canonic, o Ciuil no aggregat.</i>	121
	Presentatio del Bachiller en Drets y assignatio de punts pera les lliçons.	121
	Lo quis volra fer Doctor in vtroq. iure, lo que ha de fer.	
	X	pagi-

TAVLA.

	pagina.	122
	Lo que ha de pagar lo quis vol fer Doctor en Drets.	123
Cap. 58	<i>De la aggregatio del Doctor en drets Canonic, o Civil.</i>	124
	Lo examen faedor per lo Doctor desta Vniuersitat, y lo Doctor estranger, per a la aggregatio en Drets, Canonic y Civil, y lo que han de pagar.	125
Cap. 59	<i>Del grau de doctor en Drets, fet solemnement.</i>	
	pagina.	126
Cap. 60	<i>Del grau de Bachiller en Theologia, y lo que ha prouar abans lo student.</i>	128
	Lo examen dels punts pera Bachiller en Theologia, de quin llibre ha de fer.	129
	Lo que ha de pagar lo Bachiller en Theologia.	130
Cap. 61	<i>Del grau de Llicenciat y Doctor en Theologia no aggregat.</i>	130
	Examens de conclusions majors y menors, y Alphonina, y lo que ha de pagar lo Doctor en Theologia.	131
	Los punts per a Doctor en Theologia de quins llibres han de fer.	132
	Lo examen faedor lo dia de les lliçons per a Doctor en Theologia.	133
	Lo que ha de pagar lo dia dels punts lo Doctor en Theologia.	134
Cap. 62.	<i>De la aggregatio del doctor en Theologia, y lo examen del llinatge.</i>	135
	Lo que ha de pagar lo dia de la aggregatio lo Doctor natural y estranger.	136
Cap. 63	<i>Del grau de doctor en Theologia fet solemnement.</i>	137
Cap. 64.	<i>Dels graduants fills de doctors collegiats.</i>	138
Cap. 65.	<i>Del orde de anar, y seurer la Vniuersitat, y votar</i>	

TAVLA.

	<i>votar en los aplecs, y consells.</i>	139
	Lo Cancellor tinga sempre lo primer lloc.	139
	Essent presents los Consellers en lo Studi, quin lloc tingan lo Conseruador, Rector, y Rational del Studi, o quey fian tots, o no essent y tots.	139
	Lo Rector quant tinga lo primer lloc, y en qual occasio.	140
	Lo Rector no puga votar, sino en cars de paritat.	140
	En lo Collegi dels Mestres en Arts, com han de seurer y votar los collegiats	141
Cap. 66	<i>Que totes les sobredites ordinations fian inuolablement obseruades.</i>	142
	Que la Vniuersitat puga interpretar y declarar les ordinations, y quant.	142
	Que nos pugan dispensar dites ordinations vno discrepante, pagina.	143
Cap. 67	<i>De la approbatio de dites ordinations, per lo consell de cent.</i>	143
Cap. 68	<i>Que nos pugan mudar, ni variar dites ordinations, sino consentientibus omnibus.</i>	143
	Que los Consellers en lo principi de la conselleria juren, y presten jurament de guardar lo contengut en lo capitol. 68.	144

<i>Errata sic</i>	<i>corrige.</i>
pagina vbi legitur	lege.
2. Sudi	Studi.
11. studians	studians.
14. tropien	troben.
ibid. scirts	scrits.
16. Cathedratius	Cathedraticus.
ibid. Baccallaureus.	Bachallaureus.
ibid. Scholaris	Scholaris.
26. disuadint	disuadiant.
27. E mes uant	E mes auant.
33. Magnichs	Magnifichs.
34. Maria	Marina.
35. Marfa	Marina.
38. que no lo que fera	que no lo que no fera.
38. Confellrs	Confellers.
109. la qua llisso	la qual llisso.
110. vltra dels altre sine que com a Doctor li tocan.	non legantur.
112. Reuendissim	Reuerendissim.

LAVS DEO.

